

บทความ

“เตรียมพร้อมอย่างไร เพื่อรองรับการสมรสเท่าเทียม”

กฎหมายสมรสเท่าเทียมที่ได้อนุญาตให้คู่รักเพศหลากหลายสามารถสมรสกันได้และสามารถก่อตั้งครอบครัวได้อย่างถูกต้องนำมาซึ่งผลกระทบในเชิงบวกต่อทั้งตัวคู่รักเอง และต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องเตรียมความพร้อมร่วมกัน เพื่อให้กฎหมายสมรสเท่าเทียมถูกบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ และเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ภาวะสังคมไทย

ไตรมาสสอง | ปี 2567

ปีที่ 23 ฉบับที่ 3 เดือนสิงหาคม 2567

สถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ

Festival Economy
ขับเคลื่อนอย่างไรให้ปัง

ภัยร้ายในโลกเสมือน :
การคุกคามทางเพศต่อเด็ก
และเยาวชนในโลกไซเบอร์

Fast Fashion
กับผลกระทบ
ต่อสิ่งแวดล้อม

ความเคลื่อนไหวทางสังคมที่สำคัญ

-0.4%

การจ้างงาน

+2.5%

หนี้สินครัวเรือน
(Q1/2567)

+72.1%

การเจ็บป่วย
ด้วยโรคเฝ้าระวัง

+1.0%

การบริโภคเหล้า
และบุหรี่

+26.7%

คดีอาญา

+0.6%

อุบัติเหตุทางถนน

-25.6%

การคุ้มครอง
ผู้บริโภค

18
มิถุนายน 2567

วุฒิสภามีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่...) พ.ศ. ...

เมื่อ พ.ร.บ.ฯ มีผลบังคับใช้ จะทำให้คู่รัก LGBTQ+ ได้รับสิทธิตามกฎหมาย ดังนี้

หมายเหตุ : ผู้แต่ง/เจ้าของบทความนี้เป็นงานเขียน

สิทธิตามกฎหมายจาก “กฎหมายสมรสเท่าเทียม”

1 สิทธิในการตั้งครอบครัว

- LGBTQ+ สามารถสมรสอย่างถูกต้องตามกฎหมาย
- มีสิทธิดำเนินการเกี่ยวกับการตั้งครอบครัว อาทิ การฟ้องหย่า การเรียกค่าทดแทนผู้ล่วงเกินคู่สมรสในทำนองคู่

2 สิทธิในการรับบุตรบุญธรรมร่วมกัน

- สามารถรับผู้เยาว์เป็นบุตรบุญธรรมร่วมกัน
- บุตรบุญธรรมมีฐานะเท่าเทียมกับบุตรที่ซอกด้วยกฎหมาย

3 สิทธิทางทรัพย์สินและมรดก

- ต้องจัดการสินสมรสและหนี้สินร่วมกัน
- มีสิทธิการรับมรดกและสินสมรสครึ่งหนึ่งเมื่ออีกฝ่ายเสียชีวิต

4 สิทธิในการดูแลระหว่างคู่ชีวิต

- มีสิทธิการดูแลและมีอำนาจแทนอีกฝ่าย อาทิ การยินยอมรักษาพยาบาล การจัดการคดีอาญาแทนอีกฝ่าย การเรียกร้องค่าทดแทนต่าง ๆ

หลักประกันที่จะได้จากการเป็นคู่สมรส

สวัสดิการ
ข้าราชการ

- สิทธิการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาล
- สิทธิได้รับเงินบำเหน็จตกทอด

สวัสดิการ
ลูกจ้างเอกชน

- สิทธิได้รับเงินบำเหน็จชราภาพกรณีอีกฝ่ายเสียชีวิต
- สิทธิได้รับเงินสงเคราะห์จากกองทุนประกันสังคม
- สิทธิรับเงินค่าทำศพ

สามารถเป็นผู้รับประโยชน์จากประกันชีวิต

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

สหรัฐอเมริกา

สมรสเท่าเทียม ปี 2558 - 2562

กระตุ้นเศรษฐกิจ

3.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

สร้างการจ้างงาน

ธุรกิจที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น 45,000 ราย

ส่วนหนึ่งเกิดจาก

75% ของกลุ่ม LGBT เป็นประชากรที่มีรายได้สูงและไม่มีลูก “DINK” (Double Income, No Kids.)

ประเทศไทย

LGBTQ+ วยุใหญ่ ≈ 9% ของประชากรหรือคิดเป็นจำนวน 4.4 ล้านคน

ที่มา : Ipsos, 2566

โอกาสในการเติบโตของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานแต่งงาน

หากสมรสในอัตราเดียวกับการสมรสชายหญิง อาจส่งผลให้มีการจัดงานแต่งงานเพิ่มขึ้น 1.2 หมื่นงาน/ปี สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ถึง 1.7 พันล้านบาท

ที่มา : ธนาคารพาณิชย์ไทย, 2566

โอกาสในการเข้าถึงสินเชื่อและการเป็นเจ้าของบริษัท

จากการมีสิทธิคู่สมรส

ผลกระทบด้านสังคม

ความมั่นคงของความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ปัญหาความมั่นคงในชีวิต : การไม่มีกฎหมายสมรสรองรับ ทำให้ไม่กล้าวางแผนอนาคตครอบครัว

การรับบุตรบุญธรรมอาจช่วยลดปัญหาเด็กโดนกีดกัน

สถานการณ์ไทย

เด็กที่ได้รับการคุ้มครองในกระบวนการคุ้มครองเด็ก ปี 2566 = 41,082 คน

ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2566

เด็กที่โดนในสถานรองรับ

มีพฤติกรรมก้าวร้าวกว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัวอุปถัมภ์ รวมถึงมีพัฒนาการล่าช้า

กรณีศึกษาต่างประเทศ

ประเทศในกลุ่มภูมิภาคยุโรป พบว่า เด็กที่ถูกเลี้ยงโดยพ่อแม่เพศเดียวกัน จะมีพฤติกรรมและอารมณ์ที่ดีกว่าเด็กที่ถูกเลี้ยงโดยพ่อแม่เพศตรงข้าม

ที่มา : ResearchGate, 2566

ประเด็นที่ต้องเตรียมความพร้อมหลังการบังคับใช้กฎหมาย

1 การทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการเตรียมพร้อมในการดำเนินงานของภาครัฐ

- กฎหมายอื่นที่มีการระบุสิทธิของสมาชิกฯ จะถูกปรับโดยอัตโนมัติ
- กฎหมาย 51 ฉบับ ต้องได้รับการทบทวน
- ภาครัฐต้องเตรียมความพร้อมด้านทะเบียน ทั้งเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2 การพิจารณาประเด็นเชื่อมโยงที่เป็นผลสืบเนื่องจากสิทธิที่ได้รับเพิ่มขึ้น

- อาทิ ประเด็นเกี่ยวกับบุตรบุญธรรม ที่ถูกจำกัดสิทธิการรักษาพยาบาลและค่าเล่าเรียน

3 การเตรียมความพร้อมทางธุรกิจเพื่อรองรับกลุ่มคนเพศหลากหลาย

- การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคและความต้องการของกลุ่ม LGBTQ+ เพื่อเตรียมกลยุทธ์การตลาดทั้งด้านสินค้า บริการ และธุรกิจท่องเที่ยว

4 การสร้างความเข้าใจถึงความหลากหลายทางเพศให้กับสังคม

- สร้างความเข้าใจ การเคารพต่อสิทธิ และความเห็นของแต่ละฝ่าย เนื่องจากยังมีคนในสังคมบางส่วนที่ไม่ยอมรับความหลากหลายทางเพศ

5 การเตรียมความพร้อมของงบประมาณ เพื่อรองรับการได้รับสวัสดิการที่เพิ่มขึ้น

- ภาครัฐต้องคำนึงถึงการบริหารจัดการด้านการเงินและการคลัง เนื่องจากอาจมีค่าใช้จ่ายมากขึ้น จากการใช้สิทธิเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลคุ้มครอง และสามารถเก็บรายได้ได้ลดลงจากการใช้สิทธิลดหย่อนภาษีของคู่สมรสและบิดามารดาของคู่สมรส

สถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ

Festival Economy ขับเคลื่อนอย่างไรให้ปัง

สถานการณ์ Festival Economy

มูลค่าการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงกิจกรรมทั่วโลก

เพิ่มขึ้น 1.5 เท่า ภายใน 10 ปี

เทศกาล (Festival) เป็นส่วนหนึ่งของ การท่องเที่ยวเชิงกิจกรรม ที่ได้รับความนิยม มีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่อง

ที่มา : รายงาน Event Tourism Market Outlook from 2024 to 2034

ประเทศไทย

- ผลักดันและยกระดับภายใต้การส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์

สนับสนุนการจัดงาน ≈ 100 งาน

สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ≈ 50,000 ล้านบาท

ยังพบประเด็นปัญหา

- อาทิ การจราจรติดขัด ราคาสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นสูง การก่ออาชญากรรม/ความรุนแรงทางเพศ การประชาสัมพันธ์ตลาดเคาน์ และการจัดการขยะ

บทเรียนการจัดงานและตัวอย่างการแก้ไขปัญหา

- การสร้างจุดขายของเทศกาลที่แตกต่างจากเทศกาลอื่นหรืออื่น
 - การดึงดูดเชิงวัฒนธรรม อาทิ เทศกาลสรีโอะ เทศกาลสาดสี และการเพิ่มความสร้างสรรค์ อาทิ เทศกาลปามะเขือเทศ
- การยกระดับระบบความปลอดภัย
 - การนำเทคโนโลยีมาใช้ อาทิ เทคโนโลยีตรวจจับอาวุธ ในเทศกาลฮิปปอป
- การเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก
 - อาทิ พื้นที่จัดงานเทศกาลดนตรี Tomorrowland
- การประชาสัมพันธ์และมาตรการส่งเสริมการตลาด
 - การใช้เครื่องมือ MOSAIC ในเทศกาล Edinburgh Festival Fringe
- การสนับสนุนภาคธุรกิจ และการบูรณาการร่วมกับเอกชนและท้องถิ่น
 - อาทิ เทศกาลสรีโอะ แห่งพื้นที่ระหว่างเทศบาล ภาคเอกชน ภาคประชาชน
- การจัดการกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม
 - อาทิ มาตรการรีไซเคิลขวดน้ำ ในเทศกาลดนตรีและศิลปะ Coachella

แนวทางการนำมาปรับใช้กับบริบทของไทย

- เร่งสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการผลักดันจัดงานเทศกาล
- ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในมิติต่าง ๆ
- บูรณาการเชื่อมโยงการทำงานของแต่ละภาคส่วนในทิศทางเดียวกัน
- พัฒนาแนวทางจัดงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ภัยร้ายในโลกเสมือน : การคุกคามทางเพศต่อเด็กและเยาวชนในโลกไซเบอร์

สถานการณ์การคุกคามทางเพศ

สถิติคดีล่วงละเมิดทางเพศเด็กและเยาวชนบนออนไลน์

เพิ่มขึ้น 10 เท่า

จาก 48 คดี ในปี 2560

เป็น 540 คดี ในปี 2566

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

“ประเทศไทยเป็น 1 ใน 25 ประเทศ”

ที่มีการคุกคามทางเพศเด็กและเยาวชนบนออนไลน์ในระดับปานกลาง

ระดับความรุนแรงของการคุกคาม

การคุกคามระดับเบื้องต้น	การคุกคามระดับปานกลาง	การคุกคามระดับสูง
-------------------------	-----------------------	-------------------

ปัจจัยการคุกคามทางเพศบนออนไลน์

- ทัศนคติที่มองว่าเป็นเรื่องทั่วไป
 - การได้รับรู้การคุกคามทางเพศเป็นประจำวันนำไปสู่ Normalization ในสังคม
 - 38.59% พบชายคุกคามหญิงบ่อยครั้ง
 - 29.18% พบชายคุกคามหญิงประจำ
 - ที่มา : ขบวนการนิรโทษกรรม, 2566
- การขาดความรู้เรื่องสิทธิของเด็กและผู้ปกครอง
 - การขาดความรู้เรื่องสิทธิของเด็กและผู้ปกครอง
 - ประชาชนเพียง 40.7% รับรู้ พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
 - ที่มา : Thailand Digital Outlook, 2566
- การไม่รับรู้ถึงกฎหมายและการขาดช่องทางการช่วยเหลือ
 - เด็กและเยาวชน 54% ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจช่องทางการช่วยเหลือ
 - ที่มา : รายงานเชิงวิชาการและเยาวชน, 2566
- ผู้ปกครองเพียง 17% ที่แจ้งความดำเนินคดี
 - ที่มา : UNICEF, 2565

แนวทางการป้องกัน

- การสร้างทัศนคติการป้องกันการเพิกเฉยต่อการคุกคามทางเพศ
- การให้ความรู้เรื่องสิทธิทางกฎหมาย หากถูกคุกคามทางเพศ
- การสร้างความรู้เท่าทันภัยคุกคามทางดิจิทัล

Fast Fashion กับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

สถานการณ์ Fast Fashion

มูลค่าการตลาดของธุรกิจ Fast Fashion ทั่วโลก

สร้างการจ้างงาน 300 ล้านคน

ที่มา : Research and Markets, 2567

ประเทศไทย

มูลค่าทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม แรงงาน 68.1% อยู่ในภาคการผลิตเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2567

ประเด็นปัญหาสำคัญ

ด้านสิ่งแวดล้อม

- การปล่อยก๊าซเรือนกระจกปริมาณสูง
- การใช้น้ำจำนวนมาก การก่อมลภาวะทางน้ำและอากาศจากกระบวนการย้อมและตกแต่ง
- การเพิ่มขึ้นของขยะที่ย่อยสลายยาก
- การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพและธรรมชาติที่เสื่อมโทรม โดยเฉพาะในกระบวนการปลูกฝ้าย

ด้านสังคม

- การสร้างวัฒนธรรมการบริโภคเกินพอดี
- ปัญหาสุขภาพจากการปนเปื้อน
- การละเมิดสิทธิการค้า
- การละเมิดสิทธิแรงงาน

มาตรการรับมือและกำกับควบคุมของต่างประเทศ

- ตัวอย่าง ฝรั่งเศส
- การปรับเงินผู้ผลิตสินค้า Fast Fashion
 - การควบคุมการโฆษณาแบรนด์ Fast Fashion
 - การเก็บภาษีเพิ่มในสินค้าที่มีต้นทุนต่ำกว่าปกติ

แนวทางการป้องกันและการลดปัญหา

- การสนับสนุนให้อุตสาหกรรมสิ่งทอปรับตัวลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
- การส่งเสริมให้มีการคัดแยกและจัดเก็บข้อมูลขยะประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะขยะสิ่งทอ
- การกำกับดูแลการโฆษณา/การตลาดที่ส่งเสริมการขายสินค้า Fast Fashion ที่ไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

สถานการณ์แรงงาน

การจ้างงานในไตรมาสสอง ปี 2567 ลดลงตามการจ้างงานภาคเกษตรกรรมที่หดตัวต่อเนื่อง ขณะที่สาขานอกภาคเกษตรกรรมมีการจ้างงานเพิ่มขึ้นในทุกสาขา โดยเฉพาะสาขาการขนส่งและเก็บสินค้า ทั้งนี้ ต้องให้ความสำคัญกับการเพิ่มทักษะการประยุกต์ใช้ AI และทักษะที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมถึงต้องเฝ้าระวังการขาดสภาพคล่องของ SMEs ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงาน

ไตรมาสสอง ปี 2567 ภาพรวมการจ้างงานปรับตัวลดลง โดยผู้มีงานทำมีจำนวนทั้งสิ้น 39.5 ล้านคน ลดลงจากไตรมาสสองของปี 2566 ร้อยละ 0.4 จากการจ้างงานภาคเกษตรกรรมหดตัวลงต่อเนื่องจากไตรมาสที่ผ่านมาร้อยละ 5.0 จากปัญหาการขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่ เช่นเดียวกับกำลังแรงงานรอฤดูกาลที่เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 26.9 สำหรับการจ้างงานในสาขานอกภาคการเกษตรยังคงขยายตัวได้ทุกสาขา โดยสาขาการขนส่งและเก็บสินค้าปรับตัวขึ้นร้อยละ 9.0 ขณะที่สาขาโรงแรมและภัตตาคารยังคงขยายตัวได้ดีที่ร้อยละ 4.9 ซึ่งมีปัจจัยสำคัญจากการท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลสงกรานต์ โดยในเดือนเมษายน 2567 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าประเทศไทย

ตาราง 1 ผลสำรวจภาวะการทำงานของประชากร

	จำนวน (หน่วย : ล้านคน)								การเปลี่ยนแปลง (%YoY)							
	2564	2565	2566				2567		2564	2565	2566				2567	
	Q1	Q1	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q1	Q1	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
กำลังแรงงานรวม	39.9	39.6	40.3	40.3	40.5	40.7	40.2	40.2	1.5	-0.6	1.7	1.4	1.1	1.3	-0.1	-0.3
1. ผู้มีงานทำ	38.7	38.7	39.6	39.7	40.1	40.3	39.6	39.5	0.4	0.1	2.4	1.7	1.3	1.7	-0.1	-0.4
1.1 ภาคเกษตร	11.1	11.4	11.6	11.6	12.6	12.3	10.9	11.0	2.8	2.4	1.6	-0.2	2.0	1.0	-5.7	-5.0
1.2 นอกภาคเกษตร	27.5	27.3	28.0	28.0	27.4	27.9	28.7	28.5	-0.6	-0.8	2.7	2.5	1.0	2.0	2.2	1.5
- อุตสาหกรรมการผลิต	6.4	6.3	6.3	6.2	6.3	6.2	6.3	6.4	-2.2	-1.6	0.4	0.3	0.6	-2.3	0.7	2.2
- ก่อสร้าง	2.5	2.4	2.4	2.3	2.1	2.2	2.5	2.4	4.5	-4.2	-1.6	6.0	2.9	3.1	5.0	1.5
- ค้าส่ง/ค้าปลีก	6.5	6.6	6.9	6.9	6.8	7.0	6.9	6.9	-1.0	2.0	4.4	0.5	-0.2	3.8	-0.4	0.2
- โรงแรม ภัตตาคาร	3.0	2.9	3.1	3.2	3.2	3.2	3.4	3.4	-0.2	-4.4	8.2	11.7	8.3	8.0	10.6	4.9
- การขนส่ง/เก็บสินค้า	1.4	1.5	1.4	1.5	1.4	1.5	1.6	1.6	-0.4	12.0	-7.2	1.1	2.1	4.5	13.4	9.0
- อื่น ๆ	7.8	7.6	7.9	7.9	7.7	7.8	7.9	7.9	-0.6	-2.2	4.2	2.0	-1.0	0.8	-0.6	-0.8
2. จำนวนผู้ว่างงาน	0.8	0.6	0.4	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4	92.1	-23.2	-30.7	-21.5	-18.4	-28.8	-3.2	0.01
อัตราการว่างงาน (%)	1.99	1.53	1.05	1.06	1.06	0.81	1.01	1.07								
3. กำลังแรงงานรอฤดูกาล	0.4	0.3	0.2	0.2	0.04	0.09	0.2	0.2	10.0	-28.8	-21.8	-5.2	25.9	7.0	4.0	26.9
4. ชั่วโมงทำงานเฉลี่ยต่อสัปดาห์ (เอกชน)	42.8	43.8	44.3	46.7	46.1	46.9	44.0	46.6	0.0	2.4	1.5	1.6	-1.3	1.2	-0.7	-0.1
5. ชั่วโมงทำงานเฉลี่ยต่อสัปดาห์ (รวม)	40.2	40.8	41.4	42.7	42.4	42.6	41.0	42.8	-1.8	2.0	2.3	1.9	-0.2	1.1	-0.9	0.3
5.1 ผู้ทำงานน้อยกว่า 10 ชั่วโมง	1.1	1.0	0.8	0.6	0.4	0.4	0.8	0.6	17.6	-14.9	-20.1	-14.9	16.7	-22.1	5.8	8.5
- ต้องการการทำงานเพิ่ม	0.22	0.10	0.1	0.1	0.03	0.05	0.04	0.04	193.1	-55.0	-42.0	-18.9	-29.3	-32.6	-23.2	-5.1
- ไม่ต้องการการทำงานเพิ่ม	0.9	0.9	0.7	0.5	0.3	0.4	0.8	0.6	2.7	-5.2	-17.6	-14.5	23.3	-20.5	8.1	9.7
5.2 ผู้ทำงานต่ำระดับ ¹	0.67	0.32	0.23	0.20	0.17	0.21	0.19	0.16	129.1	-52.3	-28.6	-23.1	-28.8	-23.6	-16.0	-19.8
5.3 ผู้ทำงาน 40 ชั่วโมงขึ้นไป	24.4	25.2	26.1	28.3	27.9	28.4	25.4	28.3	-3.3	3.4	3.6	3.3	-1.9	0.9	-2.7	0.3
5.4 ผู้ทำงาน 50 ชั่วโมงขึ้นไป	5.9	5.7	6.4	6.7	6.6	6.6	6.2	6.9	-3.0	-2.6	12.4	5.5	-2.0	5.1	-3.6	2.5
6. จำนวนผู้ว่างงานแฝง ²	0.6	0.4	0.3	0.2	0.1	0.1	0.3	0.3	40.2	-37.9	-26.9	-8.2	-4.5	-10.5	-1.4	20.7
อัตราการว่างงานแฝง (%)	1.59	0.99	0.71	0.60	0.16	0.35	0.70	0.73								

หมายเหตุ : ข้อมูลตั้งแต่ไตรมาสหนึ่ง ปี 2564 มีการปรับค่าถ่วงน้ำหนักโดยใช้ข้อมูลประมาณการประชากรชุดใหม่

¹ ผู้ทำงานต่ำระดับ คือ ผู้ที่ทำงานต่ำกว่า 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และต้องการการทำงานเพิ่ม (นับรวมผู้ที่ทำงาน 0 ชั่วโมงต่อสัปดาห์)

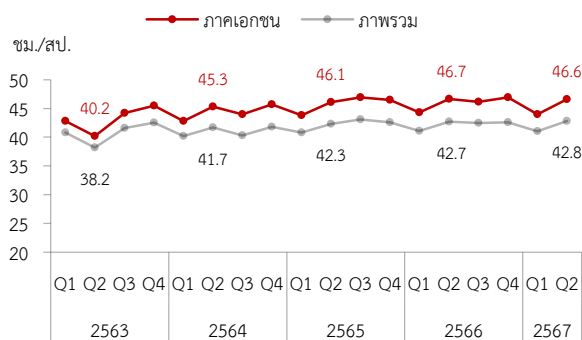
² ผู้ว่างงานแฝง คือ ผู้ที่ทำงานน้อยกว่า 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และต้องการการทำงานเพิ่ม (นับรวมผู้ที่ทำงาน 0 ชั่วโมงต่อสัปดาห์) และผู้รอฤดูกาล

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เพิ่มขึ้นจากปีก่อนกว่าร้อยละ 26.4 เช่นเดียวกับสาขาการผลิตที่ปรับตัวดีขึ้น ตามสถานการณ์การส่งออกที่ขยายตัวดีขึ้น สำหรับสาขาการค้าส่งและค้าปลีกยังขยายตัวได้ไม่มากนักหรือขยายตัวที่ร้อยละ 0.2 ขณะที่สาขาการก่อสร้างขยายตัวร้อยละ 1.5 ชะลอลงกว่าไตรมาสก่อนหน้า ซึ่งอาจเป็นผลต่อเนื่องจากการหดตัวของอุปสงค์ที่อยู่อาศัยที่ทำให้อุปทานทั้งใบอนุญาตจัดสรรที่ดินและพื้นที่อนุญาตก่อสร้างที่อยู่อาศัยลดลงตามไปด้วย

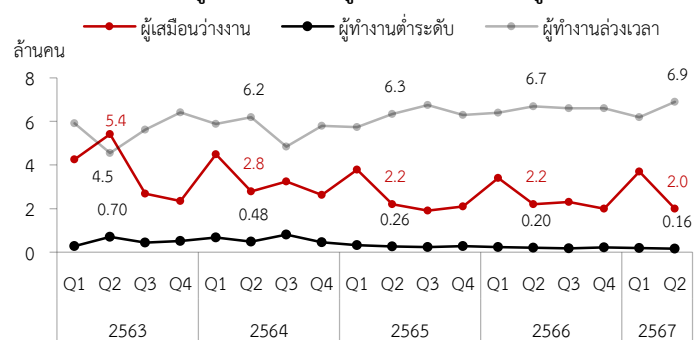
ชั่วโมงการทำงานค่อนข้างทรงตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า โดยชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ที่ 42.8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เพิ่มขึ้นจากไตรมาสสอง ปี 2566 ร้อยละ 0.3 ขณะที่ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยของภาคเอกชนอยู่ที่ 46.6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ลดลงเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.1 โดยผู้ทำงานล่วงเวลาหรือผู้ที่มีชั่วโมงการทำงาน 50 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ขึ้นไป มีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 โดยส่วนใหญ่อยู่ในสาขาการค้าส่งและค้าปลีก และสาขาการผลิต ขณะที่ผู้ทำงานต่ำระดับ ลดลงต่อเนื่องกว่าร้อยละ 19.8 และผู้เสมือนว่างงาน¹ ลดลงร้อยละ 8.7

แผนภาพ 1 ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ย

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพ 2 จำนวนผู้เสมือนว่างงาน ผู้ทำงานต่ำระดับ และผู้ทำงานล่วงเวลา

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ค่าจ้างแรงงานภาคเอกชนอยู่ในระดับเดียวกันกับปีก่อน โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 14,032 บาทต่อคนต่อเดือน ขณะที่ค่าจ้างเฉลี่ยในภาพรวมของกลุ่มแรงงานในระบบ (ตามการจัดเก็บข้อมูลแบบเดิม) อยู่ที่ 15,329 บาทต่อคนต่อเดือน ลดลงจากไตรมาสสอง ปี 2566 เล็กน้อยที่ร้อยละ 0.5 ทั้งนี้ หากพิจารณาระดับค่าจ้างของกลุ่มแรงงานประกอบอาชีพอิสระร่วมด้วย จะพบว่า ค่าจ้างเฉลี่ยในภาพรวมปรับเพิ่มขึ้นเป็น 16,284 บาทต่อคนต่อเดือน นอกจากนี้ ผลของเงินเฟ้อที่เร่งตัวขึ้น ส่งผลให้ค่าจ้างที่แท้จริงของแรงงานลดลง

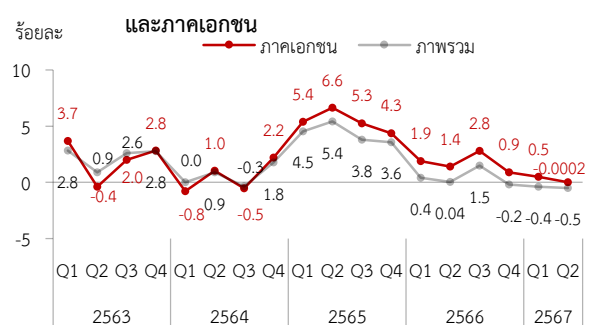
ตาราง 2 ค่าจ้างเฉลี่ยและค่าจ้างที่แท้จริงภาพรวมและภาคเอกชน ไตรมาสสอง ปี 2567

ประเภทกลุ่มแรงงาน	ค่าจ้างเฉลี่ย (บาท/คน/เดือน)	ค่าจ้างที่แท้จริง (บาท/คน/เดือน)
ภาพรวม ตามการจัดเก็บข้อมูลแบบเดิม (ลูกจ้างรัฐบาล + ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ + ลูกจ้างเอกชน)	15,329	15,209
ภาพรวม ตามการจัดเก็บข้อมูลแบบใหม่ (ลูกจ้างรัฐบาล + ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ + ลูกจ้างเอกชน + ผู้ทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง + การรวมกลุ่ม)	16,284	16,157
- ลูกจ้างรัฐบาล	20,566	20,406
- ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ	25,286	25,088
- ภาคเอกชน	14,032	13,923
- ผู้ทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง	17,785	17,646
- การรวมกลุ่ม	10,028	9,950

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : การจัดเก็บข้อมูลค่าจ้างตั้งแต่ไตรมาสหนึ่ง ปี 2567 มีการเก็บข้อมูลของกลุ่มแรงงานอิสระได้แก่ ผู้ทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง และการรวมกลุ่ม

แผนภาพ 3 อัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างภาพรวม (แบบเดิม) และภาคเอกชน

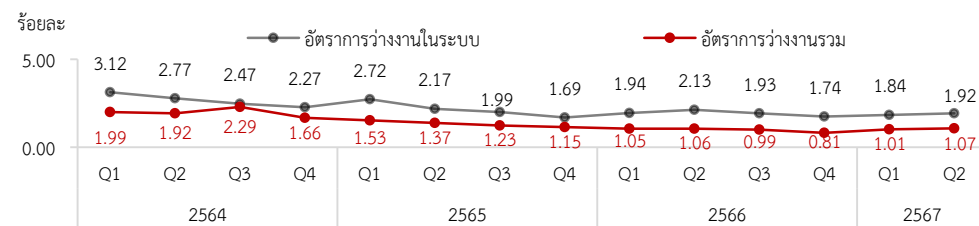

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

¹ ผู้ที่ทำงาน 0 - 20 ชั่วโมง/สัปดาห์ ในภาคเกษตรกรรม และผู้ทำงาน 0 - 24 ชั่วโมง/สัปดาห์ นอกภาคเกษตรกรรม

ผู้ว่างงานเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยไตรมาสสอง ปี 2567 ผู้ว่างงานมีจำนวน 4.3 แสนคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.01 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า โดยคิดเป็นอัตราว่างงานร้อยละ 1.07 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.06 ในปีที่แล้ว และถือเป็นการเพิ่มขึ้นครั้งแรกนับจากการฟื้นตัวจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 เมื่อปี 2565 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นจากกลุ่มที่เคยทำงานมาก่อน ขณะที่กลุ่มที่ไม่เคยทำงานมาก่อนมีจำนวนลดลง โดยเฉพาะกลุ่มที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา สำหรับผู้ว่างงานระยะยาวยังคงลดลงต่อเนื่อง โดยไตรมาสสอง ปี 2567 ลดลงร้อยละ 5.7 หรือมีจำนวนประมาณ 7 หมื่นคน สำหรับอัตราการว่างงานในระบบ อยู่ที่ร้อยละ 1.92 ของผู้ประกันตนมาตรา 33 โดยมีผู้ขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานทั้งสิ้น 2.3 แสนคน ลดลงร้อยละ 7.8 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน

แผนภาพ 4 อัตราการว่างงานรวมและอัตราการว่างงานในระบบ

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตาราง 3 จำนวนผู้ว่างงานที่เคยทำงานมาก่อนและไม่เคยทำงานมาก่อน
จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษา	เคยทำงานมาก่อน (พันคน)		ไม่เคยทำงานมาก่อน (พันคน)	
	Q2/66	Q2/67	Q2/66	Q2/67
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	30.1	36.5	13.1	17.7
มัธยมต้น	35.3	38.4	30.7	26.1
มัธยมปลาย (สายสามัญ)	32.4	35.0	34.5	23.0
อาชีวศึกษา	16.8	17.3	8.8	14.1
วิชาชีพชั้นสูง	13.9	20.4	40.1	42.0
อุดมศึกษา	44.0	37.4	129.3	121.3
รวม	172.5	185.0	256.5	244.1

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตาราง 4 จำนวนผู้ว่างงานและอัตราการว่างงาน จำแนกตาม
ระดับการศึกษาสูงสุด ไตรมาสสอง ปี 2567

ระดับการศึกษา	จำนวน (พันคน)	อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	54.2	0.36
มัธยมต้น	64.5	0.90
มัธยมปลาย (สายสามัญ)	58.0	0.89
อาชีวศึกษา	31.3	1.94
วิชาชีพชั้นสูง	62.3	2.41
อุดมศึกษา	158.7	2.20
รวม	429.1	1.07

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประเด็นด้านแรงงานที่ต้องให้ความสำคัญในระยะถัดไป ได้แก่

1. การปรับตัวของแรงงานให้มีทักษะที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในอนาคต โดยปัจจุบันภาคธุรกิจให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการพัฒนาการทำงานเพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันทั้งกับคู่แข่งภายในและภายนอกประเทศ โดยรายงาน Future of Job Report 2023 ของ World Economic Forum (WEF) พบว่า ร้อยละ 44 ของทักษะแรงงานจะหายไปภายในอีก 5 ปีข้างหน้า อีกทั้ง ภายในปี 2027 งานในภาคธุรกิจกว่าร้อยละ 42 จะถูกทดแทนด้วยระบบอัตโนมัติ และจะนำไปสู่การเลิกจ้างแรงงานจำนวนมาก แรงงานจึงต้องปรับตัวให้ทันเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยรายงานยังระบุอีกว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) และทักษะความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) เป็นทักษะที่สำคัญที่สุดในทักษะหลัก (Core Skill) ขณะที่ทักษะด้านความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี (Technological Literacy) เป็นทักษะที่มีความสำคัญมากขึ้นเป็นอันดับที่ 3 ทั้งนี้ สำหรับทักษะความรู้ด้านเทคโนโลยี ผลการสำรวจของไมโครซอฟต์ประเทศไทยร่วมกับ LinkedIn ยังพบประเด็นเพิ่มเติมว่า ผู้บริหารในไทยกว่าร้อยละ 74 ไม่ต้องการจ้างพนักงานที่ไม่มีทักษะทางด้าน AI และกว่าร้อยละ 90 เลือกที่จะจ้างพนักงานที่มีประสบการณ์น้อยแต่มีทักษะด้านการใช้ AI แทนการเลือกพนักงานที่มีประสบการณ์สูงกว่าแต่ขาดทักษะในด้านนี้² อีกด้วย

² The standard, (2567), บทความเรื่อง งานวิจัย Microsoft ชี้ชัด ผู้บริหารไทย 90% พร้อมจ้างเด็กจบใหม่เก่ง AI มากกว่าคนประสบการณ์สูงแต่ไร้ทักษะ.

2. ผลกระทบของการขาดสภาพคล่องของ SMEs และปัจจัยเสี่ยงทางเศรษฐกิจที่มากขึ้นต่อการจ้างงาน โดย SMEs เป็นกลุ่มธุรกิจที่รองรับแรงงานไว้เป็นจำนวนมาก และในปี 2566 มีสัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ถึงร้อยละ 35.2 อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน SMEs กำลังประสบปัญหาด้านสภาพคล่อง สะท้อนจากสัดส่วนหนี้เสีย (NPLs) ต่อสินเชื่รวมของ SMEs ในไตรมาสที่ 3 ปี 2566 ที่อยู่ที่ร้อยละ 7.2 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.6 ในไตรมาสหนึ่ง ปี 2562³ โดยเป็นผลมาจากกำลังซื้อภายในประเทศที่ชะลอตัวลง เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและระดับหนี้ครัวเรือน ส่งผลให้ผู้บริโภคระมัดระวังการใช้จ่าย ขณะที่สถาบันการเงินมีความเข้มงวดในการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจมากขึ้น นอกจากนี้ การปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยนโยบายยังส่งผลต่อต้นทุนและเป็นข้อจำกัดในการรักษาสภาพคล่องของธุรกิจ โดยดัชนีต้นทุนของธุรกิจรายย่อย (Micro) และธุรกิจขนาดกลาง (Medium) ในปี 2566 เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.1 และ 2.2 ตามลำดับ⁴ ทำให้ SMEs สามารถทำกำไรได้ลดลง ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้อาจส่งผลต่อเนื่องไปสู่การเลิกจ้างแรงงาน SMEs ได้ จึงอาจต้องมีการดำเนินนโยบายที่สามารถสร้างกำลังซื้อได้อย่างยั่งยืน รวมถึงการควบคุมต้นทุนด้านต่าง ๆ ตลอดจนการสร้างองค์ความรู้ในการบริหารจัดการโดยเฉพาะด้านการเงินให้แก่ SMEs

3. ผลกระทบของอุทกภัยต่อผลผลิตทางการเกษตรและรายได้ของเกษตรกร โดยประเทศไทยได้เข้าสู่ฤดูฝนแล้วตั้งแต่ช่วงต้นเดือนพฤษภาคม และได้รับอิทธิพลจากร่องมรสุมและมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้ในบางพื้นที่มีฝนตกหนักต่อเนื่อง ซึ่งข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์⁵ พบว่า สถานการณ์อุทกภัยระหว่างวันที่ 16 กรกฎาคม - 1 สิงหาคม 2567 มีจังหวัดที่ได้รับผลกระทบด้านการเกษตรจำนวน 15 จังหวัด⁶ ครอบคลุมเกษตรกร 47,944 ราย รวมพื้นที่ 308,238 ไร่ ทั้งนี้ กรมอุตุนิยมวิทยา⁷ ยังได้คาดการณ์ว่าในช่วงกลางเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2567 ประเทศไทยจะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 60 - 80 ของพื้นที่ รวมถึงมรสุมข้างต้นจะกลับมามีกำลังแรง และอาจก่อให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันในหลายพื้นที่ ซึ่งมีความเสี่ยงที่พื้นที่การเกษตรจะได้รับความเสียหาย โดยจะส่งผลต่อรายได้ของเกษตรกร รวมถึงต้นทุนในการลงทุนเพาะปลูกใหม่ และอาจกระทบต่อเนื่องไปถึงความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกร หน่วยงานจึงต้องมีการเตรียมพร้อมมาตรการป้องกันและบรรเทาสถานการณ์อุทกภัยทั้งที่กำลังเกิดขึ้นและที่จะเกิดในอนาคต

³ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2567, ภาพเศรษฐกิจไทยไตรมาสแรกของปี 2567 และแนวโน้มปี 2567.

⁴ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2567, รายงานสถานการณ์ MSME ปี 2567

⁵ ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหายภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2567, รายงานสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร ประจำวันที่ 1 สิงหาคม 2567.

⁶ ได้แก่ จังหวัดตาก น่าน พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี กาญจนบุรี จันทบุรี และจังหวัดตราด

⁷ กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2567, การคาดหมายลักษณะอากาศช่วงฤดูฝนของประเทศไทย พ.ศ. 2567, ออกประกาศวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2567 (ปรับปรุง 2).

หนี้สินครัวเรือน

ในไตรมาสหนึ่ง ปี 2567 หนี้สินครัวเรือนขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง ทำให้สัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อ GDP ปรับลดลง เช่นเดียวกับการสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนปรับลดลงต่อเนื่อง ทั้งนี้ ยังมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ การเร่งปรับโครงสร้างหนี้ลูกหนี้บัตรเครดิตที่เริ่มมีปัญหาการชำระหนี้คืน และการกู้ยืมในระบบที่หลากหลายและเข้าถึงง่ายอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมการก่อหนี้เกินตัว

สถานการณ์หนี้สินครัวเรือนชะลอลง โดยไตรมาสหนึ่ง ปี 2567 หนี้สินครัวเรือนมีมูลค่า 16.37 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 2.5 ชะลอลงจากร้อยละ 3.0 ในไตรมาสก่อนหน้า เมื่อปรับผลของฤดูกาลขยายตัวร้อยละ 0.8 เร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 0.3 สำหรับสัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อ GDP อยู่ที่ร้อยละ 90.8 ลดลงจากร้อยละ 91.4 ของไตรมาสก่อน

ตาราง 5 หนี้สินครัวเรือน (สินเชื่อจากสถาบันการเงิน)

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	2562	2563	2564				2565				2566				2567
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	
มูลค่าหนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	14.20	14.76	14.86	15.01	15.07	15.32	15.40	15.52	15.68	15.89	15.97	16.10	16.22	16.37	16.37
% YoY	4.9	3.9	4.6	4.9	4.0	3.8	3.6	3.4	4.1	3.8	3.7	3.8	3.4	3.0	2.5
% QoQ (ปรับฤดูกาล)	N.A.	N.A.	1.7	0.8	0.4	0.9	1.5	0.6	1.0	0.6	1.4	0.7	0.7	0.3	0.8
สัดส่วนต่อ GDP (%)	84.1	94.2	95.5	94.2	94.1	94.6	93.7	92.8	91.5	91.4	90.7	90.8	91.0	91.4	90.8

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

ตาราง 6 มูลค่า สัดส่วน และอัตราการขยายตัวหนี้สินครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	มูลค่า Q1/67 (ล้านล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	2564				2565				2566				2567
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	
เงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน	16.4	100.0	4.6	4.9	4.0	3.8	3.6	3.4	4.1	3.8	3.7	3.8	3.4	3.0	2.5
เพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์	5.5	33.8	6.0	6.0	5.4	5.2	5.0	4.8	5.1	5.2	5.0	4.8	4.6	4.1	3.5
เพื่อยานยนต์	1.8	10.8	2.9	2.6	0.3	1.2	0.6	0.3	1.2	-0.3	-0.3	1.0	0.2	-0.7	-2.4
เพื่อการประกอบธุรกิจ	2.9	18.0	4.4	5.8	5.4	4.3	4.8	3.5	3.3	2.2	1.1	0.8	0.8	0.6	1.6
เพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลอื่น	4.5	27.6	6.7	6.5	4.6	4.1	3.5	3.9	5.2	5.1	5.8	6.0	5.8	5.8	5.1
- สินเชื่อส่วนบุคคล	3.2	19.6	7.7	6.5	4.3	3.0	1.7	1.0	1.7	1.8	2.6	3.3	3.7	4.4	4.3
- สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ ¹	0.9	5.2	2.0	7.6	10.0	12.0	12.7	14.4	17.7	18.4	18.5	18.0	15.6	13.3	11.0
- สินเชื่อบัตรเครดิต	0.5	2.9	6.0	4.4	-0.5	1.6	2.8	9.2	12.2	8.4	9.0	5.5	4.9	3.5	0.6
สินเชื่ออื่น ๆ ²	1.6	9.7	-2.2	-0.5	0.3	0.6	1.3	0.9	2.4	3.1	3.2	3.1	1.4	0.5	-0.7

หมายเหตุ : ¹ สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ คือ สินเชื่อที่ผู้ให้บริการต้องมาขอใบอนุญาตกับ ธปท. โดยเป็นสินเชื่อส่วนบุคคลที่มีหลักประกันหรือไม่หลักประกันที่ให้แก่บุคคลธรรมดา และไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์ และไม่มียอดประสงค์นำไปใช้ในการประกอบธุรกิจ อาทิ สินเชื่อจำนำทะเบียนรถ สินเชื่อบัตรเครดิตเงินสด

² สินเชื่ออื่น ๆ ประกอบด้วย สินเชื่อเพื่อซื้อหลักทรัพย์ สินเชื่อเพื่อการศึกษา และสินเชื่อที่สามารถจำแนกวัตถุประสงค์ได้

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

หนี้ครัวเรือนขยายตัวชะลอลงเกือบทุกประเภทสินเชื่อ ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากครัวเรือนมีภาระหนี้ในระดับสูง และคุณภาพสินเชื่อที่ปรับลดลง ทำให้สถาบันการเงินเข้มงวดในการอนุมัติสินเชื่อแก่ครัวเรือน⁸ โดยในไตรมาสหนึ่ง ปี 2567 พบว่า สินเชื่อเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ ขยายตัวร้อยละ 3.5 ชะลอลงจากร้อยละ 4.1 ของไตรมาสที่ผ่านมา ขณะที่สินเชื่อเพื่อยานยนต์ ยังคงหดตัวเป็นไตรมาสที่สองติดต่อกัน หรือหดตัวร้อยละ 2.4

⁸ สะท้อนจากรายงานผลการสำรวจภาวะและแนวโน้มสินเชื่อ ของธนาคารแห่งประเทศไทย ในไตรมาสหนึ่ง ปี 2567 พบว่า สินเชื่อภาคครัวเรือนมีความเข้มงวดในทุกประเภทสินเชื่อ

เมื่อเทียบกับการหดตัวร้อยละ 0.7 ในไตรมาสก่อน ส่วนกลุ่มสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลอื่น ทั้งสินเชื่อส่วนบุคคล สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ และสินเชื่อบัตรเครดิต ขยายตัวชะลอลงเป็นร้อยละ 4.3 ร้อยละ 11.0 และร้อยละ 0.6 ตามลำดับ สวนทางกับสินเชื่อเพื่อการประกอบธุรกิจ ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 จากร้อยละ 0.6 ของไตรมาสที่ผ่านมา

คุณภาพสินเชื่อของครัวเรือนปรับลดลงต่อเนื่อง โดยไตรมาสหนึ่ง ปี 2567 มูลค่าหนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ของธนาคารพาณิชย์ มีจำนวน 1.63 แสนล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนต่อสินเชื่อรวมอยู่ที่ร้อยละ 2.99 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.88 ของไตรมาสที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการปรับเพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ห้าติดต่อกัน และสัดส่วนดังกล่าวยังปรับเพิ่มขึ้นในสินเชื่อทุกวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะสินเชื่อบัตรเครดิตที่มีสัดส่วนหนี้เสียต่อสินเชื่อรวมสูงกว่าสินเชื่อประเภทอื่น หรืออยู่ที่ร้อยละ 4.13 นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (SMLs)⁹ ของครัวเรือน พบว่า ภาพรวมสัดส่วน SMLs ต่อสินเชื่อรวมเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน จากร้อยละ 6.89 ของไตรมาสก่อนหน้า เป็นร้อยละ 7.05 ในไตรมาสปัจจุบัน โดยสินเชื่อยานยนต์มีสัดส่วนดังกล่าวเร่งตัวสูง หรืออยู่ที่ร้อยละ 14.49 จากร้อยละ 14.29 ของไตรมาสที่ผ่านมา

ตาราง 7 หนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs)

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	2564				2565				2566				2567
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
NPLs (แสนล้านบาท)	1.49	1.50	1.50	1.44	1.47	1.43	1.41	1.40	1.44	1.47	1.52	1.58	1.63
%YOY	-4.8	-1.4	3.7	-0.5	-1.5	-5.1	-6.0	-2.3	-1.7	2.7	7.9	12.4	12.9
% ต่อสินเชื่อรวม	2.92	2.92	2.89	2.73	2.78	2.69	2.62	2.62	2.68	2.71	2.79	2.88	2.99

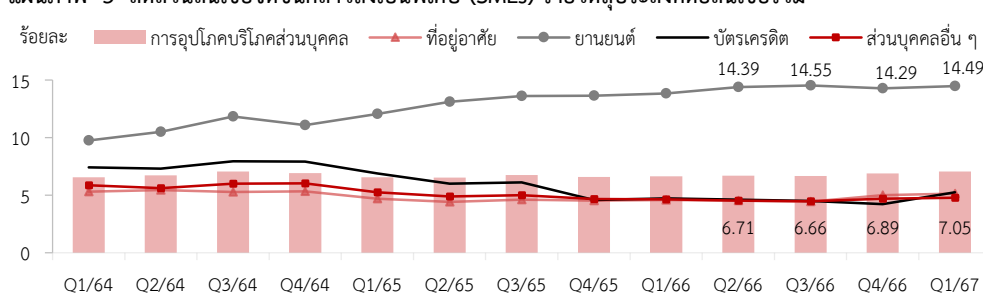
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตาราง 8 สัดส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้รายวัตถุประสงค์ต่อสินเชื่อรวม (ร้อยละ)

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	2564				2565				2566				2567
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
ที่อยู่อาศัย	3.74	3.66	3.62	3.52	3.51	3.38	3.25	3.01	3.16	3.16	3.24	3.34	3.49
ยานยนต์	1.56	1.61	1.72	1.50	1.47	1.48	1.66	1.88	1.89	2.05	2.10	2.13	2.14
บัตรเครดิต	3.04	3.51	3.00	2.25	2.78	2.68	2.46	3.12	3.11	2.98	3.34	3.57	4.13
ส่วนบุคคลอื่น	2.46	2.47	2.43	2.33	2.49	2.35	2.22	2.40	2.33	2.32	2.38	2.48	2.54

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

แผนภาพ 5 สัดส่วนสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (SMLs) รายวัตถุประสงค์ต่อสินเชื่อรวม

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับประเด็นหนี้สินครัวเรือนที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่

1. การเร่งปรับโครงสร้างหนี้ลูกหนี้บัตรเครดิตที่เริ่มมีปัญหาการชำระหนี้คืน หลังจากธนาคารแห่งประเทศไทยมีการปรับอัตราดอกเบี้ยบัตรเครดิตขึ้นต่ำจากร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 8 นับตั้งแต่รอบบัญชีเดือนมกราคม ปี 2567 ทำให้ลูกหนี้มียอดผ่อนชำระในแต่ละงวดเพิ่มขึ้น แม้ว่าจะเป็นหนึ่งในนโยบายการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน แต่ส่งผลให้ลูกหนี้บางส่วนไม่สามารถปรับตัวและมีปัญหาในการชำระคืน สะท้อนจากหนี้เสีย

⁹ สินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงพิเศษ (Special Mention Loans: SMLs) หมายถึง สินเชื่อที่มียอดคงค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเกินกว่า 1 เดือน แต่ไม่เกิน 3 เดือน และมีความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ตาม TFRS9 ซึ่งเป็นข้อมูลสินเชื่อก่อนที่จะเป็นสินเชื่อด้วยคุณภาพ

และหนี้ที่มีค้ำชำระ 1 - 3 เดือน (SMLs) ของสินเชื่อบัตรเครดิตที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในไตรมาสหนึ่ง ปี 2567 โดยสัดส่วนหนี้เสียต่อสินเชื่อรวม อยู่ที่ร้อยละ 4.13 จากร้อยละ 3.57 ของไตรมาสที่ผ่านมา เช่นเดียวกับสัดส่วนหนี้ SMLs ต่อสินเชื่อรวม เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5.25 จากร้อยละ 4.22 อีกทั้ง จากข้อมูลเครดิตบูโร ยังพบว่า ในช่วงเวลาเดียวกัน จำนวนบัญชีบัตรเครดิตที่เริ่มมีสถานะผิดนัดการชำระหนี้ (1 - 3 เดือน) ยังเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 26.1 จากร้อยละ 1.1 ของไตรมาสก่อน ดังนั้น สถาบันการเงินจึงอาจต้องเร่งปรับโครงสร้างหนี้ลูกหนี้บัตรเครดิตที่เริ่มผ่อนชำระไม่ไหว รวมถึงลูกหนี้เองก็ควรติดต่อกับหรือขอคำปรึกษาสถาบันการเงิน ทั้งก่อนที่จะเป็นหนี้เสีย และหลังเป็นหนี้เสีย

2. รูปแบบการให้กู้ยืมนอกระบบที่หลากหลาย อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมการก่อหนี้เกินตัวได้ง่าย ปัจจุบันมักพบเห็นการให้กู้ยืมนอกระบบผ่านช่องทางโซเชียลมีเดีย ในหลากหลายรูปแบบ ทั้งการผ่อนไปใช้ไป หรือผ่อนครบรับของ เช่น ผ่อนบัตรเครดิตผ่านร้านรับกดบัตรในแอปพลิเคชัน X ผ่อนเครื่องสำอางในแอปพลิเคชัน Line ผ่อนอุปกรณ์ไอที หรือสินค้าแบรนด์เนม ผ่าน Facebook หรือ Instagram ไปจนถึงสัตว์เลี้ยง ทั้งสุนัขหรือแมว ใน TikTok และยังครอบคลุมไปถึงอาร์ตทอยที่กำลังได้รับความนิยม อาทิ ตุ๊กตาลาบูบี้ ทรายเบบี้ ซึ่งธุรกิจการผ่อนรูปแบบนี้เข้าถึงได้ง่าย และส่วนใหญ่ใช้แค่บัตรประชาชนใบเดียว ทั้งนี้ ช่องทางการกู้ยืมนอกระบบข้างต้นที่เพิ่มขึ้นและเงื่อนไขการกู้ที่เอื้อต่อการเข้าถึงสินเชื่อได้ง่าย อาจนำไปสู่พฤติกรรมการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยและความเคยชินในการก่อหนี้ รวมถึงมีความเสี่ยงการมีหนี้สินพันตัวจากอัตราดอกเบี้ยนอกระบบที่อยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กรุ่นใหม่

สุขภาพและการเจ็บป่วย

ผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังในไตรมาสสองเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน จากการเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยด้วยโรคที่มากับฤดูฝน นอกจากนี้ ยังต้องให้ความสำคัญกับการเจ็บป่วยด้วยโรคหอบหืดที่พบผู้ป่วยเพิ่มขึ้น และการแพร่ระบาดของโรคไข้มาลาเรีย รวมทั้งโรคหลอดเลือดสมองที่มีผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้น

ไตรมาสสอง ปี 2567 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2566 ร้อยละ 72.1 จาก 117,952 ราย เป็น 202,879 ราย ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นจากจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่มากับฤดูฝน โดยโรคที่มีจำนวนผู้ป่วยสูงสุด 2 ลำดับแรก ได้แก่ โรคไข้หวัดใหญ่ และโรคปอดอักเสบ ทั้งนี้ ผู้ป่วยด้วยโรคไข้หวัดใหญ่มีจำนวนสูงสุด 99,895 ราย เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนถึง 3.8 เท่า ซึ่งในปี 2567 โรคไข้หวัดใหญ่เริ่มมีการระบาดตั้งแต่ไตรมาสหนึ่ง และมีแนวโน้มจะระบาดต่อเนื่องจนถึงเดือนพฤศจิกายน จากข้อมูลของกองระบาดวิทยา ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 1 สิงหาคม 2567 พบผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ 290,396 ราย มีกรณีเสียชีวิต 20 ราย โดยพบการระบาดเป็นกลุ่มในสถานที่ที่คนอยู่รวมกันจำนวนมาก เช่น โรงเรียน เรือนจำ และวัด ซึ่งผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเด็กเล็กและกลุ่มวัยเรียน อายุแรกเกิด - 4 ปี และอายุ 5 - 14 ปี และพบผู้ป่วยสูงสุดในพื้นที่ภาคกลาง รองลงมาเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ

ตาราง 9 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง (ราย)

โรค	2566				2567		%YOY
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q2/2567
ปอดอักเสบ	78,443	57,880	81,054	76,945	96,395	75,975	31.2
ไข้เลือดออก	11,667	23,636	79,067	49,390	24,131	17,702	-25.1
มือ เท้า ปาก	11,483	9,305	29,974	13,636	15,957	7,847	-15.6
ไข้หวัดใหญ่	41,016	25,682	213,589	138,930	121,074	99,895	288.9
บิด	461	370	396	314	485	373	-
หัด	88	70	136	120	543	136	94.2
ฉีหนู	722	797	1,591	1,473	767	732	-8.2
ไข้สมองอักเสบ	303	209	194	187	316	216	-3.4
อหิวาตกโรค	1	0	1	1	2	0	-
ไข้กาฬหลังแอ่น	2	2	4	3	2	2	-
พิษสุนัขบ้า	1	1	0	2	0	1	-
รวม	144,187	117,952	406,006	281,001	259,672	202,879	72.1
อัตราต่อประชากรแสนคน	218.1	178.5	614.3	425.2	393.1	307.2	

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2567

ที่มา : รายงานโรคในระบบเฝ้าระวัง 506 กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

สถานการณ์ด้านสุขภาพจิตของคนไทยดีขึ้น จากข้อมูลการประเมินสุขภาพจิตของคนไทย (Mental Health Check In: MHCI) พบว่า ในไตรมาสสอง ปี 2567 ซึ่งมีผู้เข้ารับการประเมินจำนวน 3.3 แสนคน พบสัดส่วนผู้ที่เสี่ยงซึมเศร้าสูงสุดที่ร้อยละ 5.2 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มีสัดส่วนร้อยละ 6.5 เช่นเดียวกับผู้ที่มีความเครียดสูงที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 4.7 ลดลงจากสัดส่วนร้อยละ 5.1 ในไตรมาสสอง ปี 2566 และเสี่ยงฆ่าตัวตายร้อยละ 2.8 ซึ่งลดลงจากร้อยละ 3.7 ในช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว

สำหรับประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ คือ

1. การเจ็บป่วยด้วยโรคหอบหืดที่มีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลก รายงานว่าปี 2564 พบผู้ป่วยโรคหอบหืดทั่วโลกประมาณ 262 ล้านราย และมีการเสียชีวิตราว 461,000 รายต่อปี ซึ่งกรณีของประเทศไทยจากข้อมูล Health Data Center ของกระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (1 ตุลาคม 2566 - 1 สิงหาคม 2567) คนไทยป่วยด้วยโรคหอบหืด¹⁰ 555,651 ราย เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่มีผู้ป่วย 452,331 ราย และมีผู้ป่วยที่มีอาการโรคหอบหืดกำเริบเฉียบพลันต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล เพิ่มขึ้นเป็น 56,209 ราย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จากเดิม 51,664 ราย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เช่นเดียวกับจำนวนผู้เสียชีวิตด้วยโรคหอบหืดที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ สาเหตุการเกิดโรคและปัจจัยที่ก่อให้เกิด การกระตุ้นอาการหอบหืดเฉียบพลัน ประกอบด้วย 1) พันธุกรรม มีประวัติคนในครอบครัวเป็นโรคหอบหืด 2) สารก่อภูมิแพ้ เช่น ฝุ่นควัน เกสรดอกไม้ ขนสัตว์ มลพิษทางอากาศ และอุณหภูมิที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 3) การติดเชื้อทางเดินหายใจ และ 4) ภาวะอ้วน ดังนั้น การป้องกันและดูแลรักษาโรคหอบหืด ได้แก่ 1) หมั่นทำความสะอาดบ้าน โดยเฉพาะห้องนอน ห้องทำงาน รวมทั้งเฟอร์นิเจอร์ พัดลม เครื่องปรับอากาศ และ 2) เปิดหน้าต่างให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก นอกจากนี้ ผู้ป่วยโรคหอบหืดต้องปรับพฤติกรรมสุขภาพ ดังนี้ 1) งดดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสูบบุหรี่ 2) พักผ่อนให้เพียงพอ หลีกเลี่ยงภาวะเครียด 3) รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ 4) ออกกำลังกายตามคำแนะนำของแพทย์อย่างถูกต้อง และ 5) ควรใช้ยารักษาอาการหอบหืดอย่างสม่ำเสมอ โดยผู้ป่วยและครอบครัวควรมียาพ่นบรรเทาอาการพกติดตัวไว้เพื่อใช้ได้ทันทั่วถึงเมื่อมีอาการหอบหืดกำเริบ ซึ่งโรคหอบหืดเป็นโรคที่ยังรักษาให้หายขาดไม่ได้ แต่สามารถควบคุมโรคได้

ตาราง 10 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคหอบหืด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 – 2567 (ราย)

ปี	จำนวนผู้ป่วยทั้งหมด	ผู้ป่วยที่มีอาการกำเริบเฉียบพลัน/ ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล	จำนวนผู้เสียชีวิต
2565	357,618	43,136	382
2566	452,331	51,664	426
2567 (1 ต.ค. 66 - 1 ส.ค. 67)	555,651	56,209	412

ที่มา : ระบบข้อมูล Health Data Center ของกระทรวงสาธารณสุข

2. การเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคไข้มาลาเรีย ปัญหาโรคไข้มาลาเรียยังคงเป็นปัญหาสาธารณสุข ที่สำคัญในประเทศไทย จากข้อมูลของกรมควบคุมโรค ปี 2566 พบว่า มีผู้ป่วยโรคไข้มาลาเรียจำนวน 16,200 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ที่มีจำนวน 10,061 ราย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 61.1 และระบาดต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2565 ทั้งนี้ ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 1 สิงหาคม 2567 พบผู้ป่วยโรคไข้มาลาเรียแล้ว 10,627 ราย ใน 63 จังหวัด โดยพบ ผู้ป่วยสูงสุดในพื้นที่จังหวัดตาก 6,597 ราย รองลงมา ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี 1,524 ราย จังหวัดแม่ฮ่องสอน 1,417 ราย และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 1,267 ราย ตามลำดับ ขณะเดียวกัน ยังพบด้วยว่า จังหวัดที่ถูกประกาศ รับรองเป็นจังหวัดปลอดโรคไข้มาลาเรีย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสตูล และ จังหวัดเลย กลับมาพบผู้ป่วยติดเชื้อในพื้นที่ ทั้งนี้ โรคไข้มาลาเรียมียุงก้นปล่องเป็นพาหะนำโรค มีความชุกชุม ตามบริเวณที่เป็นป่าเขา สวนยางพารา แหล่งน้ำธรรมชาติ หากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว หรือนักท่องเที่ยว ผู้เดินทางไปพักค้างคืนในพื้นที่ป่าเขาถูกยุงกัดเมื่อป่วยจะมีอาการไข้ หนาวสั่น ปวดศีรษะ ปวดกล้ามเนื้อ ควรรีบไปพบ แพทย์เพื่อตรวจหาเชื้อพร้อมแจ้งประวัติการเข้าป่าหรืออยู่ในพื้นที่ระบาดของโรคไข้มาลาเรียให้แพทย์ทราบ

¹⁰ โรคหอบหืด (Asthma) ไม่ใช่โรคติดต่อแต่สามารถถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้ โดยเกิดจากการอักเสบเรื้อรังของหลอดลม มีผลทำให้หลอดลมของผู้ป่วย มีปฏิกิริยาต่อการตอบสนองต่อสารก่อภูมิแพ้และสิ่งแวดล้อมมากกว่าคนปกติ โดยผู้ป่วยมักมีประวัติของอาการไอ แน่นหน้าอก หายใจลำบาก หายใจ มีเสียงหวีด หรือหอบเหนื่อย อาการเหล่านี้ส่วนใหญ่เกิดขึ้นเมื่อได้รับสารกระตุ้นจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น สารก่อภูมิแพ้ สารระคายเคือง การออกกำลังกาย และมลพิษทางอากาศ โดยโรคนี้เกิดได้ในทุกเพศทุกวัย และทำให้เสียชีวิตได้หากอาการรุนแรง

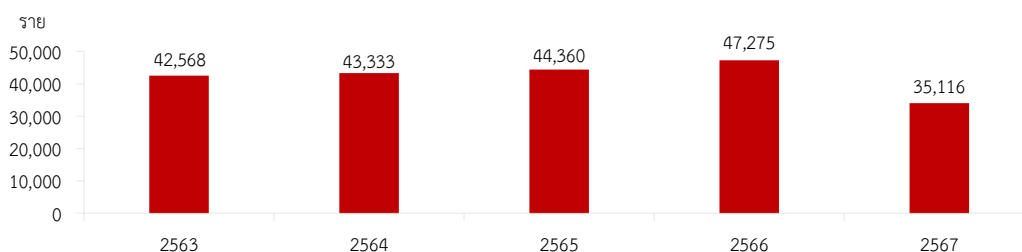
ตาราง 11 จำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตด้วยโรคไข้มารยาปี 2563 – 2567 (ราย)

ปี	จำนวนผู้ป่วย	จำนวนผู้เสียชีวิต
2563	3,832	2
2564	3,185	3
2565	10,061	4
2566	16,200	9
2567 (1 ม.ค. - 1 ส.ค.)	10,627	8

ที่มา : M-Health ระบบข้อมูลมาลาเลียออนไลน์ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

3. โรคหลอดเลือดสมองมีผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้น องค์การโรคหลอดเลือดสมองโลก (World Stroke Organization: WSO) รายงานว่าปัจจุบันพบผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองทั่วโลกมากกว่า 101 ล้านราย เสียชีวิตประมาณ 6.5 ล้านรายต่อปี สำหรับประเทศไทย โรคหลอดเลือดสมองเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ ในแต่ละปีจะมีผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นสาเหตุการเสียชีวิตเป็นอันดับ 2 รองจากโรคมะเร็ง จากข้อมูล Health Data Center ของกระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (1 ตุลาคม 2566 – 1 สิงหาคม 2567) พบว่า คนไทยป่วยด้วยโรคหลอดเลือดสมอง¹¹ 355,213 ราย เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่มีผู้ป่วย 350,934 ราย และจำนวนผู้เสียชีวิตด้วยโรคหลอดเลือดสมองในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีจำนวน 47,275 ราย เพิ่มขึ้นมากที่สุดในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา (ปี 2563 - 2566) สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (1 ตุลาคม 2566 – 1 สิงหาคม 2567) พบผู้เสียชีวิตแล้ว 35,116 ราย ซึ่งในกลุ่มอายุ 18 – 39 ปี มีจำนวนผู้ป่วยขยายตัวเพิ่มขึ้นมากที่สุด ทั้งนี้ สาเหตุและปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง ได้แก่ ความดันโลหิตสูง การออกกำลังกายไม่เพียงพอ การบริโภคอาหารไม่เหมาะสม ไขมันในเลือดสูง การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ภาวะโรคหัวใจ โรคเบาหวาน โรคอ้วน และภาวะเครียด ดังนั้น การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดำเนินชีวิตเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง ทำได้โดย 1) การควบคุมระดับความดันโลหิต ระดับน้ำตาล ไขมันในเลือด และควบคุมน้ำหนักให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม 2) รับประทานอาหารที่ดีต่อสุขภาพ ลดหวาน มัน เค็ม 3) ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ 4) งดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ งดสูบบุหรี่ และงดใช้สารเสพติดทุกชนิด 5) หลีกเลี่ยงความเครียด พักผ่อนให้เพียงพอ และ 6) ตรวจสุขภาพเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง นอกจากนี้ ควรสังเกตอาการตนเองตามหลักการ B.E.F.A.S.T ดังนี้ B (Balance) เดินเซ เวียนศีรษะ บ้านหมุน ด้บัลัน E (Eye) ตามัว มองเห็นภาพซ้อน ด้บัลัน F (Face) ปากเบี้ยว หน้าเบี้ยวเฉียบพลัน A (Arm) แขน ขา อ่อนแรงหรือชาครึ่งซีก S (Speech) พูดไม่ชัด เสียงเปลี่ยน ลิ้นแข็ง พูดไม่รู้เรื่อง พูดไม่ออกทันทีทันใด T (Time) หากมีอาการให้รีบนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลโดยเร็ว หากไปพบแพทย์ช้า อาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตหรืออาจกลายเป็นโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต ทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

แผนภาพ 6 จำนวนผู้เสียชีวิตด้วยโรคหลอดเลือดสมอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2567

ที่มา : ระบบข้อมูล Health Data Center ของกระทรวงสาธารณสุข

¹¹ โรคหลอดเลือดสมอง (Stroke) คือ ภาวะสมองขาดเลือดที่เกิดจากหลอดเลือดสมองตีบ อุดตัน หรือมีเลือดออกในสมอง ทำให้เลือดไม่สามารถไปเลี้ยงสมองได้ เซลล์สมองจึงขาดออกซิเจน ส่งผลให้สมองตายในที่สุด ผู้ป่วยที่เกิดภาวะสมองขาดเลือดจำเป็นต้องรีบพบแพทย์ให้เร็วที่สุดในทันที และทำการรักษาอย่างเร่งด่วน เพราะความรุนแรงและระยะเวลาตั้งแต่มีอาการมีผลต่อจำนวนเซลล์สมองที่ตาย ซึ่งจะนำไปสู่ภาวะอัมพฤกษ์ อัมพาต และอาจเสียชีวิตได้

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ไตรมาสสอง ปี 2567 เพิ่มขึ้นจากปีก่อน โดยต้องให้ความสำคัญกับการตอบสนองต่อสื่อประชาสัมพันธ์ในการงดเหล้าของเด็กและเยาวชนที่ลดลง และการเพิ่มขึ้นของการลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้า

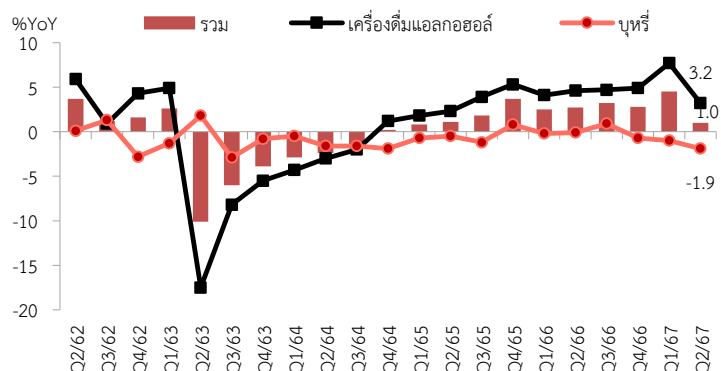

ไตรมาสสอง ปี 2567 การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ ภาพรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.0 โดยเป็นการบริโภคแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 ขณะที่การบริโภคบุหรี่ ลดลงร้อยละ 1.9 จากการท่องเที่ยวช่วงเทศกาล ทั้งนักท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศ

สำหรับประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ คือ

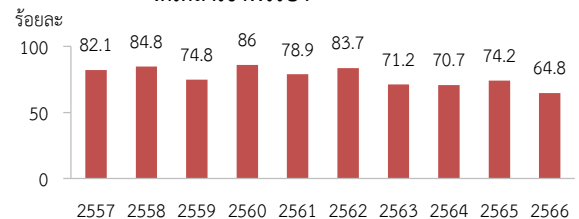
1. เด็กและเยาวชนไม่ตระหนักถึงสื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์การดื่มแอลกอฮอล์ จากรายงานโครงการประเมินผลการรณรงค์ “งดเหล้าเข้าพรรษา ปี 2566”¹² พบว่า นักดื่มเยาวชนอายุระหว่าง 15 - 19 ปี บริโภคแอลกอฮอล์มีจำนวน 1.2 ล้านคน เพิ่มขึ้นประมาณ 2 แสนคน จากปี 2565 ที่มีจำนวน 1.0 ล้านคน ทั้งที่มีการประชาสัมพันธ์โครงการงดเหล้าเข้าพรรษาทุกปีชี้ให้เห็นว่าเด็กมีการรับรู้หรือตอบสนองต่อสื่อประชาสัมพันธ์ลดลง ซึ่งงานศึกษาในประเทศออสเตรเลีย¹³ พบว่าการรณรงค์ให้เลิกดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเทศกาลสามารถลดการดื่มแอลกอฮอล์ และเพิ่มการตระหนักรู้เกี่ยวกับอันตรายของการดื่มแอลกอฮอล์ได้ ขณะเดียวกัน จากรายงานของ YSDN (Youth Strong & Development Network)¹⁴ ปี 2567 โดยข้อมูลการสำรวจเยาวชนที่อายุระหว่าง 12 - 15 ปี จำนวน 10,078 คน ยังพบด้วยว่า เด็กไทยมีค่านิยมทางสังคมที่มองว่าการดื่มในงานบุญประเพณีและในที่สาธารณะเป็นเรื่องปกติ และอาจเป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่ทำให้การประชาสัมพันธ์ให้มีการงดเหล้าไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร

แผนภาพ 7 การเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายการบริโภคของครัวเรือนหมวดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ มูลค่าที่แท้จริง

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนภาพ 8 ร้อยละการพบเห็น/รับรู้สื่อประชาสัมพันธ์ “งดเหล้าเข้าพรรษา”

ที่มา : รายงานโครงการประเมินผลการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา

¹² โครงการประเมินผลการรณรงค์ “งดเหล้าเข้าพรรษาปี 2566” โดยศูนย์การวิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (SAB) ร่วมกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างความสุข (สสส.) จัดขึ้นเพื่อสำรวจการรับรู้และความคิดเห็นต่อการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา โดยเก็บข้อมูลจากตัวอย่างประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 3,912 ตัวอย่าง

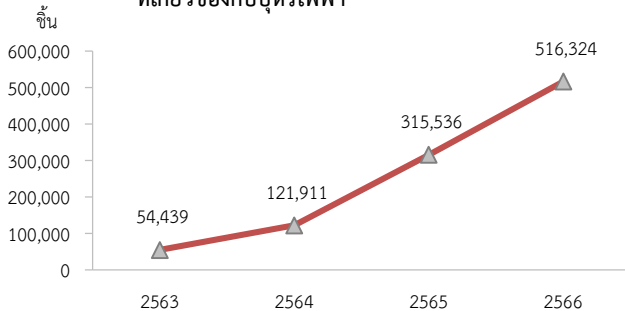
¹³ One-month alcohol abstinence national campaigns: a scoping review of the harm reduction benefits . BMC Public Health.

¹⁴ โครงการพัฒนาต้นแบบอำเภอป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ และลดปัจจัยเสี่ยงอย่างยั่งยืน ซึ่งได้รับทุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างความสุข (สสส.) ตั้งแต่ พ.ศ. 2565 - 2566 โดยดำเนินการใน 11 อำเภอ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย 5 อำเภอ คือ อำเภอพาน แม่จัน เวียงชัย เทิง เชียงแสน รวมถึงดำเนินการในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอเมืองเชียงใหม่ อำเภอลำดอง (จังหวัดพิษณุโลก) อำเภอกะนวน (จังหวัดขอนแก่น) อำเภอโนนสัง (จังหวัดหนองบัวลำภู) และอำเภอบัวเขต (จังหวัดสุรินทร์)

สร้างทัศนคติที่ถูกต้องให้กับเด็ก รวมถึงปรับปรุงแนวทางการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมไปถึงการบังคับใช้กฎหมายกับร้านค้าที่จำหน่ายเครื่องดื่มให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

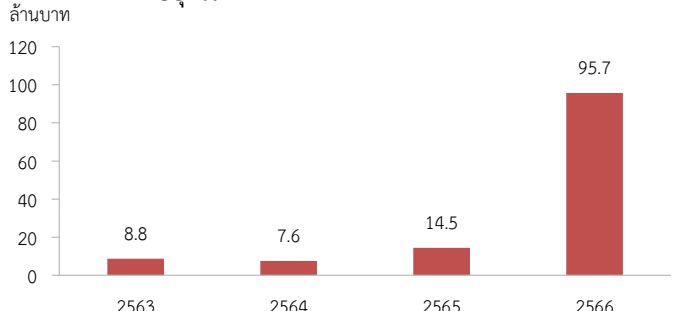
2. **การเพิ่มขึ้นของการลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้า** จากรายงานของกรมศุลกากร ปี 2566 พบว่า กรมศุลกากรสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้า น้ำยาบุหรี่ไฟฟ้า และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ไฟฟ้าจำนวน 516,324 ชิ้น มูลค่ารวมถึง 95.7 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ที่มีจำนวน 54,439 ชิ้น มูลค่ารวม 8.8 ล้านบาท สะท้อนการขยายตัวของตลาดบุหรี่ไฟฟ้าที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจากการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา¹⁵ ปี 2566 พบว่า คนที่สูบบุหรี่ไฟฟ้ามีโอกาสที่จะเป็นโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดสูงกว่าคนที่ไม่ได้สูบบุหรี่ไฟฟ้า แม้ว่าอายุน้อย ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเฝ้าระวังสถานการณ์การลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าจากต่างประเทศอย่างจริงจัง รวมถึงดำเนินการตรวจสอบจับกุมร้านค้าที่ลักลอบขายบุหรี่ไฟฟ้า ทั้งจากช่องทางออนไลน์ และร้านค้าภายในประเทศ รวมถึงสร้างความตระหนักรู้ถึงความเสี่ยงต่อสุขภาพจากการใช้บุหรี่ไฟฟ้า

แผนภาพ 9 ปริมาณการลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ไฟฟ้า

ที่มา : กรมศุลกากร

แผนภาพ 10 มูลค่าการลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ไฟฟ้า

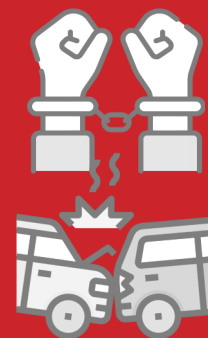

ที่มา : กรมศุลกากร

¹⁵ Electronic Cigarette Use and Myocardial Infarction, Internal Medical Department, Taibah University

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ไตรมาสสอง ปี 2567 คดีอาญารวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.7 เป็นการเพิ่มขึ้นทั้งจากคดียาเสพติด คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ และคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ในส่วนการรับแจ้งอุบัติเหตุทางถนน พบผู้ประสบภัยสะสมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6 โดยประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ การละเมิด สิทธิเด็กและเยาวชน การเฝ้าระวังการเล่นพนันกีฬา และความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ จากการก่อสร้างงานสาธารณะ

คดีอาญาในไตรมาสสอง ปี 2567 มีการรับแจ้งทั้งหมดจำนวน 112,921 คดี เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกัน ของปี 2566 ร้อยละ 26.7 โดยเป็นการรับแจ้งคดียาเสพติด จำนวน 91,014 คดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.9 คดีประทุษร้าย ต่อทรัพย์ จำนวน 17,007 คดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.3 และคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ จำนวน 4,900 คดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3

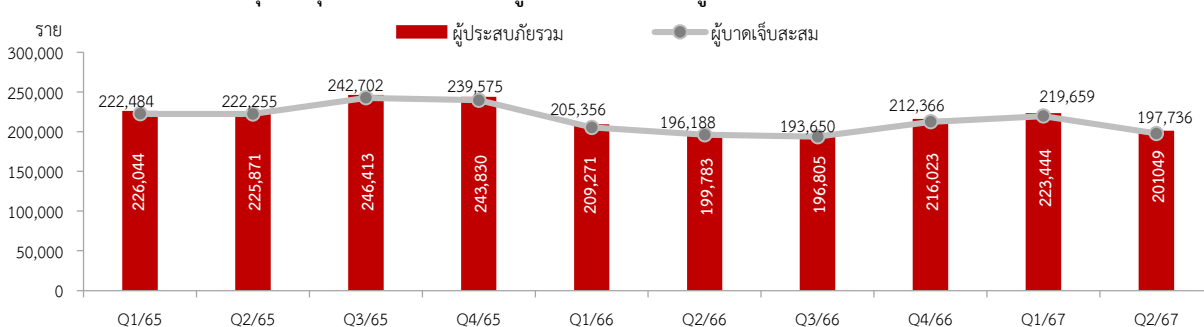
ตาราง 12 คดีอาญาประเภทยาเสพติด ประทุษร้ายต่อทรัพย์ และชีวิต ร่างกาย และเพศ รายไตรมาส ปี 2565 - 2567

ประเภทคดี	ปี 2565				ปี 2566				ปี 2567	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
อาญารวม (คดี)	101,739	107,933	104,413	112,809	103,964	89,099	90,738	102,037	112,723	112,921
%YoY	-29.6	-22.5	-16.5	-5.9	2.2	-17.4	-13.1	-9.5	8.4	26.7
ยาเสพติด (คดี)	86,493	92,224	87,189	95,384	84,546	70,060	69,317	79,906	90,143	91,014
%YoY	-32.4	-25.2	-18.9	-7.3	-2.3	-24.0	-20.5	-16.2	6.6	29.9
ประทุษร้ายต่อทรัพย์ (คดี)	11,549	12,014	13,404	13,471	14,781	14,251	16,825	17,456	17,429	17,007
%YoY	-5.0	-0.6	-4.0	3.9	28.0	18.6	25.5	29.6	17.9	19.3
ชีวิต ร่างกาย และเพศ (คดี)	3,697	3,695	3,820	3,954	4,637	4,788	4,596	4,675	5,151	4,900
%YoY	-15.5	-4.9	6.8	0.2	25.4	29.6	20.3	18.2	11.1	2.3

ที่มา : ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 29 กรกฎาคม 2567)

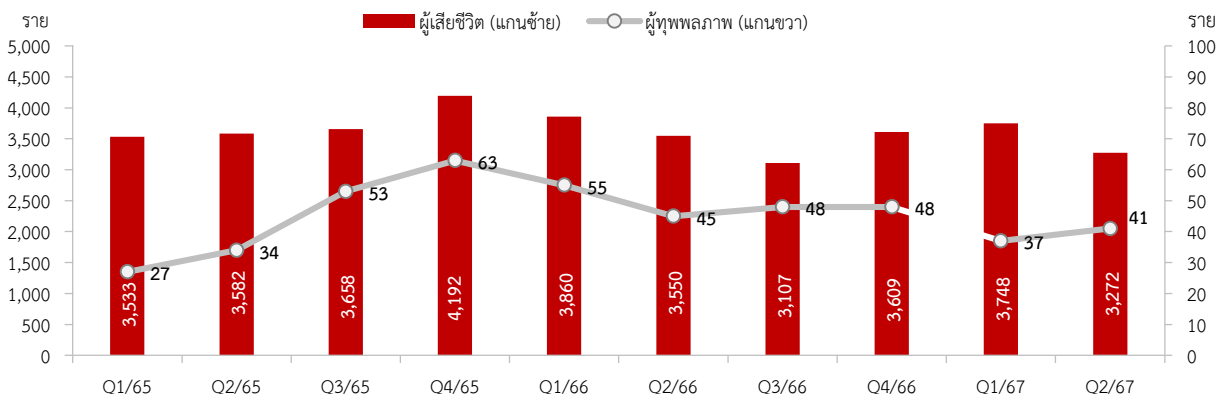
ด้านการรับแจ้งอุบัติเหตุทางถนน จากข้อมูลของศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรม ความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC) ไตรมาสสอง ปี 2567 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2567) มีการรับแจ้งอุบัติเหตุ ผู้ประสบภัยสะสมรวมจำนวน 201,049 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6 จากไตรมาสเดียวกันของปี 2566 โดยเป็นผู้บาดเจ็บ สะสมจำนวน 197,736 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8 ขณะที่ผู้เสียชีวิตสะสมจำนวน 3,272 ราย ลดลงร้อยละ 7.8 และผู้ทุพพลภาพสะสมจำนวน 41 ราย ลดลงร้อยละ 8.9 โดยประเภทยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด คือ รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 90.4 รองลงมาเป็นรถยนต์ ร้อยละ 9.6 และเมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ผู้ประสบภัย ส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 30.4 อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 36 – 60 ปี

แผนภาพ 11 สถิติการเกิดอุบัติเหตุจากรถทางบก จำนวนผู้ประสบภัยรวม และผู้บาดเจ็บสะสม ปี 2565 - 2567

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC) (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2567)

แผนภาพ 12 สถิติการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก จำนวนผู้เสียชีวิต และผู้ทุพพลภาพสะสม ปี 2565 - 2567

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC) (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2567)

ทั้งนี้ ประเด็นความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่

1. การละเมิดสิทธิเด็กและเยาวชนโดยบุคลากรในสถานศึกษา จากข้อมูลความไม่ปลอดภัยของนักเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในปี 2566 พบกรณีความไม่ปลอดภัยของนักเรียน จำนวน 2,618 กรณี¹⁶ ซึ่งในจำนวนนี้ร้อยละ 8.6 เป็นภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ อาทิ การลงโทษนักเรียนเกินกว่าเหตุสมควร บุคลากรครูมีความประพฤติไม่เหมาะสม นอกจากนี้ ปัจจุบันยังพบกรณีการเผยแพร่วิดีโอหรือรูปภาพเด็กและเยาวชน จากพฤติกรรมของบุคลากรครูที่มีการผลิตเนื้อหา (Content) ของตนเองกับนักเรียนในสถานศึกษา ซึ่งสามารถแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) พฤติกรรมประจำวันในโรงเรียน อาทิ การร้องเพลง การรับประทานข้าว/ขนม 2) เนื้อหาการเรียน อาทิ การเขียนคำตอบผิดหรือตลก ผลการเรียน และ

ที่มา : สำนักข่าว SpringNews

3) พฤติกรรมเชิงลบ อาทิ การทะเลาะรังแก การร้องไห้ (กรณีปีทองรวีวงศ์, 2567) ซึ่งทำการเผยแพร่ลงบนสื่อโซเชียลมีเดีย (Social Media) โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองและนักเรียนก่อน ถือเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลตาม พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (PDPA) และอาจเข้าข่ายมีความผิดตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หากการเผยแพร่เนื้อหาวิดีโอหรือรูปภาพของนักเรียนนั้น เป็นการเพิ่มจำนวนผู้ติดตามและการแสวงหาผลประโยชน์จากการรับโฆษณาสินค้า

บนออนไลน์ ทั้งนี้ การเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล อาทิ ชื่อ - นามสกุล ที่อยู่ และชื่อโรงเรียน ยังอาจทำให้เด็กและเยาวชนเสี่ยงต่อการตกอยู่ในอันตรายจากการถูกคุกคามทางเพศบนออนไลน์หรือการถูกล่อลวงลักพาตัวจากผู้ไม่หวังดีหรือมีจรรยาวัช อีกทั้ง ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องยังอาจกลายเป็น Digital footprint¹⁷ ที่ส่งผลกระทบต่อสร้างความเสี่ยงภัยกับเด็กต่อไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ในอนาคต

2. การเฝ้าระวังการเล่นพนันกีฬา โดยเฉพาะกีฬาฟุตบอลที่มีฤดูกาลแข่งขันตลอดทั้งปี โดยข้อมูลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในไตรมาสสอง ปี 2567 พบการเล่นพนันกีฬาฟุตบอล จำนวน 2,391 คดี เพิ่มขึ้นสูงจากไตรมาสก่อนหน้าถึงร้อยละ 449.7¹⁸ สะท้อนได้จากช่วงการแข่งขันฟุตบอลชิงแชมป์แห่งชาติยุโรป ครั้งที่ 17 (UEFA

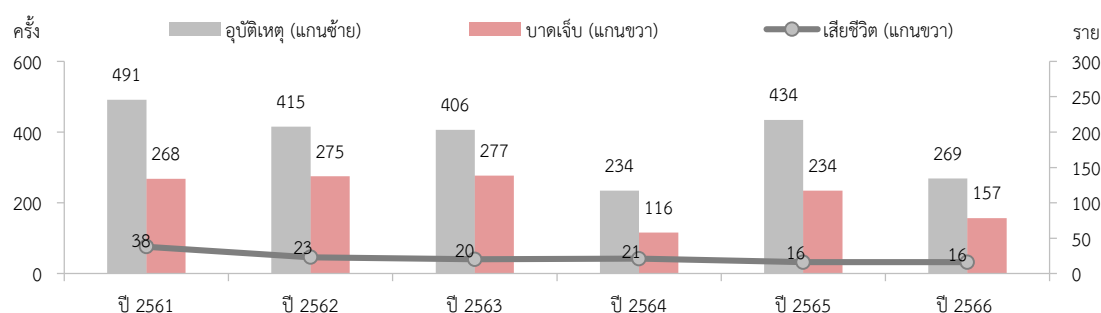
¹⁶ เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 10 ธันวาคม 2566 โดยแบ่งออกเป็น 4 ภัย ได้แก่ 1. ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ จำนวน 1,168 เรื่อง 2. ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ จำนวน 729 เรื่อง 3. ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ/ภัยทั่วไป จำนวน 495 เรื่อง และ 4. ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ จำนวน 226 เรื่อง

¹⁷ Digital Footprint คือ ร่องรอยการกระทำและประวัติการใช้งานต่าง ๆ อาทิ ข้อมูล ประวัติ รูปภาพ วิดีโอ หรือกิจกรรม บนแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งถูกบันทึกไว้ให้สามารถติดตามและสืบค้นข้อมูลถึงตัวบุคคลได้

European Football Championship 2024: EURO 2024)¹⁹ ซึ่งมีผู้กระทำความผิดตาม พ.ร.บ. การพนัน พ.ศ. 2478 รวมทั้งสิ้นจำนวน 4,078 คน แบ่งเป็นผู้เล่นจำนวน 3,842 คน ผู้จัดให้เล่น (เจ้ามือ) จำนวน 203 คน และผู้เดินโพยจำนวน 33 คน ทั้งในรูปแบบบ่อนพนันและเว็บไซต์พนันออนไลน์จำนวน 224 เว็บไซต์²⁰ ขณะเดียวกัน จากผลการสำรวจเรื่องพฤติกรรมการใช้จ่ายของประชาชนในช่วงการแข่งขันฟุตบอล EURO 2024 ของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในปี 2567 ยังพบมูลค่าการใช้จ่ายนอกระบบเศรษฐกิจ (การพนันฟุตบอล) จำนวนกว่า 67,044 ล้านบาท เพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 46.3 จากรอบการแข่งขัน ปี 2562 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุจูงใจในการเล่นพนัน พบว่า ร้อยละ 44.7 คาดหวังเงินรางวัล รองลงมา ร้อยละ 47.1 เพื่อความสนุกสนาน ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 51.8 มีแหล่งที่มาของเงินในการเล่นพนันมาจากเงินเดือนประจำ/รายได้ปกติ รองลงมา ร้อยละ 38.7 มาจากเงินออม อาจส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาหลากหลายด้าน อาทิ ปัญหาการเงินหรือการก่อหนี้สิน ปัญหาความเครียดและความวิตกกังวล และปัญหาสุขภาพร่างกายจากการพักผ่อนไม่เพียงพอ รวมถึงปัญหาอาชญากรรม

3. ความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการก่อสร้างงานสาธารณะ โดยในระหว่างปี 2561 - 2566²¹ พบการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนสะสมจากการก่อสร้างทางสาธารณะขนาดใหญ่หลายโครงการรวมกันจำนวนกว่า 2,249 ครั้ง โดยมีผู้บาดเจ็บจำนวน 1,327 ราย และผู้เสียชีวิตจำนวน 134 ราย ซึ่งมีแนวโน้มเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ อุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากหลายสาเหตุสำคัญ อาทิ วัสดุก่อสร้างร่วงหล่นทับ รถยนต์ตกร่องถนนที่กำลังก่อสร้างเนื่องจากไม่มีป้ายแจ้งเตือน ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการยกระดับมาตรการป้องกันและความปลอดภัยจากการก่อสร้าง โดยเฉพาะการตรวจสอบวัสดุ เครื่องจักรกล เสาขึ้นส่วน ให้ยึดเกาะกับส่วนวัสดุที่มั่นคงได้มาตรฐาน รวมถึงสนับสนุนการมีส่วนร่วมในกระบวนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินการทำงานของผู้รับจ้างก่อสร้างอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความปลอดภัยและความมั่นใจแก่ผู้สัญจรใช้ถนนมากยิ่งขึ้น

แผนภาพ 13 สถิติการเกิดอุบัติเหตุจากการก่อสร้างงานสาธารณะ จำนวนอุบัติเหตุ ผู้บาดเจ็บ และผู้เสียชีวิต ปี 2561 - 2566

ที่มา : สภาองค์กรของผู้บริโภค และการรวบรวมโดย สศช. (ข้อมูล ณ วันที่ 19 มกราคม 2567)

¹⁸ คำนวณเปรียบเทียบแบบไตรมาสต่อไตรมาส (QoQ%) ซึ่งเป็นการเทียบระหว่างไตรมาส 2 กับไตรมาส 1 ปี 2567

¹⁹ จัดการแข่งขันระหว่างวันที่ 14 มิถุนายน - 14 กรกฎาคม 2567

²⁰ ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการลักลอบเล่นการพนันหายผลฟุตบอลยูโร 2024. (ข้อมูล ณ วันที่ 16 กรกฎาคม 2567).

²¹ ข้อมูลจากสภาองค์กรของผู้บริโภค และการรวบรวมโดย สศช. อาทิ โครงการก่อสร้างบนทางหลวงหมายเลข 35 (ถนนพระราม 2) โครงการก่อสร้างทางยกระดับบ่อนุข - ลาตกระบัง และโครงการรถไฟฟ้ามหานครสายสีชมพู แคราย - มีนบุรี

การคุ้มครองผู้บริโภค

ไตรมาสสอง ปี 2567 การร้องเรียนผ่าน สคบ. และสำนักงาน กสทช. ลดลงร้อยละ 26.5 และ 8.4 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ยังต้องติดตามและให้ความสำคัญกับประเด็น การเคลมสินค้าที่บังคับผู้บริโภคจะต้องถ่ายวิดีโอขณะเปิดพัสดุฝ่ายเดียว ตลอดจน ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลที่อาจมาจากการใช้บริการจำนำ iCloud

การรับร้องเรียนสินค้าและบริการในไตรมาสสอง ปี 2567 ของ สคบ. มีจำนวน 5,517 เรื่อง ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 26.5 โดยประเด็นด้านขายตรงและตลาดแบบตรง²² มีการร้องเรียนเข้ามามากที่สุด รองลงมาเป็น ด้านฉลาก ด้านสัญญา และด้านโฆษณา ตามลำดับ²³ ทั้งนี้ กลุ่มสินค้าและบริการที่ได้รับร้องเรียนสูงสุด คือ สินค้าออนไลน์ 2,022 เรื่อง ส่วนใหญ่มาจากการขอเงินคืนและการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากร้านค้า รองลงมาเป็นสินค้ากลุ่มรถยนต์ 395 เรื่อง โดยการร้องเรียนส่วนมากเป็นเรื่องการชำรุด

ตาราง 13 การรับร้องเรียนรายไตรมาส (เรื่อง)

เรื่องร้องเรียน	2565					2566					2567		
	Q1	Q2	Q3	Q4	รวม	Q1	Q2	Q3	Q4	รวม	Q1	Q2	%YoY
สคบ.	2,540	4,902	6,045	6,749	20,236	12,631	7,504	6,305	5,724	32,164	5,786	5,517	-26.5
ด้านโฆษณา	740	1,995	1,220	754	4,709	2,474	330	360	470	3,634	807	397	20.3
ด้านสัญญา	432	796	1,202	385	2,815	477	561	455	431	1,924	467	420	-25.1
ด้านขายตรงและตลาดแบบตรง	538	1,093	1,971	1,177	4,779	741	513	588	536	2,378	609	600	17.0
ด้านฉลาก	830	1,018	1,652	868	4,368	793	508	474	646	2,421	584	533	4.9
เรื่องอื่น ๆ	-	-	-	3,565	3,565	8,146	5,592	4,428	3,641	21,807	3,319	3,567	-36.2
สำนักงาน กสทช.	1,780	624	502	525	3,431	474	371	161	451	1,593	414	340	-8.4
โทรศัพท์เคลื่อนที่	1,477	427	318	342	2,564	318	236	131	298	1,013	335	228	-3.4
อินเทอร์เน็ต	285	164	168	172	789	149	132	2	144	556	74	108	-18.2
สถานีวิทยุคมนาคม/เสาสัญญาณ	-	27	8	5	40	3	2	3	7	14	5	4	100.0
โทรศัพท์ประจำที่	18	6	8	6	38	4	1	297	2	10	-	0	-100.0
รวม	4,320	5,526	6,547	7,274	23,667	13,105	7,875	6,602	6,175	33,757	6,200	5,857	-25.6

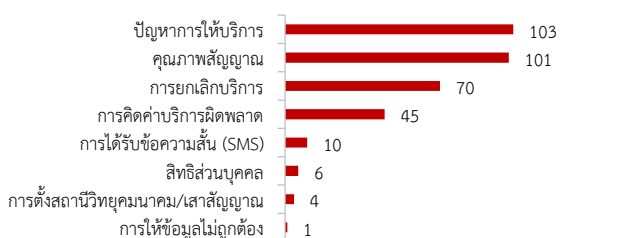
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) และสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)

แผนภาพ 14 สินค้าและบริการที่มีการร้องเรียนสูงสุด ไตรมาสสอง ปี 2567 (เรื่อง)

ที่มา : สคบ.

แผนภาพ 15 ประเด็นร้องเรียนในกิจการโทรคมนาคม ในไตรมาสสอง ปี 2567 (เรื่อง)

ที่มา : สำนักงาน กสทช.

ขณะที่การร้องเรียนในกิจการโทรคมนาคมของสำนักงาน กสทช. มีการร้องเรียนทั้งสิ้น 340 เรื่อง ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 8.4 โดยด้านที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุดยังคงเป็นด้านโทรศัพท์เคลื่อนที่

²² ตลาดแบบตรง หมายถึง การทำตลาดสินค้าหรือบริการในลักษณะของการสื่อสารข้อมูลของผู้ประกอบการธุรกิจในการเสนอขายสินค้าหรือบริการ โดยตรงต่อผู้บริโภค ซึ่งมีระยะทางโดยระยะทาง ตัวอย่างธุรกิจตลาดแบบตรง เช่น Lazada Shopee

²³ ไม่รวมเรื่องอื่น ๆ อาทิ ข้อมูลจากศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์ผู้บริโภค สคบ. ส่วนภูมิภาค กองกฎหมายและคดี ศูนย์ปฏิบัติการพิเศษ สคบ.

จำนวน 228 เรื่อง ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตามประเด็นปัญหา พบว่า ส่วนใหญ่มาจากการให้บริการ อาทิ การให้บริการที่ไม่เป็นไปตามโฆษณา การถูกเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการให้บริการโดยไม่ได้รับความยินยอมหรือไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า รองลงมาเป็นคุณภาพสัญญาณ และการไม่สามารถยกเลิกบริการได้หรือยกเลิกได้แต่ต้องเสียค่าธรรมเนียมอย่างไม่เป็นธรรม เป็นต้น

นอกจากนี้ มีประเด็นที่ต้องติดตามและให้ความสำคัญ ดังนี้

1. การผลกระทบให้กับผู้บริโภคกรณีซื้อสินค้าออนไลน์ที่ผู้ซื้อต้องถ่ายวิดีโอขณะเปิดพัสดุ จากสถิติร้องทุกข์ของสภาองค์กรของผู้บริโภค ปี 2567 พบว่า กว่าร้อยละ 42.4 ของเรื่องร้องเรียนด้านสินค้าและบริการทั่วไป เป็นปัญหาจากการซื้อสินค้าออนไลน์ ซึ่งมีการร้องเรียนสูงที่สุดเมื่อเทียบกับสินค้าประเภทอื่น โดยมีมูลค่าความเสียหายอยู่ที่ 27.8 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 15 สิงหาคม 2567) ทั้งนี้ หนึ่งในปัญหาที่ผู้บริโภคต้องเผชิญ คือ ปัญหาสินค้าชำรุด/ไม่ตรงปก/ไม่มีคุณภาพ ซึ่งร้านค้ามักไม่รับผิดชอบหากผู้บริโภคไม่มีคลิปวิดีโอขณะเปิดพัสดุ ตลอดจนมีการเก็บค่าบริการเพิ่มเติม ทั้งที่สินค้าดังกล่าวอาจชำรุด/เสียหายก่อนถึงมือผู้บริโภค โดยปัจจุบัน สคบ. ได้ออก ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้บริการขนส่งสินค้าโดยเรียกเก็บเงินปลายทางเป็นธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงิน พ.ศ. 2567 หรือที่เรียกว่า “มาตรการส่งดี” (Dee-Delivery)²⁴ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 3 ตุลาคม 2567 เป็นต้นไป เพื่อคุ้มครองการซื้อสินค้าแบบเก็บเงินปลายทางให้มีความเป็นธรรมมากขึ้น โดยผู้บริโภคสามารถเปิดดูสินค้าก่อนชำระเงิน และสามารถขอคืนสินค้า/ขอเงินคืนได้ หากสินค้าชำรุด/เสียหาย ซึ่งจะช่วยลดปัญหาสินค้าไม่ตรงปก ตลอดจนการหลอกลวงที่มาในรูปแบบเรียกเก็บปลายทางได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม มาตรการดังกล่าวครอบคลุมเฉพาะกรณีเก็บเงินปลายทางที่เป็นขนส่งของเอกชนเท่านั้น²⁵ และไม่รวมถึงช่องทางการชำระเงินแบบอื่นที่ต้องชำระก่อนตั้งแต่มีการสั่งซื้อสินค้า ดังนั้น ผู้บริโภคควรพิจารณาเลือกซื้อสินค้าจากร้านที่มีความน่าเชื่อถือ โดยหากสินค้ามีมูลค่าสูงอาจเลือกชำระแบบปลายทาง ขณะเดียวกัน ร้านค้าเองอาจต้องมีการบันทึกหลักฐานการบรรจุสินค้าเช่นกันเพื่อการป้องกันการเคลมสินค้าที่ไม่เป็นธรรมและไม่เป็นการผลกระทบมาที่ผู้บริโภคฝ่ายเดียว ทั้งนี้ หากไม่สามารถหาข้อยุติได้สามารถยื่นเรื่องมาที่สายด่วน สคบ. 1166

2. ความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลจากการใช้บริการจำนำ iCloud ซึ่งเป็นบริการกู้ยืมเงินนอกระบบที่กำลังได้รับความนิยมในโลกออนไลน์ โดยผู้ใช้บริการไม่ต้องฝากเครื่องไว้กับผู้ให้บริการ เพียงแค่ยืนยันตัวตนด้วยบัตรประจำตัวประชาชน และนำบัญชี iCloud ของผู้ให้บริการมาใส่ไว้ในเครื่องเพื่อเป็นการค้ำประกัน ซึ่งผู้ให้บริการสามารถล็อกเครื่องและเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลผ่านบัญชี iCloud ที่ลงชื่อเข้าใช้ไว้ได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งที่ตั้ง รูปภาพ วิดีโอ เบอร์โทรศัพท์ หรือแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่มีการบันทึกไว้ภายหลังการจำนำ ซึ่งอาจถูกนำไปใช้ในการหลอกลวง เอาเปรียบ หรือหาผลประโยชน์อื่นได้ เช่น ให้ลงชื่อเข้าใช้บัญชี iCloud ของผู้ให้บริการก่อน แต่ไม่ยอมให้เงิน หรือจ่ายคืนครบแล้วแต่ยังมีการล็อกเครื่องเพื่อเรียกค่าไถ่ในการปลดล็อกต่อไป นอกจากนี้ ผู้ใช้บริการยังเสี่ยงต้องจ่ายดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด โดยอัตราดอกเบี้ยของบริการจำนำ iCloud ส่วนใหญ่อยู่ที่ร้อยละ 7 – 25 ต่อเดือน สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยการทำสัญญาเงินกู้โดยทั่วไปตามกฎหมายที่อยู่ที่ร้อยละ 7.5 – 15 ต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 1.25 ต่อเดือน²⁶ เท่านั้น ดังนั้น ประชาชนควรหลีกเลี่ยงการใช้บริการรูปแบบดังกล่าว ซึ่งมีความเสี่ยงถูกหลอกลวงหรือเอาเปรียบได้

²⁴ กฎหมายคุ้มครองซื้อของออนไลน์ เก็บเงินปลายทาง เข้าถึงได้จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/85611>

²⁵ เนื่องจากขนส่งที่เป็นรัฐวิสาหกิจอย่างไปรษณีย์ไทยมีพระราชบัญญัติไปรษณีย์ไทย พ.ศ. 2477 ให้อำนาจในการออกมาตรการบังคับใช้เฉพาะ

²⁶ พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. 2523

Festival Economy ขับเคลื่อนอย่างไรให้ปัง

การจัดเทศกาลถูกนำมาใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในหลายประเทศ เช่นเดียวกับประเทศไทยที่มีความพยายามผลักดันและยกระดับเทศกาลอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ไทยยังมีข้อจำกัดและปัญหาที่ต้องแก้ไข ดังนั้น การนำบทเรียนของเทศกาลในต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จมาเป็นแนวทางและปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยจึงมีความสำคัญ เพื่อให้เทศกาลของไทยเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

เทศกาล (Festival) คือ ช่วงเวลาหนึ่งที่กลุ่มคนหรือชุมชนจะใช้พื้นที่ในการจัดกิจกรรมเพื่อเฉลิมฉลองหรือทำกิจกรรมเป็นพิเศษร่วมกัน มักเกี่ยวข้องกับมรดกทางวัฒนธรรม มีการบูรณาการการทำงาน แสดงความคิดเห็นออกมาเป็นรูปธรรม และเผยถึงตัวตนของพื้นที่นั้น ๆ²⁷ ซึ่งในปัจจุบันเมื่อกระแสโลกเปลี่ยนแปลงไป ผู้คนเริ่มหันมาให้ความสนใจกับไลฟ์สไตล์มากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เทศกาลมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวและเกิดงานเทศกาลหลากหลายรูปแบบ เช่น เทศกาลอาหารจากพืช (Plant-based) จากเทรนด์การบริโภคที่คำนึงถึงความยั่งยืน หรือเทศกาลดนตรี โดยปัจจุบันแม้ว่าจะไม่มีการคาดการณ์มูลค่าทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวเชิงเทศกาลโดยตรง แต่จากรายงาน Event Tourism Market Outlook from 2024 to 2034²⁸ ที่คาดการณ์มูลค่าการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงกิจกรรม ซึ่งเทศกาลเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวดังกล่าว พบว่า ในปี 2567 จะมีมูลค่าตลาดอยู่ที่ 1.63 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ และเพิ่มขึ้นเป็น 2.38 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2577 หรือเพิ่มขึ้นกว่า 1.5 เท่า ภายในระยะเวลา 10 ปี นอกจากนี้ เทศกาลยังสร้างประโยชน์ในด้านอื่น ทั้งการสร้างรายได้ให้กับคนและผู้ประกอบการในพื้นที่จัดงาน การเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น และการทำให้ผู้เข้าร่วมมีแนวโน้มที่จะมีความสุขมากขึ้น²⁹ รวมทั้งยังเป็นการเอื้อให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ที่จัดงาน ซึ่งจากประโยชน์ดังกล่าว ทำให้หลายประเทศใช้เทศกาลเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ อาทิ ประเทศสิงคโปร์ที่มีการวางแผนสร้างเมืองให้เป็นศูนย์กลางของการจัดเทศกาล และมีการดึงดูดศิลปิน นักร้องระดับโลก มาแสดงในประเทศ เช่นเดียวกับสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ที่มีการดำเนินการยกระดับเทศกาลหนึ่งปูซานจนเมืองปูซานกลายเป็นเมืองแห่งศิลปวัฒนธรรม

สำหรับประเทศไทย รัฐบาลมีการให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจเทศกาล ภายใต้การส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ โดยมีสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (TCEB) เป็นหน่วยงานหลักในการให้การสนับสนุนการจัดงานเทศกาล ซึ่งในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีการสนับสนุนกว่า 100 งาน สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้ประเทศกว่า 50,000 ล้านบาท³⁰ ซึ่งการขับเคลื่อนเทศกาลที่สำคัญในช่วงที่ผ่านมา อาทิ เทศกาลลอยกระทงของจังหวัดสุโขทัย ที่ TCEB ร่วมกับจังหวัดสุโขทัยส่งงานลอยกระทงเข้าร่วมการประกวดรางวัลงานเทศกาลที่มีศักยภาพ (ทีมงานกลางคืน) ในปี 2566 จนได้รับรางวัล Gold Prize จากสมาคมการจัดงานอีเวนท์

²⁷ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน), 2567, นิตยสาร The Knowledge ฉบับมกราคม - กุมภาพันธ์ 2567.

²⁸ Future Market Insights (FMI), 2024, Event Tourism Market Outlook from 2024 to 2034 Report.

²⁹ ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2566 - 22 เมษายน 2567 การศึกษาของ Goldsmith's University ในปี 2561 พบว่า การเข้าร่วมการแสดงดนตรีสดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง สามารถเพิ่มความสุขได้ถึงร้อยละ 20 และอาจทำให้อายุยืนยาวมากขึ้น 9 ปี

³⁰ สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน), (2567), บทความเรื่อง “ที่เสด็จหน้าขับเคลื่อนงานเทศกาลไทยสู่เวทีโลก”.

และเทศกาลนานาชาติ (International Festival & Event Association (IFEA) ภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งในปี 2567 มีการจัดงาน Maha Songkran World Water Festival 2567 ที่มินิกทองเที่ยวต่างชาติเดินทางมาประเทศไทย ในช่วงระหว่างวันที่ 1 - 21 เมษายน จำนวนเกือบ 2 ล้านคน³¹ และสร้างรายได้สูงถึง 90,028 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม จากรายงานผลการสำรวจ เรื่อง เทศกาลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปัจจัยกระตุ้นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Festivals in South East Asia: Catalysts for the Creative Economy) ของ British Council Indonesia³² ยังพบว่า ประเทศไทย มีการจัดเทศกาลขนาดใหญ่ไม่มากนัก เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณและความสนใจของประชาชน โดยเงินทุน ในการจัดเทศกาลส่วนใหญ่มาจากภาคเอกชน อีกทั้ง ยังมีการเชื่อมโยงเครือข่ายกับท้องถิ่น ภูมิภาค และ ระดับประเทศค่อนข้างน้อย หรือมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 52 ทำให้เทศกาลส่วนใหญ่มีผู้เข้าร่วมน้อย โดยร้อยละ 48 ของเทศกาลมีผู้ชมต่ำกว่า 5,000 คน นอกจากนี้ การจัดเทศกาลที่ผ่านมายังมีประเด็นปัญหาเกิดขึ้น อาทิ การจราจรติดขัดและเกิดคอขวดบริเวณทางเข้างาน ราคาสินค้าและบริการเพิ่มสูงขึ้น จุดบริการต่าง ๆ ไม่เพียงพอ การก่ออาชญากรรมหรือคุกคามทางเพศ³³ และความคลาดเคลื่อนในการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งยังอาจสร้างผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในภายหลัง เช่น ปัญหาขยะและของเสีย³⁴ ซึ่งหากไทยสามารถแก้ประเด็นปัญหาเหล่านี้ได้ จะส่งผลให้งานเทศกาลต่าง ๆ ของไทยมีศักยภาพโดดเด่นมากยิ่งขึ้น ซึ่งในการจัดเทศกาลระดับโลกมีบทเรียน ในการจัดงานและตัวอย่างการแก้ไขปัญหาที่น่าสนใจ ดังนี้

1. การสร้างจุดขายของเทศกาลที่แตกต่างจากเทศกาลอื่นหรือที่อื่น ซึ่งในบางประเทศอาศัย การดึงดูดเชิงของวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์มาเป็นจุดขาย เช่น เทศกาลริโอ คาร์นิวัล (Rio Carnival) ของประเทศบราซิล ที่ไม่ใช่เพียงแค่การเฉลิมฉลองของชาวคริสต์ทั่วไป แต่มีการนำการเต้นแซมบ้า ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของชาวลาตินอเมริกา มาผสมผสาน ทำให้มีเสน่ห์และโดดเด่นกว่าเทศกาลคาร์นิวัล ที่จัดขึ้นในประเทศอื่น นอกจากนี้ องค์ประกอบอื่น ๆ ของงานที่จัด อย่างยิ่งใหญ่ ทั้งขบวนพาเหรด การแต่งกายสีฉูดฉาด ยังเป็นปัจจัย ที่ช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกจนได้รับการประกาศโดย Guinness Book World Records 2010 ว่าเป็นปาร์ตี้ที่ใหญ่ที่สุด

ในโลก เช่นเดียวกับ เทศกาลฮาลี (Holi Festival) หนึ่งในงานเฉลิมฉลองที่ทั่วโลกรับรู้มากที่สุดของประเทศอินเดีย มีพื้นฐานมาจากความเชื่อในศาสนาฮินดู โดยเชื่อว่าการฮาลีเป็นการปัดเป่าสิ่งชั่วร้าย อย่างไรก็ตาม เทศกาล ที่ประสบความสำเร็จอาจไม่ได้พึ่งพาศักยภาพของวัฒนธรรมหรือประเพณีดั้งเดิมแต่เป็นการเพิ่มความสร้างสรรค์ หรือต่อยอดจากบางสิ่งบางอย่าง อาทิ เทศกาลปามาเชโอเทศ (La Tomatina) ในประเทศสเปน ที่จัดขึ้นทุกปี เฉพาะที่เมืองบูญอลเมืองเดียวเท่านั้น ซึ่งมีจุดเริ่มต้นจากเหตุทะเลาะวิวาทภายในงานเดินขบวนพาเหรดเมื่อปี ค.ศ. 1945 ที่มีการใช้มะเขือเทศปาใส่กัน จนเหตุดังกล่าวกลายมาเป็นกิจกรรมเพื่อสร้างความสนุกที่ได้รับความนิยม จากคนในท้องถิ่น จนกระทั่งในปี ค.ศ. 2002 เทศกาลนี้ถูกประกาศให้เป็นเทศกาลสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งปัจจุบันสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวกว่าสองหมื่นคนให้เข้าร่วม จึงนับเป็นเทศกาลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

นอกจากนี้ เทศกาลอีกหนึ่งรูปแบบที่เป็นที่นิยมอย่างมาก คือ เทศกาลดนตรี ซึ่งมีรูปแบบการจัดงาน ที่แตกต่างกันไปเพื่อตอบสนองต่อคนกลุ่มต่าง ๆ อาทิ เทศกาลดนตรี Tomorrowland ของประเทศเบลเยียม

³¹ <https://intelligencecenter.tat.or.th/articles/61918>.

³² https://www.britishcouncil.sg/sites/default/files/festivals_in_south_east_asia_report_.pdf.

³³ สำรวจความเห็นประชาชนในกรุงเทพฯ และปริมณฑล 1,725 คน ระหว่างวันที่ 24 - 30 มี.ค. 2566 เกี่ยวกับวันสงกรานต์ พบว่า ผู้เข้าร่วมงานร้อยละ 85.7 เคยถูกฉวยโอกาสขโมย

³⁴ รายงานผลกระทบด้านสังคมของเทศกาลถือศีลกินผัก จังหวัดภูเก็ต ปี 2565 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

เป็นเทศกาลดนตรีอิเล็กทรอนิกส์แดนซ์ (EDM) ที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีจุดเด่นด้านการออกแบบเวทีที่อลังการ และทีมงานที่สร้างสรรค์ที่ไม่ซ้ำกันในแต่ละปี รวมถึงยังรวบรวมศิลปิน ดีเจ ดนตรีแนวอิเล็กทรอนิกส์จากทั่วโลก

2. **การยกระดับระบบความปลอดภัยเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ร่วมงาน** โดยประเทศบราซิลถือเป็นหนึ่งในประเทศที่มีปัญหาอาชญากรรมและความรุนแรง³⁵ โดยในช่วง เทศกาลรีโอคาร์นิวัล ได้มีการบังคับใช้กฎหมาย “No Is No” เพื่อเป็นมาตรการในการปกป้องและดูแลความปลอดภัยสตรีในช่วงเทศกาล โดยเฉพาะการล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งจะประสานความร่วมมือสถานประกอบการท่องเที่ยว ตั้งแต่ที่พักไปจนถึงร้านอาหาร ไนท์คลับ และบริการขนส่ง ในการป้องกันอันตรายและคุ้มครองผู้หญิงในสถานที่ต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังมีศูนย์ปฏิบัติการรีโอ (COR) ซึ่งเป็นห้องสังเกตการณ์พร้อมเจ้าหน้าที่ 60 คนต่อกะ และมีโดรนส่งภาพขบวนพาเหรดในตัวเมืองรีโอเพื่อรายงานสถานการณ์แบบเรียลไทม์ไปยังเจ้าหน้าที่ควบคุม อีกทั้ง ยังมีการเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ประจำการอยู่ทุกแห่ง เช่นเดียวกับ เทศกาลปามะเชโอเทค ที่ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวเข้ามาจำนวนมาก ขณะที่ข้อจำกัดด้านขนาดพื้นที่ของเมือง จึงออกมาตราการจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมและเตรียมพร้อมด้านความปลอดภัยและเหตุฉุกเฉิน โดยมีการจำหน่ายตั๋วเข้าร่วมที่มีจำนวนจำกัด และมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยทั่วบริเวณงานและมีรถพยาบาลประจำอยู่แต่ละจุด ตลอดจนมีการเตรียมเฮลิคอปเตอร์เพื่อรองรับเหตุฉุกเฉินในกรณีที่เกิดเหตุไม่คาดคิด นอกจากนี้ บางประเทศได้มีการนำเทคโนโลยีในการจัดงาน (Event Technology) มาใช้ โดยสหรัฐอเมริกาได้มีการติดตั้ง OPENGATE เทคโนโลยีตรวจจับอาวุธขั้นสูงในเทศกาลดนตรีฮิปฮอประดับโลกอย่าง Rolling Loud ที่มีผู้เข้าร่วมงานกว่า 100,000 คน ซึ่งช่วยกระชับเวลาและขั้นตอนการคัดกรองของเจ้าหน้าที่ได้ถึงร้อยละ 64³⁶

3. **การเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เข้าร่วมงาน** หนึ่งในปัญหาที่พบบ่อยครั้งของการจัดงานเทศกาล คือ การจราจรที่หนาแน่นและติดขัด ขณะที่การมีระบบคมนาคมที่ครอบคลุมและเชื่อมโยงกันถือเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวกับงานเทศกาลนั้น ๆ โดยประเทศเบลเยียมได้มีมาตรการรองรับสำหรับ เทศกาลดนตรี Tomorrowland ที่มีการเชื่อมโยงระบบขนส่ง โดยจัดให้มีบริการรถรับส่งจากสนามบินบรัสเซลส์ (สนามบินใกล้สุดของงาน) ไปยังที่จุดจัดงานโดยตรงซึ่งจะเปิดให้จองล่วงหน้าผ่านทางเว็บไซต์ของงาน ขณะเดียวกัน ยังจัดให้มีรถไฟสายพิเศษไปยังสถานที่จัดงานเทศกาล เพิ่มเติมจากระบบปกติ อีกทั้ง ยังมีที่จอดรถรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว นอกจากนี้ ผู้จัดงานยังได้ประสานความร่วมมือกับผู้สนับสนุน (Sponsor) อย่างสายการบินบรัสเซลส์ แอร์ไลน์ ในการออกแพ็คเกจทริป “Tomorrowland’s Global Journey” ที่ประกอบด้วยตั๋วเข้าร่วมงาน ตั๋วเครื่องบิน พร้อมโรงแรมที่พัก เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมงาน³⁷ อีกทั้ง ภายในงานยังมีเต็นท์

³⁵ มีอัตราการก่ออาชญากรรมสูงเป็นอันดับที่ 13 ของโลก จากข้อมูลของ Crime Index

³⁶ Susanna Roberts. 2562. รายงานเรื่อง Exploration of NO2 and PM 2.5 air pollution and mental health problems using high-resolution data in London-based children from a UK longitudinal cohort study.

³⁷ <https://theattraction.co/tomorrowland/>.

ไว้คอยให้บริการ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่พิกให้ผู้ใช้ร่วมงาน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ได้จัดให้มีบริการเช่าล็อกเกอร์สำหรับเก็บสัมภาระ ห้องน้ำ สถานีชาร์จโทรศัพท์ รวมถึงมีจุด Info point เพื่อให้บริการด้านข้อมูล

ซึ่งมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน อีกทั้ง ยังมีแผนที่แบบโต้ตอบได้ให้บริการผ่านแอปพลิเคชัน Tomorrowland ทั้งนี้ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในงานยังออกแบบโดยคำนึงถึงผู้เข้าร่วมที่มีความพิการ อาทิ ทางเข้าที่มีลิฟต์ ห้องน้ำที่ออกแบบโดยเฉพาะ อีกทั้ง ยังอนุญาตให้นำสุนัขนำทางเข้ามาในบริเวณงานได้ และมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลในการเข้าถึงบริเวณต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังมีการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี Tomorrowland bracelet ซึ่งเป็นสายรัดข้อมือ

ที่ไม่เพียงเป็นเสมือนตัวเข้าร่วมงานเท่านั้น แต่ยังเป็นช่องทางชำระค่าบริการต่าง ๆ ที่ผู้เข้าร่วมสามารถเติมเงินเข้าไปได้ ทำให้ผู้ร่วมงานไม่จำเป็นต้องพกเงินสด³⁸

4. การประชาสัมพันธ์งานเทศกาลและมีมาตรการส่งเสริมการตลาดให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งประเทศสกอตแลนด์มีการวางกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์ *Edinburgh Festival Fringe* หรือเทศกาลศิลปะกลางแจ้งที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก ซึ่งมีการจัดทำข้อมูลเพื่อวางแผนและจัดลำดับการประชาสัมพันธ์ โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า MOSAIC³⁹ ในการรวบรวมและจัดกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงลึกอย่างเป็นระบบ ซึ่งทำให้ทราบว่าการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอาศัยอยู่ที่ไหน มีสัดส่วนเท่าไร มีพฤติกรรมการจับจ่าย หรือมีกิจกรรมวันหยุดเป็นอย่างไร ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ช่วยให้สามารถเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย เพื่อกำหนดทิศทางการทำการตลาด รวมถึงข้อมูลที่ต้องการสื่อสารออกไปให้ดียิ่งขึ้น โดยอาศัยสื่อโซเชียลมีเดียเป็นเครื่องมือส่งเสริมให้เกิดการรับรู้ในวงกว้าง ผ่านแฮชแท็ก #EdinburghFestival #Fringe ที่ใช้ร่วมกันในทุกแพลตฟอร์ม นอกจากนี้ ยังมีการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรศิลปะ บริษัทเอกชน และหน่วยงานท้องถิ่นทั้งในและต่างประเทศ รวมถึง Influencer ในการประชาสัมพันธ์และสร้างคอนเทนต์ที่น่าสนใจเกี่ยวกับงานเทศกาล อีกทั้ง ยังมีการใช้ Google analytics เพื่อประเมินผลการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมเพื่อนำมาปรับปรุงการจัดเทศกาลต่อไป

5. การสนับสนุนจากภาครัฐและการบูรณาการความร่วมมือกับเอกชนและหน่วยงานท้องถิ่น ในการจัดงานเทศกาลจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาร่วมดำเนินการ ซึ่งจะต้องกระจายบทบาทหน้าที่ตามความเชี่ยวชาญอย่างเหมาะสม สำหรับการจัดงาน *เทศกาลริโอคาร์นิวัล* มีการสร้างความร่วมมือและดำเนินการจัดงานไปพร้อมกันอย่างเป็นระบบ โดยเทศบาลนครริโอเดจาเนโร มีบทบาทหลักในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดงาน ทั้งด้านการจราจรและด้านความปลอดภัย ขณะที่ภาคเอกชนจะเข้ามาร่วมในฐานะสปอนเซอร์ที่เน้นให้การสนับสนุนด้านการเงิน การประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมการตลาด ส่วนภาคประชาชนถือเป็นตัวแปรในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ภายในงานที่สำคัญ โดยดำเนินการผ่านสมาคมต่าง ๆ อาทิ สมาคมโรงเรียนแซมบ้าอิสระ (LIESA) สมาคมนักดนตรี สมาคมนักออกแบบ และสมาคมผู้ผลิตเครื่องดนตรี ซึ่งเป็นไฮไลท์สำคัญของริโอคาร์นิวัล สำหรับ *เทศกาลโคลน* ของประเทศเกาหลีใต้ หน่วยงานท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้เกิดการท่องเที่ยวและกิจกรรมที่ใช้ประโยชน์จากโคลน โดยให้มีการศึกษาความปลอดภัยและสรรพคุณของโคลน Boryeong รวมถึงวิจัยส่วนประกอบเพื่อนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์บำรุงผิว อีกทั้ง

³⁸ <https://belgium.tomorrowland.com/en/practical/at-the-festival-site/>.

³⁹ คือ ระบบซอฟต์แวร์อัจฉริยะที่นำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาข้อมูลที่มีความซับซ้อนที่ออกแบบมาเพื่อจำแนกประเภท วิเคราะห์ และสังเคราะห์ชุดข้อมูลเพื่อให้สามารถทำความเข้าใจประชากรเป้าหมายได้อย่างละเอียด ตั้งแต่ข้อมูลพื้นฐาน และครอบคลุมไปถึงไลฟ์สไตล์ ความชอบ และพฤติกรรมของประชากรเป้าหมาย

ภาคการศึกษายังมีส่วนร่วมในการปรับแผนพัฒนาเชิงวัฒนธรรมให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวมากขึ้น อาทิ มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ เช่น การเล่นเกม การแข่งขันกีฬาในโคลน การเพนท์โคลน จนเทศกาลมีชื่อเสียงและได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั่วโลก

6. **การจัดการกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการจัดเทศกาล** การจัดงานเทศกาลมักมีผู้เข้าร่วมจำนวนมากและจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรค่อนข้างมาก จึงหลีกเลี่ยงการสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้ยาก ซึ่งเทศกาลดนตรีและศิลปะระดับโลก Coachella ที่จัดขึ้นในสหรัฐอเมริกา ได้มีความพยายามในการส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมงานลดปริมาณขยะ เนื่องจากในแต่ละปีมีขยะเกิดขึ้นในปริมาณมาก ซึ่งปี 2564 มีขยะมากถึง 1,600 ตัน ขณะที่ มีขยะที่สามารถนำมารีไซเคิลได้เพียงร้อยละ 20 เท่านั้น โดยผู้จัดงานได้มีมาตรการสนับสนุนการรีไซเคิลขวดน้ำ โดยให้ผู้เข้าร่วมสามารถนำขวดน้ำพลาสติกเปล่ามาแลกขวดน้ำ รวมถึงมีสิทธิ์แลกรับบัตรชิงช้าสวรรค์ เสื้อยืดโปสเตอร์ และของที่ระลึกอื่น ๆ นอกจากนี้ ในบางเทศกาลดนตรี ยังมีการปรับตัวโดยจัดงานให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อาทิ งานคอนเสิร์ต Music Of The Spheres World Tour ของวง Coldplay ได้ร่วมมือกับบริษัทบีเอ็มดับเบิลยู (BMW) พัฒนาแบตเตอรี่แบบชาร์จไฟได้เพื่อใช้จัดแสดง รวมถึงติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์พื้นพลังงานจลน์ (kinetic floors) และโซนปั่นจักรยาน เพื่อกักเก็บพลังงานจากการเคลื่อนไหวของผู้ชมไว้แปลงเป็นพลังงานไฟฟ้าเพื่อใช้ในการจัดงานครั้งต่อไป อีกทั้งยังมีการผลิตสายรัดข้อมือเรืองแสงแบบใช้ซ้ำ โดยทำจากวัสดุที่สามารถย่อยสลายได้ ซึ่งจะมีส่วนช่วยลดก๊าซเรือนกระจกได้มาก โดย Tyndall Center for Climate Change Research ปี 2564 พบว่า การจัดคอนเสิร์ตในสหราชอาณาจักร ในระยะเวลา 1 ปี จะสร้างก๊าซเรือนกระจกประมาณ 405,000 ตัน

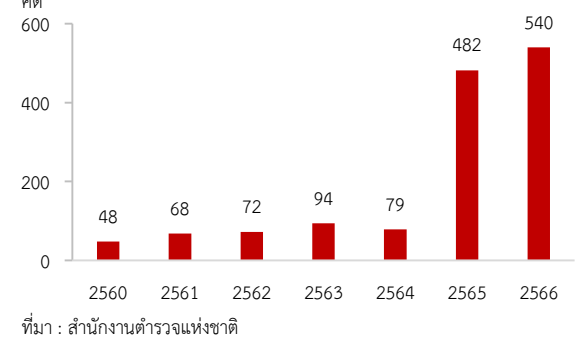
จากข้อค้นพบที่ได้จากศึกษาการจัดงานเทศกาลจากต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จข้างต้น ถือเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์สำหรับประเทศไทย ในการนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศ ซึ่งอาจช่วยแก้ปัญหา ลดข้อจำกัด ตลอดจนการปรับปรุงแนวทางการขับเคลื่อน Festival Economy ของไทยที่มีเป้าหมายเพื่อให้ไทยเป็นจุดหมายที่โดดเด่นในการจัดงานเทศกาลระดับโลกในระยะถัดไป ดังนั้น จำเป็นต้องเร่งสร้างระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่เอื้อต่อการผลักดันการจัดงานเทศกาล โดยให้ความสำคัญตั้งแต่การยกระดับศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในมิติต่าง ๆ การบูรณาการเชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนการพัฒนาการจัดงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อให้การจัดงานเทศกาลของไทยเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และได้รับความเชื่อมั่นจากนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ

ภัยร้ายในโลกเสมือน : การคุกคามทางเพศต่อเด็กและเยาวชนในโลกไซเบอร์

การคุกคามทางเพศเด็กออนไลน์ เป็นปัญหาที่ควรให้ความสำคัญ เนื่องจากมีคำจำกัดความที่กว้างและมีระดับความรุนแรงหลายระดับ ตั้งแต่พบเห็นได้ทั่วไปในชีวิตประจำวันโดยที่ผู้กระทำอาจไม่ทราบถึงการกระทำดังกล่าวของตน จนนำไปสู่การก่ออาชญากรรม จึงควรมีมาตรการป้องกันและแก้ไขอย่างจริงจัง

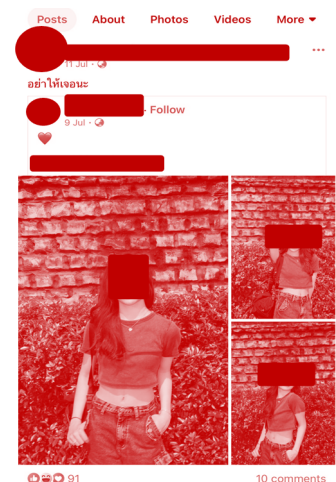
การคุกคามทางเพศ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้ส่งสารแสดงออกถึงนัยทางเพศ ด้วยการใช้คำพูด ท่าทาง หรือสัญลักษณ์ ที่ทำให้ผู้รับสารรู้สึกไม่ปลอดภัยหรือถูกลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์โดยไม่ได้รับความยินยอมจากอีกฝ่าย ปัจจุบันการคุกคามทางเพศต่อเด็กและเยาวชนออนไลน์ที่เกิดขึ้นผ่านโซเชียลมีเดียมีแนวโน้มมากขึ้นและส่งผลกระทบต่อเด็กผู้ถูกระทำหลายด้าน อาทิ ปัญหาด้านการปรับตัวเข้าสู่สังคม ความวิตกกังวล ความเครียด และภาวะซึมเศร้า รวมถึงปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นหลังได้รับผลกระทบทางจิตใจ ซึ่งจากรายงานของ ECPAT International องค์การภายใต้องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) ระบุว่า ปี 2567 ประเทศไทยเป็น 1 ใน 25 ประเทศที่มีปัญหาการคุกคามทางเพศต่อเด็กและเยาวชนทางออนไลน์ในระดับที่น่ากังวล สอดคล้องกับข้อมูลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในปี 2564 ที่พบว่า มีเด็กจำนวนมากกว่า 400,000 คน เป็นเหยื่อของการถูกล่วงละเมิดทางเพศออนไลน์ เช่นเดียวกับสถิติการดำเนินคดีเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศเด็กและเยาวชนออนไลน์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่พบว่า คดีล่วงละเมิดทางเพศออนไลน์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาก โดยในปี 2560 มีจำนวนคดีเพียง 48 คดี และเพิ่มขึ้นเป็น 540 คดี ในปี 2566 หรือเพิ่มขึ้นมากกว่า 10 เท่า

แผนภาพ 16 สถิติการดำเนินคดีล่วงละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน

ทั้งนี้ การคุกคามทางเพศออนไลน์ต่อเด็กมีอยู่หลายระดับ ซึ่งกรณีที่เป็นคดีมักมีความรุนแรงพอสมควร โดยอาจสามารถจำแนกการคุกคามตามระดับความรุนแรงได้ 3 ระดับ คือ

1. การคุกคามระดับเบื้องต้น (Low - level Harassment) มักเป็นการคุกคามประเภทผู้กระทำมักไม่คิดว่าเป็นการคุกคามต่อผู้ถูกระทำ เช่น การก่อกวนผ่านการแสดงความคิดเห็นโดยใช้ถ้อยคำที่ไม่เจาะจงรายบุคคล อาทิ การวิจารณ์เรื่อร่า ก่อกวน หรือใช้มุกตลกทางเพศ รวมถึงการส่งข้อความก่อกวน และการประจานหรือเผยแพร่ภาพลักษณะให้เสื่อมเสีย (Purposeful Humiliation) ซึ่งปัจจุบันมีการกระทำในรูปแบบนี้ในโซเชียลมีเดียเป็นจำนวนมาก ทั้งในลักษณะการให้ความเห็น หรือสัญลักษณ์อีโมจิ (Emoji) ซึ่งผู้กระทำความผิดอาจใช้บัญชีปลอม (Fake Account) หรือการไม่ระบุตัวตน (Anonymity) ในการกระทำความผิด อาทิ กลุ่มโลลิต้า คือ กลุ่มที่มีความสนใจในตัวละครในวัยเด็ก

ที่เรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา (อายุประมาณ 6 – 12 ปี) จากการดูหรือแอนิเมชัน และคุกคามโดยใช้โซเชียลมีเดียในการคอมเมนต์เนื้อหาที่มีนัยทางเพศกับเด็กนักเรียนที่มีการโพสต์ภาพของตนเอง เนื่องจากเด็กที่เป็นเหยื่อมีลักษณะคล้ายกับตัวละครที่ชื่นชอบ

2. **การคุกคามระดับปานกลาง (Moderate - level Harassment)** มุ่งเน้นการกระทำซ้ำและก่อให้เกิดความเครียดทางอารมณ์ให้กับเหยื่อรายบุคคล โดยมาในรูปแบบการก่อกวนอย่างต่อเนื่อง การดูหมิ่นทางเพศเพื่อให้เกิดความอับอาย รวมถึงการเริ่มเข้าไปคุกคามส่วนตัว ได้แก่ การส่งข้อความด้วยเนื้อหาทางเพศไปก่อกวนซ้ำ ๆ การเรียกร้องความสนใจจากเหยื่อด้วยการแท็ก (Tag) หรือแสดงความคิดเห็นในลักษณะก่อกวน แม้จะถูกขอให้หยุดกระทำก็ตาม อาทิ กรณีนักเรียนอายุ 13 ปี ถูกครูฝึกสอนส่งข้อความเชิงลามกและส่งภาพอนาจารให้กับเหยื่อ หรือกรณีเด็กอายุ 14 ปี ถูกผู้ไม่หวังดีส่งข้อความทางเพศผ่านโซเชียลมีเดียซ้ำ ๆ แม้ว่าเด็กผู้หญิงทำการปิดกั้น (Block) บัญชีของผู้กระทำความผิดแล้วก็ตาม

3. **การคุกคามระดับสูง (Severe/High - level Harassment)** เป็นการคุกคามโดยพฤติกรรมที่รุนแรงและก้าวร้าว ทำให้เกิดผลกระทบทางอารมณ์และจิตใจ ซึ่งเป็นระดับความรุนแรงที่บ่งบอกถึงการทำผิดกฎหมายการล่วงละเมิดทางเพศอย่างชัดเจน เช่น การสะกดรอยตาม (Stalking) โดยติดตามจากกิจกรรมออนไลน์จนเหยื่อรู้สึกกลัว รวมถึงการปลอมแปลงอัตลักษณ์หรือชื่อตัวตนของเหยื่อบนโลกออนไลน์เพื่อนำไปก่ออาชญากรรมอื่น ๆ หรือแม้กระทั่งการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของเหยื่อ (Doxxing) เช่น ที่อยู่ ข้อมูลการทำงาน ข้อมูลการติดต่อ และประวัติส่วนตัวอื่น ๆ หรือแม้กระทั่งการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของเหยื่อ โดยจะนำไปสู่การคุกคามในโลกความจริง และการล่อลวง (Grooming) เพื่อนำไปสู่การแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ อาทิ การใช้บัญชี X (ชื่อเดิม Twitter) ในการประกาศขายสื่อลามกอนาจารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเด็ก (Child Sexual Abuse Material: CSAM)⁴⁰ ด้วยการสร้างความสัมพันธ์เชิงชู้สาวกับเหยื่อ ก่อนที่จะไปรับเหยื่อมากระทำการอนาจารพร้อมทั้งถ่ายคลิบกับเด็ก และนำไปแสวงหาผลประโยชน์ด้วยการเก็บค่าสมาชิกสำหรับการเข้าชมในราคา 399 บาท ซึ่งเด็กที่เป็นเหยื่อมีอายุเพียง 17 ปี หรือในกรณีที่ร้ายแรงสามารถนำไปสู่การขู่แบล็กเมลเหยื่อเพื่อเรียกเงิน หรือสิ่งที่ต้องการตั้งแต่การทำร้ายร่างกาย การข่มขืน และสามารถนำไปสู่การค้ำมนุษย์ได้

รวมหนุ่ม 24 คาคอมโดคังย่านบางแค บังคับเด็ก 17 ถ่ายคลิบลามก ทุกวันนานนับปี นิเหยื่ออีกเพียบ

วันที่ 3 สิงหาคม 2567 - 16:20 น.

Facebook Twitter LINE Copy Link

ที่มา : มติชนออนไลน์

แกล้งหญิงนิ: ตร.ไซเบอร์ รวมหนุ่มใหญ่ ไซเบอร์ไฟล์ บ้องหมินเนย หลอกเด็กวัย 12 ถ่ายหวิว

วันที่ 23 กรกฎาคม 2567 - 20:53 น.

Facebook Twitter LINE Copy Link

ที่มา : มติชนออนไลน์

⁴⁰ Child Sexual Abuse Material (CSAM) หมายถึง สื่อที่แสดงการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

ตาราง 14 เปรียบเทียบลักษณะการคุกคามทางเพศ จำแนกตามระดับความรุนแรงและโทษทางกฎหมาย

ระดับการคุกคามทางเพศ	ลักษณะการคุกคาม (Characteristic)	โทษทางกฎหมาย
ระดับเบื้องต้น (Low - level)	การแสดงความคิดเห็นที่ไม่เจาะจง, การวิจารณ์รูปร่าง, การกลั่นแกล้ง, การเล่นมุขตลกทางเพศ, การส่งข้อความก่อกวน, การใช้บัญชีปลอม	ปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 1 เดือน ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (1)
ระดับปานกลาง (Moderate - level)	การคอมเมนต์เนื้อหาทางเพศ, การส่งข้อความเชิงลามกขำ ๆ, การล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัว, การเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล	จำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 และ 328
ระดับสูง (Severe/High - level)	การสะกดรอยตาม, การล่อลวง, การข่มขู่, การปลอมแปลงบุคคล, การแบล็กเมล, การล่อลวงข่มขืน	จำคุกระหว่าง 5 - 10 ปี หรือปรับตั้งแต่ 10,000 - 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 327, 338

ที่มา : เรียบเรียงโดย สดช.

จะเห็นได้ว่าการคุกคามทางเพศออนไลน์เกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ และในบางกรณีผู้กระทำอาจไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำเท่าที่ควร ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวส่วนหนึ่งเกิดจากการเลียนแบบจากสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน รวมถึงในสื่อต่าง ๆ โดยงานวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสารเนื้อหาไม่เหมาะสมด้านการคุกคามทางเพศในรายการเพื่อความบันเทิงไทยปี 2566 พบว่า ผู้รับชมรายการบันเทิงรับรู้ถึงเนื้อหาไม่เหมาะสมด้านการคุกคามทางเพศแบบชายคุกคามหญิงบ่อย ๆ ร้อยละ 38.59 และเป็นประจำร้อยละ 29.18 ซึ่งรูปแบบการคุกคามทางเพศที่พบได้มากที่สุด คือ การวิจารณ์ถึงสรีระ การแต่งกาย รวมทั้งการใช้คำพูดที่ตีความในเชิงเพศได้ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการคุกคามทางเพศ โดยการสื่อสารข้อมูลดังกล่าวอย่างต่อเนื่องของสื่อนำไปสู่การทำให้เป็นปกติ (Normalization) ที่สามารถพบได้ทั่วไป ขณะเดียวกัน นอกจากการรับรู้ที่พบได้ในชีวิตประจำวันแล้ว การขาดความรู้ถึงเรื่องสิทธิคุกคามทางเพศของเด็กและผู้ปกครองยังเป็นอีกประเด็นที่ทำให้เกิดความละเลยต่อการรับรู้ถึงการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยจากงานวิจัยเรื่อง “ประสบการณ์การคุกคามทางเพศบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ และแนวทางป้องกัน”⁴¹ ปี 2565 พบมุมมองด้านความคิด ความเชื่อ และทัศนคติของเด็กและเยาวชนว่า การหยอกล้อเกี่ยวกับเรื่องเพศเป็นเรื่องปกติ และสามารถสื่อสารได้อย่างอิสระโดยปราศจากความผิด ขณะที่ผู้ปกครองบางส่วนมีช่องว่างทางความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารทางออนไลน์และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ขาดการรับรู้ถึงการถูกคุกคามของเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ รายงานของสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สดช.)⁴² พบว่าความตระหนักรู้ในกฎหมายดิจิทัลของภาคประชาชนยังอยู่ในระดับที่ต่ำ ได้แก่ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ร้อยละ 43.4 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คิดเป็นร้อยละ 40.9 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 40.7 ตามลำดับ อีกทั้ง จากรายงานสมัชชาเด็กและเยาวชนปี 2566 ที่สำรวจเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 10 - 25 ปี จำนวน 33,580 คน ได้ระบุว่า เด็กและเยาวชนกว่าร้อยละ 54 ไม่ทราบหรือไม่แน่ใจถึงช่องทางการช่วยเหลือ หากประสบกับ

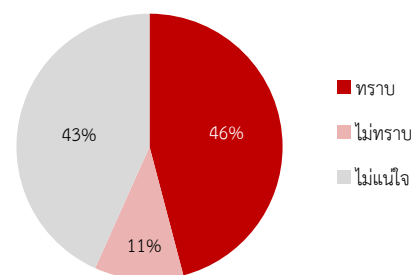
ตาราง 15 ร้อยละการรับรู้เนื้อหาไม่เหมาะสมด้านการคุกคามทางเพศที่ปรากฏในรายการบันเทิงของผู้รับชม

การรับรู้เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม	เป็นประจำ	บ่อย ๆ	บางครั้ง	น้อย	แทบจะไม่
ชายคุกคามหญิง	29.1	38.5	17.6	9.6	4.9
หญิงคุกคามชาย	14.1	30.3	32.7	15	7.7
ชาย - หญิงคุกคามบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ	20	28.7	27	15	8.4
บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศคุกคามชาย - หญิง	13.8	26.3	28.2	21.1	10.3
คู่กรณีอื่น ๆ	12	23	31.5	21.1	12

ที่มา : การสื่อสารเนื้อหาไม่เหมาะสมด้านการคุกคามทางเพศ

ในรายการบันเทิงไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพ 17 การรับรู้ถึงช่องทางช่วยเหลือหากประสบปัญหาทางออนไลน์ของเด็กและเยาวชน ปี 2566 (ร้อยละ)

ที่มา : รายงานสมัชชาเด็กและเยาวชน

⁴¹ ณัฐพล บุญทอง, “ประสบการณ์การคุกคามทางเพศบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ และแนวทางป้องกัน การศึกษาเชิงคุณภาพแบบผสานวิธี”, (ปริญญาานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2565).

⁴² Thailand Digital Outlook ประจำปี 2566

ปัญหาในโลกออนไลน์ สอดคล้องกับรายงานของ UNICEF⁴³ ปี 2565 ที่พบว่า เด็กและเยาวชนในประเทศไทย อายุระหว่าง 12 – 17 ปี ร้อยละ 47 ไม่ทราบถึงช่องทางการช่วยเหลือหากตนเองหรือเพื่อนถูกล่วงละเมิด/คุกคามทางเพศออนไลน์ ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการที่เด็กและเยาวชนมีความรู้สึกลังเล ทำให้ไม่ต้องการเปิดเผยข้อมูลหรือเด็กที่เป็นเหยื่อบางส่วนมองว่าตนเองไม่ได้เป็นผู้เสียหาย ขณะที่ผู้ปกครองแจ้งความดำเนินคดีมีเพียงร้อยละ 17 เนื่องจากไม่ทราบถึงการถูกคุกคามทางเพศของเด็กและเยาวชน

ข้อมูลข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยจำเป็นต้องหามาตรการป้องกันและแก้ไขอย่างจริงจัง โดยปัจจุบันประเทศไทยอยู่ระหว่างพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ... เพื่อป้องกันและปราบปรามการครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็ก และให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ จึงกำหนดให้การกระทำในลักษณะการครอบครอง การค้า การทำให้แพร่หลายซึ่งวัตถุหรือสิ่งลามกที่เป็นสื่อลามกอนาจารเด็กและเยาวชน ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น⁴⁴ ทั้งนี้ การดำเนินการแก้ปัญหาให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือในระดับครอบครัว ชุมชน สถาบันการศึกษา และภาครัฐ โดยเริ่มตั้งแต่การกวดขัน ตรวจสอบจับสื่อออนไลน์ที่มีพฤติกรรมกรรวมกลุ่มเพื่อคุกคามทางเพศ และ **สร้างทัศนคติในการป้องกันการเพิกเฉยต่อการคุกคามทางเพศ** โดยเริ่มต้นจากสถาบันครอบครัวที่จะต้องสอดส่องดูแลพฤติกรรมการใช้สื่อ ในขณะที่ระดับชุมชนและภาครัฐจะต้องมีมาตรการในการลงโทษที่ชัดเจน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุร้าย รวมทั้ง **การให้ความรู้ด้านสิทธิ** โดยสถาบันการศึกษา และชุมชน ควรให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและความเสี่ยงจากการถูกคุกคามทางเพศออนไลน์ ขณะเดียวกัน ภาครัฐควรสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการความสำคัญของการคุกคามทางเพศออนไลน์โดยการจัดช่องทางให้ความรู้แก่ผู้ปกครองรวมถึงอำนวยความสะดวกในการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือแก่บุคคลที่ถูกคุกคาม ทั้งทางด้านกฎหมายและการฟื้นฟูสภาพจิตใจจากการถูกคุกคามทางเพศออนไลน์ นอกจากนี้ ยังต้องสร้างความตระหนักรู้เท่าทันภัยคุกคามดิจิทัล เนื่องจากการคุกคามทางเพศเด็กออนไลน์มีรูปแบบใหม่และเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ในระดับครอบครัวสามารถเริ่มต้นด้วยการให้ความรู้เรื่องการไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กในพื้นที่ออนไลน์ ขณะที่สถานศึกษาควรให้ความรู้เกี่ยวกับการล่อลวงทางเพศออนไลน์ให้เป็นความรู้พื้นฐานหรือเป็นหลักสูตรเพื่อไม่ให้เด็กและเยาวชนตกเป็นเหยื่อของผู้ที่มุ่งหาผลประโยชน์ทางเพศ อีกทั้ง ควรเร่งรัดการพิจารณากฎหมายร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อให้เด็กได้รับการปกป้องทางกฎหมายที่สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน และผู้กระทำความผิดได้รับโทษที่แยกจากความผิดประเภทอื่นอย่างชัดเจน

⁴³ Disrupting Harm Report in Thailand 2023

⁴⁴ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ... มีการเพิ่มเติมประเด็นโทษเกี่ยวกับการคุกคามเด็ก ได้แก่ 1) ประเด็นการเพิ่มบทบัญญัติการกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร 2) ประเด็นการกำหนดความผิดฐานกระทำการอันไม่เหมาะสมกับเด็กในลักษณะเพื่อสนองความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่น 3) ประเด็นการกำหนดความผิดฐานเพื่อการอนาจารหรือแสวงหาประโยชน์ทางเพศโดยการสื่อสารเรื่องทางเพศที่ไม่เหมาะสม 4) ประเด็นการกำหนดความผิดฐานแบล็กเมลด้วยเรื่องที่ไม่เหมาะสมทางเพศของผู้ถูกข่มขู่ เพื่อการอนาจารหรือแสวงหาประโยชน์ในทางเพศ และ 5) ประเด็นการกำหนดเพิ่มฐานความผิดที่ห้ามมิให้ผู้กระทำความผิดอ้างความไม่รู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอายุของเด็กที่มีอายุไม่เกิน 13 ปี ซึ่งเป็นผู้ถูกกระทำ ในความผิดเกี่ยวกับเพศบางฐานความผิด ขึ้นเป็นข้อต่อสู้เพื่อไม่ต้องรับโทษ

Fast Fashion กับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

Fast Fashion เกิดขึ้นมาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคหลากหลายและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้อุตสาหกรรมนี้สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้อย่างมหาศาล แต่ในอีกด้านหนึ่ง กลับส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมในวงกว้าง จึงควรมีแนวทางการในการป้องกันและลดปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เทรนด์แฟชั่นที่มาไวไปไวประกอบกับความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลายส่งผลให้อุตสาหกรรมเสื้อผ้ามีการผลิตสินค้าตามกระแสที่คุณภาพต่ำ และราคาถูก โดยบางแบรนด์สามารถออกสินค้าใหม่กว่า 10,000 รายการในทุกสัปดาห์ เพื่อให้คนสามารถหาซื้อได้บ่อยครั้ง ส่งผลให้ธุรกิจ Fast Fashion เติบโตอย่างรวดเร็ว จากข้อมูล Research and Markets พบว่า ในปี 2567 มูลค่าตลาดของธุรกิจ Fast Fashion อยู่ที่ 142.06 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาถึงร้อยละ 15.5 และคาดว่าจะในปี 2571 จะมีมูลค่าสูงถึง 197.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะเดียวกัน ธุรกิจดังกล่าวยังสร้างงานให้กับผู้คนทั่วโลกเป็นจำนวนมาก โดยในปี 2566 มีการจ้างงานมากถึง 300 ล้านคน⁴⁵ สำหรับประเทศไทย ไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจ Fast Fashion ไว้อย่างชัดเจน โดยถูกรวมอยู่ในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งในปี 2565 มูลค่าทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มมีมูลค่ามากถึง 1.6 แสนล้านบาท และจากข้อมูลปริมาณการผลิตและนำเข้าของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม พบว่า ในปี 2566 มีการผลิตเส้นใย 7.2 แสนตัน ผ้าผืน 287.1 ล้านเมตร และเสื้อผ้าสำเร็จรูปอยู่ที่ 110.8 ล้านชิ้น นอกจากนี้ ยังมีการนำเข้าสินค้าในกลุ่มเส้นใยมูลค่ากว่า 5.2 หมื่นล้านบาท และเสื้อผ้าสำเร็จรูปอีกกว่า 4.8 หมื่นล้านบาท โดยแรงงานที่อยู่ในภาคส่วนดังกล่าวมีจำนวนทั้งสิ้น 6.2 แสนคน⁴⁶ และส่วนใหญ่อยู่ในสาขาการผลิตเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายในสัดส่วนมากถึงร้อยละ 68.1

แผนภาพ 18 ปริมาณการผลิต - นำเข้า ของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทย ปี 2566

อย่างไรก็ตาม แม้ Fast Fashion จะสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ แต่กระบวนการผลิตในหลายขั้นตอนกลับส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม กล่าวคือ

ด้านสิ่งแวดล้อม

1. การปล่อยก๊าซเรือนกระจก อุตสาหกรรมแฟชั่นปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ประมาณ 1.7 พันล้านตันต่อปี หรือคิดเป็นสัดส่วนมากถึงประมาณร้อยละ 10 ของการปล่อยก๊าซคาร์บอนฯ ทั่วโลก โดยมี

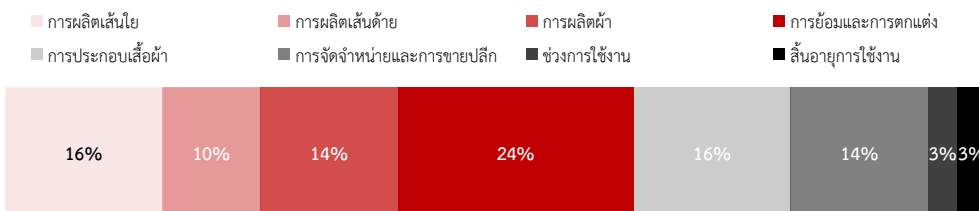
⁴⁵ McKinsey & Company, 2566 เข้าถึงได้จาก <https://www.mckinsey.com/featured-insights/mckinsey-explainers/what-is-fast-fashion>.

⁴⁶ ประกอบด้วย สาขาการผลิตสิ่งทอ และสาขาการผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

สัดส่วนสูงกว่าอุตสาหกรรมการบินและการขนส่งทางเรือรวมกัน⁴⁷ ซึ่งอยู่ที่ประมาณเพียงร้อยละ 4⁴⁸ และคาดว่าภายในปี 2573 อาจเพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 50 เนื่องจากในกระบวนการผลิตต้องใช้พลังงานและทรัพยากรสูงมาก ขณะที่กรณีของประเทศไทย ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2567, น. 6) ได้คาดการณ์ว่า อุตสาหกรรมดังกล่าวจะปล่อยก๊าซคาร์บอนฯ ประมาณร้อยละ 4 – 8 ของการปล่อยก๊าซคาร์บอนฯ ทั้งประเทศ อีกทั้ง ขยะที่เกิดจากอุตสาหกรรมดังกล่าวกว่าร้อยละ 85 ยังถูกทิ้งไปโดยเปล่าประโยชน์ มีเพียงร้อยละ 15 เท่านั้นที่มีการนำไปรีไซเคิลหรือใช้เคล⁴⁹

2. **การใช้น้ำเป็นจำนวนมาก และมลภาวะทางน้ำและอากาศที่มาจากกระบวนการย้อมและตกแต่ง** โดยในการผลิตเสื้อยืดตัวหนึ่งต้องใช้น้ำถึง 2,700 ลิตร ซึ่งเทียบเท่ากับปริมาณน้ำสำหรับดื่มของคนหนึ่งคนในระยะเวลากว่า 2.5 ปี ซึ่ง UN (2561) ระบุว่า กระบวนการผลิตของอุตสาหกรรม Fast Fashion สร้างมลภาวะทางน้ำสูงมาก โดยเฉพาะในกระบวนการย้อมและตกแต่ง เนื่องจากมีการใช้สารเคมีที่เป็นพิษและอันตรายในการผลิต ไม่ว่าจะเป็นสารหนู เบนซีน ตะกั่ว และของเสียมีพิษอื่น ๆ ส่งผลให้อุตสาหกรรมดังกล่าวปล่อยน้ำเสียในสัดส่วนมากถึงร้อยละ 20 ของปริมาณน้ำเสียจากทั่วโลก สอดคล้องกับ ILO ปี 2565⁵⁰ ที่ระบุว่า กระบวนการย้อมและตกแต่งของ Fast Fashion เป็นสาเหตุหลักของการปล่อยก๊าซคาร์บอนฯ มากที่สุดในสัดส่วนร้อยละ 24

แผนภาพ 19 สัดส่วนการปล่อยก๊าซคาร์บอนฯ ตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ที่มา : Sardin et al., 2019 รวบรวมโดย ILO

3. **การเพิ่มขึ้นของขยะที่ย่อยสลายยาก** จากข้อมูลการวิจัยขององค์กร Earth.org⁵¹ ปี 2566 ระบุว่า เสื้อผ้าราว 1 แสนล้านตัวที่ผลิตขึ้นในแต่ละปี หรือมีจำนวนกว่า 92 ล้านตัน ต้องกลายเป็นขยะในหลุมฝังกลบ และคาดว่าภายในปี 2576 ขยะเสื้อผ้าจะเพิ่มจำนวนเป็น 134 ล้านตันต่อปี โดยมีเพียงร้อยละ 1 ที่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้ นอกจากนี้เสื้อผ้ามีส่วนประกอบของขยะพลาสติกที่ย่อยสลายได้ยากที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต โดยเฉพาะในแหล่งน้ำตามธรรมชาติ กล่าวคือ กระบวนการผลิต Fast Fashion ทำให้เกิดขยะสิ่งทอจำนวนมาก โดยเฉพาะไมโครพลาสติกขนาดเล็กที่มาจากสิ่งทอประเภทสังเคราะห์ เช่น โพลีเอสเตอร์ อะคริลิก และไนลอน โดยเมื่อถูกปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติจะส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต จากข้อมูลของ European Environment Agency⁵² พบว่า ในปี 2565 ไมโครพลาสติกในมหาสมุทรมีจำนวนกว่า 14 ล้านตัน และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยร้อยละ 35 มาจากธุรกิจ Fast Fashion ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงในการสูญพันธุ์ของสัตว์ทะเล โดยกว่าร้อยละ 88 ของสัตว์ทะเลจำนวน 2,141 สายพันธุ์ในมหาสมุทร กำลังได้รับผลกระทบเชิงลบจากขยะพลาสติก⁵³

4. **การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพและธรรมชาติที่เสื่อมโทรม** โดยเฉพาะในกระบวนการปลูกวัตถุดิบ การปลูกฝ้ายเพื่อการผลิตสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มครอบคลุมพื้นที่เพาะปลูกมากถึงร้อยละ 2.5 ของโลก และต้องใช้ยาฆ่าแมลงมากถึงร้อยละ 16 ของยาฆ่าแมลงที่ใช้ทั่วโลก นอกจากนี้ ยังมีการใช้สารกำจัดวัชพืชมากถึง

⁴⁷ UNFCCC, 2561

⁴⁸ Our World in Data เข้าถึงได้จาก <https://ourworldindata.org/ghg-emissions-by-sector>.

⁴⁹ สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ปี 2566

⁵⁰ บทความ Taking climate action: Measuring carbon emissions in the garment sector in Asia ของ ILO

⁵¹ องค์กรไม่แสวงหากำไรที่ทำหน้าที่สื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม

⁵² <https://www.eea.europa.eu/publications/microplastics-from-textiles-towards-a>

⁵³ รายงานการวิเคราะห์ของกองทุนสัตว์ป่าโลก (WWF) ปี 2565

ร้อยละ 7 ของที่ใช้ทั่วโลก มากกว่าพืชผลทางการเกษตรอื่น ๆ อีกด้วย⁵⁴ ซึ่งนอกจากจะเป็นพืชต่อระบบประสาท ยังส่งผลทางตรงต่อความหลากหลายทางชีวภาพและความเสื่อมโทรมของหน้าดิน โดย McKinsey and Company ปี 2564 ระบุว่า การแพร่หลายของระบบการปลูกพืชเชิงเดี่ยว โดยเฉพาะการปลูกฝ้าย ส่งผลให้คุณภาพดินเสื่อมโทรม อีกทั้ง พืชพื้นเมืองหรือประชากรสัตว์ตามธรรมชาติเดิมที่มีอยู่ลดลง ขณะเดียวกันการใช้จ่ายแฟชั่นอย่างเข้มข้นในการปลูกฝ้ายยังทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพในดินและประชากรแมลงผสมเกสรลดลงอีกด้วย

สำหรับด้านสังคม สามารถแบ่งผลกระทบได้ ดังนี้

1. **การสร้างวัฒนธรรมการบริโภคเกินพอดี (Overconsumption) Fast Fashion** ไม่ได้ส่งผลแค่ปริมาณขยะที่เพิ่มสูงขึ้นเท่านั้น ยังทำให้คนไม่ได้ตระหนักถึงคุณค่าของการซื้อสินค้า โดยวัฒนธรรมดังกล่าวเกิดจากการโฆษณาส่งเสริมการขายที่กระตุ้นให้คนซื้อมากกว่าความจำเป็นในการใช้ และทำให้ค่านิยมเปลี่ยน อาทิ การไม่ใส่เสื้อผ้าซ้ำ การใส่เสื้อผ้าแบบทิ้งขว้าง (ใส่ครั้งเดียวแล้วทิ้ง) นอกจากนี้ การรีวิวโปรโมทสินค้า การขายไลฟ์สไตล์ของ Influencer ยังกระตุ้นให้คนซื้อมากขึ้นไปอีก จากรายงาน 2019 Global Fashion Influencer Study พบว่า ร้อยละ 86 ของผู้บริโภค ตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าหลังเห็นอินฟลูเอนเซอร์ใส่ ในกรณีของประเทศไทย จากข้อมูลผลสำรวจของ YouGov⁵⁵ พบว่า กว่าร้อยละ 40 ของคนไทย มีการทิ้งเสื้อผ้าหลังสวมใส่เพียงครั้งเดียว โดย 1 ใน 4 ทิ้งอย่างน้อย 3 ชิ้น ซึ่งสาเหตุการทิ้งส่วนใหญ่มาจากการคิดว่าเสื้อผ้าไม่เหมาะสมหรือมีตำหนิ ตลอดจนรู้สึกเบื่อ ซึ่งสะท้อนการเสพติดวัฒนธรรมการบริโภคเกินพอดี

2. **ปัญหาสุขภาพ** สินค้า Fast Fashion มักมีการปนเปื้อนของสารเคมี ที่สามารถสะสมในร่างกายและเป็นอันตรายต่อสุขภาพในระยะยาวได้ โดยเฉพาะไมโครพลาสติกหรืออนุภาคพลาสติกที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางเล็กกว่า 5 มิลลิเมตร ทำให้ยากต่อการกำจัด โดยเมื่อเข้าสู่ร่างกายอาจเข้าไปขัดขวางและรบกวนการทำงานของระบบฮอร์โมนและเส้นเลือด ตลอดจนส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กเล็กได้ ซึ่ง WWF ระบุว่า ปัจจุบันมนุษย์อาจบริโภคไมโครพลาสติกเข้าสู่ร่างกายในปริมาณกว่า 2,000 ชิ้น หรือ 5 กรัมต่อสัปดาห์ เทียบเท่ากับบัตรเครดิต 1 ใบ คิดเป็น 20 กรัมต่อเดือน หรือ 240 กรัมต่อปี นอกจากนี้ จากข้อมูลของ Greenpeace ปี 2565 ที่ได้ทำการทดสอบความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ Fast Fashion บางแบรนด์ที่มีการส่งขายไปหลายประเทศทั่วโลก พบการปนเปื้อนของสารเคมีอันตรายประเภทสารพาทาเลท⁵⁶ และสารฟอมาลดีไฮด์⁵⁷ ในสินค้ากลุ่มรองเท้าและชุดแต่งกายของเด็กผู้หญิงในปริมาณสูง ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้สวมใส่ ยังส่งผลกระทบในระดับที่รุนแรงกว่าในกลุ่มแรงงานที่ทำงานในภาคการผลิตดังกล่าว

3. **การละเมิดลิขสิทธิ์** ในยุคที่เทรนด์แฟชั่นเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และการเข้าถึงข้อมูลและแรงบันดาลใจในการออกแบบทำได้ง่ายขึ้น ประกอบกับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่าง AI ทำให้การละเมิดลิขสิทธิ์

ที่มา : สำนักข่าวกรุงเทพธุรกิจ

ในอุตสาหกรรม Fast Fashion เกิดขึ้นได้ง่ายและบ่อยครั้ง โดยเฉพาะการคัดลอกดีไซน์ของแบรนด์หรูหรือดีไซเนอร์ชื่อดังมาผลิตสินค้าในราคาที่ถูกลง แม้การกระทำดังกล่าวจะผิดกฎหมายก็ตาม อาทิ ในปี 2564 บริษัท H&M ซึ่งเป็นบริษัทค้าปลีกด้านแฟชั่นของสวีเดน ได้ยื่นฟ้องบริษัท SHEIN ของจีน ฐานละเมิดลิขสิทธิ์และเครื่องหมายการค้า

⁵⁴ <https://www.theworldcounts.com/challenges/clothing/world-cotton-production-statistics>.

⁵⁵ ในปี 2560 บริษัท YouGov ซึ่งเป็นบริษัทวิจัยตลาดและวิเคราะห์ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตระดับนานาชาติของสหราชอาณาจักร ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชากรไทยเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อเสื้อผ้า ในระหว่างวันที่ 20 -30 ตุลาคม 2560 โดยมีกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสำรวจจำนวน 1,137 คน

⁵⁶ หากได้รับในปริมาณมากและต่อเนื่องเป็นเวลานาน อาจส่งผลเสียกับสุขภาพในระยะยาว อาทิ พืชต่อระบบต่อมไร้ท่อและระบบสืบพันธุ์ ฮอร์โมนทำงานผิดปกติ กระจกตาอักเสบระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้ปวดศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน

⁵⁷ หากสัมผัสโดยตรงจะทำให้ผิวหนังไหม้ และหากรับประทานเข้าไปในปริมาณมาก จะมีอาการปวดท้องอย่างรุนแรง อาเจียน อุจจาระร่วง หดสดี ระบบหมุนเวียนเลือดล้มเหลว และอาจทำให้เสียชีวิตได้

ในสินค้าหลายสิบรายการ อาทิ ชุดว่ายน้ำ สเวตเตอร์ นอกจากนี้ ในปี 2565 บริษัท UNIQLO ของญี่ปุ่น ได้มีการยื่นฟ้องบริษัท SHEIN เช่นกัน ในฐานะลอกเลียนแบบกระเป๋าสะพายไหล่รุ่นยอดนิยม ที่เรียกว่า Mary Poppins โดย UNIQLO ขายในราคาประมาณ 590 บาท ขณะที่ SHEIN ขายในราคาเพียง 80 บาท เป็นต้น

4. **การละเมิดสิทธิแรงงาน** ด้วยอุตสาหกรรม Fast Fashion เน้นการผลิตสินค้าราคาถูกในจำนวนมาก จึงต้องมีการควบคุมต้นทุนการผลิตให้อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งนอกจากต้องลดต้นทุนด้านวัตถุดิบและคุณภาพการผลิตแล้ว มักจะมีการลดต้นทุนด้านแรงงานที่ผิดกฎหมายอย่างการละเมิดสิทธิแรงงานขึ้น โดยเฉพาะในประเทศที่เป็นฐานการผลิตที่อยู่ในเอเชีย อาทิ จากข้อมูลของ Amnesty International Thailand ปี 2565⁵⁸ พบว่า ร้อยละ 94 ของโรงงานผลิตเสื้อผ้า Fast Fashion ในกัมพูชามีการใช้แรงงานมากกว่าชั่วโมงการทำงานที่กฎหมายกำหนดโดยไม่ได้รับค่าชดเชยที่เหมาะสม ซึ่งมีแรงงานผู้หญิงกว่าร้อยละ 14 ที่เคยถูกลวนลามและข่มขืน และผู้หญิงร้อยละ 40 - 50 ถูกล่วงละเมิดด้วยคำพูด นอกจากนี้ ยังพบแรงงานที่เป็นเด็กอายุตั้งแต่ 5 - 17 ปี จำนวนกว่า 16.7 ล้านคน ต้องอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมอีกด้วย นอกจากนี้ จากข้อมูลการสำรวจของ UNICEF ปี 2563⁵⁹ ยังพบอีกว่า โรงงานผลิตเสื้อผ้าในเวียดนามทั้งหมดไม่มีมาตรการป้องกันสุขภาพและความปลอดภัยเป็นพิเศษสำหรับคนงานที่ตั้งครรภ์หรือให้นมบุตร

จากผลกระทบของ Fast Fashion ที่ได้กล่าวมานี้ ส่งผลให้หลายประเทศทั่วโลกเริ่มตระหนักมากขึ้น อาทิ ฝรั่งเศส ที่ในเดือนมีนาคม 2567 มีมติผ่านร่างกฎหมายควบคุมอุตสาหกรรม Fast Fashion โดยระบุว่า Fast Fashion เป็นภัยร้ายแรงต่อสิ่งแวดล้อมของประเทศ และอาจนำไปสู่การแบนถาวรในอนาคต สำหรับประเทศไทย อาจต้องดำเนินการเพื่อป้องกันและลดปัญหาที่เกิดจาก Fast Fashion คือ

1. **สนับสนุนให้อุตสาหกรรมสิ่งทอมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับกระแส Sustainable Fashion และ Textile Recycling ที่ต้องลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ** การผลิตสิ่งทอจากเส้นใยรีไซเคิลจะช่วยเพิ่มอัตราการรีไซเคิลได้มากขึ้น ซึ่งเป็นการนำขยะสิ่งทอที่เป่าประโยชน์จำนวนมากมาสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยการผลิตสิ่งทอจากเส้นใยรีไซเคิลร้อยละ 100 จะช่วยลดปริมาณของการใช้น้ำมากถึงร้อยละ 95 และลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนฯ ได้กว่าร้อยละ 45 ต่อปี⁶⁰ และยังเป็นส่งเสริมให้ผู้บริโภคหันมาสนใจสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ดังนั้น หากภาครัฐมีการสนับสนุนให้ภาคธุรกิจปรับตัวจะเป็นโอกาสสำหรับไทยในระยะถัดไป อาทิ การมีมาตรการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและยกระดับสินค้าให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล อาทิ ญี่ปุ่น มีการออกหลักเกณฑ์การผลิตและการรีไซเคิลสินค้าสิ่งทอ เพื่อส่งเสริมให้ภาคธุรกิจมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของ EU เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าไปสู่ตลาดโลก

2. **ส่งเสริมให้มีการคัดแยกและจัดเก็บข้อมูลขยะประเภทต่าง ๆ ที่อยู่ในขยะมูลฝอย**⁶¹ โดยเฉพาะขยะสิ่งทอ ปัจจุบันไทยมีข้อมูลสถิติขยะมูลฝอยในภาพรวม โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ แบ่งตามวิธีการกำจัด⁶² และแบ่งตามลักษณะทางกายภาพ⁶³ อย่างไรก็ตาม ยังไม่สามารถแยกปริมาณขยะออกเป็นรายชนิดได้ ทั้งที่ปัญหา

⁵⁸ บทความ เรื่อง สิทธิมนุษยชน กับ ‘แฟชัน’ เกี่ยวกันตรงไหน!? เข้าถึงได้จาก <https://www.amnesty.or.th/latest/blog/850/>.

⁵⁹ รายงาน CHILDREN'S RIGHTS IN THE GARMENT AND FOOTWEAR SUPPLY CHAIN: A PRACTICAL TOOL FOR INTEGRATING CHILDREN'S RIGHTS INTO RESPONSIBLE SOURCING FRAMEWORKS เข้าถึงได้จาก <https://www.unicef.org/media/70121/file/Childrens-rights-in-the-garment-and-footwear-supply-chain-2020.pdf>.

⁶⁰ ศูนย์วิจัย Krungthai COMPASS

⁶¹ ตาม IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories ขยะมูลฝอย แบ่งออกเป็น 14 ชนิด ดังนี้ 1. เศษอาหาร-อาหารที่กินได้ 2. เศษอาหาร-เศษอาหารที่กินไม่ได้ 3. ขยะจากสวน 4. กระดาษ 5. ไม้ 6. สิ่งทอ 7. ผ้าอ้อม 8. ยางและหนัง 9. พลาสติก 10. โลหะ 11. แก้ว 12. ขยะอิเล็กทรอนิกส์ 13. ของเสียอันตราย และ 14. ขยะอื่น ๆ

⁶² คือ ขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ ขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดถูกต้อง ขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดไม่ถูกต้อง และขยะมูลฝอยตกค้าง

⁶³ คือ ขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะทั่วไป

ขยะสิ่งทอเป็นหนึ่งในปัญหาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากในอนาคต ดังนั้น หากมีการคัดแยกและจัดเก็บข้อมูลอย่างชัดเจน และต่อเนื่อง จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายหรือมาตรการแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด โดยในหลายประเทศ อาทิ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรปที่ได้มีการให้ความสำคัญอย่างชัดเจนทั้งในระดับแผนยุทธศาสตร์ของประเทศ โดยในปี 2566 ได้มีการเตรียมออกกฎหมายให้ประเทศสมาชิกต้องแยกขยะสิ่งทอออกจากขยะประเภทอื่น ซึ่งจะมีผลบังคับใช้จริงจึงในเดือนมกราคม ปี 2568

3. การกำกับดูแลการโฆษณา/การตลาดที่ส่งเสริมการขายสินค้า Fast Fashion ที่ไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งการที่สินค้า Fast Fashion สามารถโฆษณาได้อย่างเสรี โดยเฉพาะในช่องทางออนไลน์ที่มีการมุ่งเน้นในลักษณะต่าง ๆ ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อ โดยที่ไม่คำนึงถึงความจำเป็นหรือผลกระทบที่ตามมา ดังนั้น อาจจำเป็นต้องมีการกำหนดเงื่อนไขการโฆษณาอย่างเหมาะสม อาทิ การให้ข้อมูลรายละเอียดการผลิต/กระบวนการผลิต ข้อมูลการปล่อยก๊าซคาร์บอนฯ ของผลิตภัณฑ์ ตลอดจนมีการสร้างความตระหนักให้แก่ผู้บริโภคควบคู่ไปด้วย โดยในต่างประเทศอย่างเช่น ฝรั่งเศส มีการเตรียมออกมาตรการควบคุมการโฆษณาผลิตภัณฑ์เสื้อผ้า Fast Fashion ตลอดจนจะมีการปรับเงินผู้ผลิตสินค้าสิ่งทอที่ทำลายสิ่งแวดล้อมในประเทศอย่างจริงจังมากขึ้น

ประเทศ	แนวทาง/มาตรการกำกับดูแลอุตสาหกรรม Fast Fashion ของต่างประเทศ
ฝรั่งเศส	ออกร่างกฎหมายควบคุมอุตสาหกรรม Fast Fashion โดยมีมาตรการสำคัญ อาทิ ● การปรับเงินผู้ผลิตฐานทำลายสิ่งแวดล้อม 5 ยูโร (ประมาณ 194 บาท) ต่อเสื้อผ้าในอุตสาหกรรม Fast Fashion 1 ชิ้น และคาดว่าจะภายในปี 2573 อาจเพิ่มค่าปรับเป็น 10 ยูโร (ประมาณ 390 บาท) ● การควบคุมห้ามการโฆษณาแบรนด์และผลิตภัณฑ์เสื้อผ้า Fast Fashion ● การเก็บภาษีเพิ่มในสินค้าที่มีต้นทุนต่ำกว่าปกติ
สหภาพยุโรป	มีแผนยุทธศาสตร์สร้างอุตสาหกรรมสิ่งทอที่ยั่งยืนสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน (EU Strategy for Sustainable and Circular Textiles) ที่มีเป้าหมายเพื่อให้ผลิตภัณฑ์สิ่งทอทั้งหมดใน EU จะต้อง 1) ทนทาน ซ่อมแซมได้ และรีไซเคิลได้ 2) ทำจากเส้นใยรีไซเคิลที่มีคุณภาพ 3) ปราศจากสารอันตราย และ 4) กระบวนการผลิตเคารพสิทธิมนุษยชน โดยมีมาตรการสำคัญที่ต้องขับเคลื่อนภายในปี 2573 คือ ● มีข้อกำหนดด้านการออกแบบเกี่ยวกับสัดส่วนรีไซเคิลขั้นต่ำ ● มีการให้ข้อมูลรายละเอียดของสิ่งทอผ่าน Digital Product Passport ● กำกับดูแลปัญหาการหลอกลวงผู้บริโภคหรือโฆษณาเกินจริง (greenwashing) ● แก้ปัญหาการผลิตและการบริโภคที่มากเกินไปและป้องกันการทำลายสิ่งทอที่ส่งคืนหรือที่ขายไม่ได้ ● มาตรการ EPR (Extended Producer Responsibility) ภาควัสดุด้วยการคิดค่าธรรมเนียมตามระดับความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (eco - modulated fees) ● ลดการปลดปล่อยไมโครพลาสติกจากเส้นใยสังเคราะห์ ● จำกัดการส่งออกขยะสิ่งทอและส่งเสริมสิ่งทอยั่งยืนทั่วโลก ● ส่งเสริมรูปแบบธุรกิจหมุนเวียน (circular business) โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยเรื่องการบริหารจัดการขยะที่เป็น “เสื้อผ้าไม่ใช่แล้ว” ที่เสนอให้ประเทศสมาชิกต้องแยกขยะสิ่งทอออกจากขยะประเภทอื่น ซึ่งจะเริ่มบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2568
รัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา	จัดทำร่างกฎหมายที่เรียกว่า Fashion sustainability and social accountability act เพื่อกำกับดูแลผู้ประกอบการที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมแฟชั่น โดยมุ่งเน้นไปที่ผู้ประกอบการสินค้าประเภทเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มและรองเท้าที่ประกอบกิจการในนิวยอร์กและมีรายได้มากกว่า 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี โดยกำหนดให้ผู้ประกอบการมีหน้าที่ดำเนินการจัดทำและเปิดเผยข้อมูล ดังนี้ ● การจัดทำแผนที่ของกระบวนการผลิตสินค้า (Supply Chain Mapping) ● การเปิดเผยข้อมูลการสอบทานธุรกิจ (Due Diligence Disclosure) ● การเปิดเผยข้อมูลผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมที่มีความสำคัญ (Impact Disclosure) ● เป้าหมายในการลดผลกระทบ (Impact Reduction Targets)
ญี่ปุ่น	ออกหลักเกณฑ์การผลิตและการรีไซเคิลสินค้าสิ่งทอ สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจด้านสิ่งทอ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของ EU โดยมีมาตรการสำคัญ อาทิ ● การสร้างความตระหนักเรื่องสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ให้แก่กลุ่มบริษัทผู้ผลิตเส้นใย สิ่งทอ และเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย โดยจะสนับสนุนการใช้เส้นใยรีไซเคิล รวมทั้งการออกแบบเครื่องนุ่งห่มที่เอื้อต่อการรีไซเคิล ● การส่งเสริมให้ใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติหรือเส้นใยที่นำกลับมาหมุนเวียน ● การควบคุมการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในกระบวนการผลิต มีการออกแบบให้สามารถนำกลับไปที่รีไซเคิลได้ง่าย เช่น มีการใช้กระดุมหรือซิปแบบเดียวกันหมด เป็นต้น ● ขอความร่วมมือให้ผู้ประกอบการด้านสิ่งทอทำการออกแบบ ผลิต และจำหน่ายสินค้าที่มีคุณสมบัติตรงตามหลักเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม ● การขอการรับรองตามมาตรฐานสากล เช่น ISO ตลอดจนกำลังพิจารณาออกเครื่องหมายผลิตภัณฑ์สำหรับสินค้าที่เป็นไปตามข้อกำหนดเพื่อส่งเสริมการขายในตลาดโลกต่อไป

ที่มา : รวบรวมโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

บทความเรื่อง “เตรียมพร้อมอย่างไร เพื่อรองรับการสมรสเท่าเทียม ”

กฎหมายสมรสเท่าเทียมที่ได้อนุญาตให้คู่รักเพศหลากหลายสามารถสมรสกันได้และสามารถก่อตั้งครอบครัวได้อย่างถูกต้อง นำมาซึ่งผลกระทบในเชิงบวกต่อทั้งตัวคู่รักเอง และต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องเตรียมความพร้อมร่วมกัน เพื่อให้กฎหมายสมรสเท่าเทียมถูกบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ และเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ประเด็นด้านความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยมีการพัฒนาความก้าวหน้าอย่างชัดเจน ภายหลังจากที่วุฒิสภาได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่...) พ.ศ. หรือร่างกฎหมายสมรสเท่าเทียมเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2567 ทำให้ไทยกลายเป็นประเทศแรกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และกลุ่มอาเซียน ที่เปิดกว้างให้คู่รักเพศหลากหลาย (LGBTQ+) สามารถสมรสกันได้ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย อันเป็นการลดช่องว่างของความไม่เสมอภาคและการเลือกปฏิบัติทางเพศ และสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน โดยเมื่อ พ.ร.บ.ฯ ฉบับดังกล่าวได้รับการประกาศและมีผลบังคับใช้⁶⁴ จะทำให้คู่รักเพศหลากหลายได้รับสิทธิตามกฎหมายซึ่งสามารถแบ่งเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ ดังนี้

1. **สิทธิในการตั้งครอบครัว** ร่างกฎหมายสมรสเท่าเทียมที่ได้รับการแก้ไข จะส่งผลให้คู่รักไม่ว่าจะเป็นเพศใดสามารถสมรสกันได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย เนื่องจากมีการใช้คำที่ไม่ระบุเพศ ทั้งการหมั้นที่ใช้คำว่า “ผู้หมั้น” และ “ผู้รับหมั้น” ซึ่งไม่จำกัดว่าผู้หมั้นจะต้องเป็นเพศชาย และผู้รับหมั้นจะต้องเป็นเพศหญิง นอกจากนี้สถานะของคู่รักหลังการแต่งงาน ได้เปลี่ยนไปใช้คำว่า “คู่สมรส” แทนคำที่บ่งบอกถึงเพศอย่าง สามัญภรรยา ซึ่งการที่คู่รัก LGBTQ+ มีสถานะทางครอบครัวตามกฎหมาย จะส่งผลให้มีสิทธิในการดำเนินการเกี่ยวกับสถานะครอบครัวด้วย เช่น การฟ้องหย่า ซึ่งอาจเกิดจากการประพฤติที่ไม่เหมาะสม การทิ้งร้างไม่อุปการะเลี้ยงดูอีกฝ่ายตามสมควร มีโรคติดต่อร้ายแรง หรือการถูกศาลสั่งให้เป็นคนสาบสูญ เป็นต้น ตลอดจนการฟ้องเรียกค่าทดแทนผู้ล่วงเกินคู่สมรสในทำนองชั่ว

2. **สิทธิในการรับบุตรบุญธรรมร่วมกัน** คู่รักที่มีเพศสภาพเดียวกันมีข้อจำกัดในการมีลูกเป็นของตนเอง ซึ่งกฎหมายสมรสเท่าเทียมฉบับนี้ ได้เปิดโอกาสในคู่สมรสเพศเดียวกันสามารถรับผู้เยาว์เป็นบุตรบุญธรรมร่วมกันได้ โดยบุตรบุญธรรมจะมีฐานะเท่าเทียมกับบุตรที่ขอบด้วยกฎหมายของคู่สมรสนั้น ขณะที่คู่สมรสผู้รับบุตรบุญธรรมจะกลายเป็นบุพการีที่ขอบด้วยกฎหมาย ซึ่งจะมีหน้าที่ในการอุปการะเลี้ยงดูบุตรบุญธรรมทั้งด้านความเป็นอยู่ การศึกษา การอบรมสั่งสอนหรือทำโทษตามสมควร รวมถึงการจัดการทรัพย์สินของบุตร

⁶⁴ จะมีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด 120 วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

3. **สิทธิทางทรัพย์สินและมรดก** ทรัพย์สินประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นหลังจากการสมรส คือ สินสมรส ซึ่งคู่สมรสจะต้องจัดการร่วมกัน หรือได้รับความยินยอมจากอีกฝ่ายหากจะทำการใด ๆ อาทิ การขาย การแลกเปลี่ยน การให้กู้ยืมเงิน การนำทรัพย์สินไปเป็นหลักประกัน ทั้งนี้ ยังรวมไปถึง หนี้สมรส ซึ่งคู่สมรสถือเป็นลูกหนี้ร่วมกัน อาทิ หนี้ที่เกี่ยวกับการจัดการภายในบ้าน การศึกษาของบุตร การรักษาพยาบาลของคนในครอบครัว นอกจากนี้ เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต คู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมายจะได้รับสินสมรสในสัดส่วนครึ่งหนึ่ง และย่อมมีสิทธิที่จะได้รับมรดกเสมอ โดยสัดส่วนที่จะได้รับนั้นขึ้นอยู่กับว่าได้รับร่วมกับทายาทอื่น ๆ หรือไม่ และทายาทประเภทต่าง ๆ มากน้อยแค่ไหน ดังนั้น เมื่อคู่รัก LGBTQ+ มีการจดทะเบียนสมรสกันก็จะได้รับสิทธิดังกล่าวด้วย

4. **สิทธิในการดูแลระหว่างคู่ชีวิต** การดูแลเพื่อรักษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญของความพยายามในการผลักดันการสมรสเท่าเทียมของคู่รักหลากหลายเพศที่ผ่านมา เนื่องจากในอดีตถูกจำกัดสิทธิสำคัญหลายประการ โดยเฉพาะ**สิทธิในการลงนามยินยอมให้รักษาพยาบาลแทนอีกฝ่าย** ที่ส่งผลให้การรักษาเกิดความล่าช้าและไม่ทันกาลในบางครั้ง โดยหากกฎหมายสมรสเท่าเทียมฉบับนี้มีผลบังคับใช้ จะทำให้คู่สมรส LGBTQ+ มีสิทธิในการตัดสินใจหรือให้ความยินยอมเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลแทนได้ในทันที หากอีกฝ่ายตกอยู่ในลักษณะที่ไม่สามารถตัดสินใจได้ ในทำนองเดียวกัน คู่สมรส LGBTQ+ ยังจะมี**อำนาจในการจัดการแทนอีกฝ่ายที่เป็นผู้เสียหายในคดีอาญา**⁶⁵ เช่นเดียวกับคู่สามีภรรยาแบบดั้งเดิม ซึ่งจะเป็นประโยชน์เมื่อผู้เสียหายถูกทำร้ายจนเสียชีวิตหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้ รวมถึงยังมีสิทธิในการเรียกร้องและได้รับค่าตอบแทน ค่าทดแทน ค่าใช้จ่ายแทนคู่สมรสได้หากอีกฝ่ายถึงแก่ความตาย

การปรับเปลี่ยนสถานะดังกล่าว ไม่เพียงส่งผลต่อสิทธิในด้านต่าง ๆ ข้างต้นเท่านั้น แต่ยังเชื่อมโยงถึงสิทธิตามกฎหมายอื่น ซึ่งหลักประกันที่จะได้จากการเป็นคู่สมรสที่ถูกต้องตามกฎหมายของกลุ่มคู่รัก LGBTQ+ ที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนจะมาจาก**สวัสดิการข้าราชการ**เป็นหลัก โดยมีสิทธิในการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. 2553 หากไม่มีสวัสดิการอื่นเป็นของตนเองหรือมีค่าใช้จ่ายที่เกินกว่าสิทธิของตนเอง รวมถึงมีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จตกทอดในกรณี que คู่สมรสที่เป็นข้าราชการเสียชีวิต ขณะที่ **สวัสดิการลูกจ้างภาคเอกชน** คู่สมรสเพศหลากหลายอาจยังไม่ได้สิทธิประโยชน์จากส่วนนี้มากนัก เนื่องจากสิทธิประโยชน์ของคู่สมรสของผู้ประกันตนตามมาตรา 33 และมาตรา 39 ของสำนักงานประกันสังคมนั้นมีเพียงด้านการคลอดบุตร ซึ่งจะเป็นข้อจำกัดของคู่สมรสที่มีเพศสภาพเหมือนกันที่ไม่สามารถมีลูกเป็นของตนเองได้ อย่างไรก็ตาม คู่สมรสซึ่งมีฐานะเป็นทายาทโดยธรรมมีสิทธิที่จะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพในกรณีที่อีกฝ่ายเสียชีวิต รวมถึงเงินสงเคราะห์จากกองทุนประกันสังคม โดยจะได้เฉลี่ยกับทายาทประเภทอื่น ๆ⁶⁶ และเงินค่าทำศพหากเป็นผู้ดำเนินการจัดการศพ นอกจากนี้ เมื่อกลายเป็นคู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมาย จะส่งผลให้สามารถเป็น**ผู้รับประโยชน์จากการทำประกันชีวิต**ได้ โดยในปัจจุบันบริษัทประกันบางแห่งยังไม่อนุญาตให้ระบุคู่ชีวิตที่เป็นเพศเดียวกันเป็นผู้รับประโยชน์ แม้กฎหมายจะกำหนดว่าผู้รับผลประโยชน์นั้นจะเป็นผู้ใดก็ได้ แต่ในทางปฏิบัติบริษัทประกันชีวิตจะกำหนดให้ผู้เอาประกันภัยและผู้รับผลประโยชน์จะต้องมีความผูกพัน ที่เน้นไปที่ผู้เกี่ยวข้องตามสายโลหิตหรือครอบครัว เช่น บิดา/มารดา สามี/ภรรยา และบุตร เป็นหลัก ขณะที่หากเป็นบุคคลอื่นนอกจากที่กล่าวไว้จะต้องแสดงหลักฐานหรือแจ้งสาระของความผูกพันให้บริษัทพิจารณา รวมถึงคู่สมรสที่ถูกต้องตามกฎหมายยังจะได้รับเงินคืนรายงวด เงินปันผล และเงินครบสัญญาจากกรมธรรม์ประกันชีวิตในฐานะสินสมรสอีกด้วย

นอกจากสิทธิต่าง ๆ ที่คู่สมรสเพศหลากหลายจะได้รับแล้ว พ.ร.บ. สมรสเท่าเทียม ยังมี**ส่วนช่วยการกระตุ้นเศรษฐกิจจากธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการสมรส** โดยผลการศึกษาของสถาบันด้านการวิจัย The William Institute⁶⁷

⁶⁵ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2477 มาตรา 5

⁶⁶ หากผู้ประกันตนไม่ได้ทำหนังสือระบุผู้รับไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

⁶⁷ The William Institute, 2020, The Economic Impact of Marriage Equality Five Years after Obergefell v. Hodges.

ของประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ภายหลังจากที่ได้มีการบังคับใช้กฎหมายสมรสเท่าเทียมทั่วประเทศในช่วงปี 2558 - 2562 สามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจได้ถึง 3.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ⁶⁸ รวมทั้งยังช่วยสร้างการจ้างงานในธุรกิจที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้นถึง 45,000 ราย ทั้งนี้ ประโยชน์ทางเศรษฐกิจส่วนหนึ่งเกิดจากร้อยละ 75 ของกลุ่ม LGBT เป็นกลุ่มประชากรที่มีรายได้สูงและไม่มีลูกหรือ “Double Income, No Kid” (DINK) ทำให้กลุ่ม LGBT เป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีรายได้หลังหักภาษี (Disposable Income) และรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายพื้นฐาน (Discretionary Income) อยู่ในระดับสูงกว่าประชากรทั่วไป รวมทั้งพฤติกรรมค่าใช้จ่ายของครอบครัวกลุ่ม LGBT ซึ่งในกรณีของสหรัฐอเมริกา พบว่า ครอบครัว LGBT มีการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคสูงกว่าครัวเรือนทั่วไป

ตาราง 16 พฤติกรรมการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคของครอบครัว LGBT

พฤติกรรมการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค	ครอบครัวอเมริกันทั่วไป	ครอบครัว LGBT	ครอบครัว LGBT - ชาย	ครอบครัว LGBT - หญิง
จำนวนครั้งต่อปี	149	173	182	163
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้ง (\$)	46	50	49	51
ค่าใช้จ่ายต่อปี (\$)	6,898	8,651	8,943	8,322

ที่มา : Nielson Holding

สำหรับประเทศไทย จากข้อมูลของ Ipsos ในปี 2566 คาดว่า ไทยอาจมีประชากร LGBTQ+ วัยผู้ใหญ่ประมาณร้อยละ 9 หรือคิดเป็นจำนวนกว่า 4.4 ล้านคน ซึ่งหากในจำนวนนี้มีการสมรสในอัตราเดียวกับการจดทะเบียนสมรสระหว่างชายหญิง⁶⁹ อาจส่งผลให้ในแต่ละปีมีการจัดงานแต่งงานเพิ่มขึ้นประมาณ 1.2 หมื่นงาน หรืออาจสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ถึงปีละ 1.7 พันล้านบาท⁷⁰ ซึ่งเป็นโอกาสในการเติบโตของหลายธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานแต่งงาน อาทิ ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจสตูดิโอถ่ายภาพ ธุรกิจซื้อเช่าชุดแต่งงาน ธุรกิจบริการรับจัดงานแต่งงาน นอกจากนี้ กฎหมายสมรสเท่าเทียมยังช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสินเชื่อและการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน โดยคู่สมรสสามารถใช้สิทธิในการกู้ร่วมเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ได้ ซึ่งข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (REIC) พบว่า ในจำนวนผู้ที่ต้องการซื้อที่อยู่อาศัยร้อยละ 4.9 เป็นกลุ่ม LGBTQ+

อีกทั้ง การสมรสเท่าเทียมยังส่งผลให้เกิดประโยชน์ทางด้านสังคม เช่น ความมั่นคงของความสัมพันธ์ภายในครอบครัว จากการมีหลักประกันของการใช้ชีวิตคู่ โดยผลการศึกษาของ ภคพล เส้นขาว (2561)⁷¹ พบว่า คู่รักชายรักชายมักมีอุปสรรคในการใช้ชีวิตคู่ เนื่องจากต้องเผชิญกับปัญหาการยอมรับจากครอบครัวและสังคม รวมถึงปัญหาด้านความมั่นคงในชีวิต ซึ่งมีปัจจัยมาจากการไม่มีกฎหมายรองรับการสมรสที่จะนำมาซึ่งสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ จนทำให้ไม่กล้าที่จะวางแผนในอนาคตของครอบครัว นอกจากนี้ การเปิดโอกาสให้คู่รักเพศหลากหลายสามารถรับบุตรบุญธรรมมาอุปการะเลี้ยงดูได้ อาจมีส่วนช่วยลดปัญหาเด็กโดนอกบ้านได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งการศึกษาในสหรัฐอเมริกา⁷² พบว่า คู่รักเพศเดียวกันที่แต่งงานแล้วมีการรับเลี้ยงบุตรบุญธรรมและอุปถัมภ์เด็กในอัตราที่สูงกว่าคู่รักต่างเพศอย่างมีนัยสำคัญ โดยคู่รักเพศเดียวกันที่แต่งงานแล้วร้อยละ 24 มีการรับเลี้ยงบุตรบุญธรรม ขณะที่คู่รักต่างเพศที่มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 3 ซึ่งกรณีของไทย จากข้อมูลของระบบสารสนเทศเพื่อการคุ้มครองเด็ก

⁶⁸ คำนวณจากค่าใช้จ่ายที่คู่รักเพศเดียวกันใช้ในการจัดงานแต่งงานมูลค่าประมาณ 3.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ การใช้จ่ายด้านการเดินทางท่องเที่ยวของผู้เข้าร่วมงานแต่งงาน 543.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และรายได้จากการเก็บภาษีการจัดงานแต่งงาน 244.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

⁶⁹ คำนวณจากอัตราการจดทะเบียนสมรสเฉลี่ยต่อปี ในกลุ่มประชากรอายุ 17 ปีขึ้นไป (กฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบันอนุญาตให้บุคคลที่มีอายุ 17 ปีขึ้นไปสามารถสมรสได้) ระหว่างปี 2560 - 2566

⁷⁰ คำนวณจากการประมาณค่าใช้จ่ายเบื้องต้นของการจัดงานแต่งงาน จากบทความเรื่อง “Checklist ค่าใช้จ่ายงานแต่งงาน พร้อมเทคนิควางแผนการเงินที่คู่รักต้องรู้” ของธนาคารทหารไทยธนชาต

⁷¹ ภคพล เส้นขาว, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2561, แนวทางในการชีวิตคู่อย่างยั่งยืนของคู่รักเพศเดียวกันในสังคมไทย.

⁷² Williams Institute, 2024, LGBTQ Parenting in the US.

กรมกิจการเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กที่ได้รับการคุ้มครองในกระบวนการคุ้มครองเด็ก ในปี 2566 มีจำนวน 41,082 คน ซึ่งเด็กที่เติบโตในสถานรับรองมักมีผลการเรียนที่ต่ำกว่าและมีพฤติกรรมก้าวร้าวกว่าเด็กที่อาศัยอยู่กับครอบครัวอุปถัมภ์ รวมถึงยังเสี่ยงต่อการมีปัญหาด้านการพัฒนาความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง อีกทั้ง เด็กเล็กที่อยู่ในสถานรับรองมักมีพัฒนาการที่ล่าช้ากว่าเด็กทั่วไปเนื่องจากไม่ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง⁷³ ทั้งนี้ ผลการศึกษาของ ResearchGate⁷⁴ ในประเทศกลุ่มภูมิภาคยุโรป ปี 2566 พบว่า เด็กที่ถูกเลี้ยงโดยพ่อแม่เพศเดียวกันจะมีพฤติกรรมและอารมณ์ที่ดีกว่าเด็กที่ถูกเลี้ยงโดยพ่อแม่เพศตรงข้าม เนื่องจากผู้รักเพศเดียวกันมีแนวโน้มที่จะมีความพยายามดูแลเอาใจใส่เด็กมากกว่า รวมถึงมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีและมีความขัดแย้งภายในครอบครัวน้อยกว่า นอกจากนี้ การศึกษาของมหาวิทยาลัยเมลเบิร์น⁷⁵ ยังพบว่า เด็กอายุ 5 - 17 ปี ในประเทศออสเตรเลียที่มีพ่อแม่เพศเดียวกัน จะมีสภาพจิตใจ ความสามารถในการปรับตัว และการแก้ไขปัญหาที่ดี เนื่องจากการเติบโตในครอบครัวที่มีความหลากหลายทางเพศวิถี จะช่วยให้เด็กมีมุมมองที่เปิดกว้างและยอมรับต่อความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมได้ดียิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงสถานภาพและการได้รับสิทธิต่าง ๆ ของเพศหลากหลายข้างต้น ยังมีประเด็นที่ต้องเตรียมความพร้อมและดำเนินการต่อเนื่องภายหลังกฎหมายมีผลบังคับใช้ คือ

1. **การทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานของภาครัฐ** จากมาตรา 67 ที่ได้มีการเพิ่มเติมลงไปใน พ.ร.บ. สมรสเท่าเทียม ที่ระบุให้บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ข้อบัญญัติ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีต่าง ๆ ที่มีการอ้างถึงคำว่า “สามี” “ภรรยา” ให้ถือว่าอ้างถึงคู่สมรสที่จดทะเบียนสมรสตาม ร่าง พ.ร.บ.ฯ ฉบับนี้ ซึ่งทำให้กฎหมายอื่นที่มีการระบุสิทธิของสามี ภรรยาถูกปรับไปโดยอัตโนมัติ อาทิ มาตรา 58 แห่ง พ.ร.บ. กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ที่ให้จ่ายบำเหน็จตกทอดแก่ทายาท ซึ่งรวมถึงสามีหรือภรรยา จะถูกปรับเป็นคู่สมรสโดยอัตโนมัติ อย่างไรก็ตาม ในมาตรา 68 ของร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ ยังได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามกฎหมาย ดำเนินการทบทวนกฎหมายในความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิหน้าที่ สถานะทางกฎหมาย หรืออื่น ๆ ของสามี ภรรยา สามี ภรรยา หรือคู่สมรส เพื่อรองรับเรื่องดังกล่าว โดยจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับเพศสภาพของคู่สมรส ซึ่งจะทำให้มีกฎหมายอย่างน้อย 51 ฉบับ⁷⁶ ที่ต้องได้รับการทบทวน อาทิ พ.ร.บ. ว่าด้วยการชดเชยแห่งกฎหมาย พ.ศ. 2481 ซึ่งให้สิทธิกับสามีและภรรยาแตกต่างกัน โดยให้ใช้กฎหมายตามสัญชาติของสามีเป็นหลัก กล่าวคือ มาตรา 22 วรรคสองระบุว่า ถ้าสามีภริยามีสัญชาติแตกต่างกัน ทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาให้เป็นไปตามสัญชาติแห่งสามี ซึ่งหากเปลี่ยนเป็นคู่สมรสตามกฎหมายสมรสเท่าเทียม อาจทำให้ยากต่อการตีความ นอกจากนี้ การที่คู่สมรสเพศเดียวกันสามารถสมรสกันได้ตามกฎหมายและมีสิทธิได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ยังส่งผลให้รัฐต้องเตรียมความพร้อมด้านทะเบียนทั้งเอกสาร ใบสำคัญ และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งต้องสร้างความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่รัฐ ให้มีทัศนคติที่ดีต่อการให้บริการเพศหลากหลาย เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มได้รับบริการที่เป็นมิตรและเท่าเทียมกัน

2. **การพิจารณาประเด็นเชื่อมโยงที่เป็นผลสืบเนื่องจากสิทธิที่ผู้รักเพศหลากหลายได้รับเพิ่มขึ้น** ไม่เพียงแต่ต้องพิจารณากฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับคู่สมรสโดยตรง ยังมีประเด็นอื่นที่อาจต้องได้รับการพิจารณาต่อเนื่องด้วย โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับบุตรบุญธรรมที่อยู่ในการปกครองของผู้รักเพศหลากหลาย ที่ปัจจุบันยังคง

⁷³ the 101. world, 2567, บทความเรื่อง “ให้เด็กได้แบ่งบานนอกสถานรองรับ : แนวทางการเปลี่ยนผ่านสู่การเลี้ยงดูแบบครอบครัว”.

⁷⁴ ResearchGate, 2566, รายงาน European gay fathers via surrogacy: Parenting, social support, anti-gay microaggressions, and child behavior problems, กลุ่มตัวอย่างเป็นครอบครัวที่มีพ่อแม่มีเพศเดียวกัน (ชายและชาย) จำนวน 67 ครอบครัว เปรียบเทียบกับครอบครัวที่มีพ่อแม่เป็นเพศตรงข้าม จำนวน 67 ครอบครัว ซึ่งอยู่ในประเทศภูมิภาคยุโรป ได้แก่ ฝรั่งเศส เยอรมนี ลักเซมเบิร์ก นอร์เวย์ โรมาเนีย สเปน สวีเดน และ สวิตเซอร์แลนด์.

⁷⁵ University of Melbourne, 2013, Same-sex parented families in Australia.

⁷⁶ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, กฎหมายที่มีคำว่า “สามี” หรือ “ภรรยา” เข้าถึงได้จาก https://www.senate.go.th/commission_meeting/readfile/177503/33807/2799/53529.

ถูกจำกัดสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ทั้งจากภาครัฐและสำนักงานประกันสังคม ที่ส่วนใหญ่กำหนดไว้ให้เพียงเฉพาะบุตรที่เกิดจากคู่สมรสซึ่งเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย⁷⁷ ทำให้บุตรบุญธรรมยังคงได้รับเพียงสิทธิจากพ่อแม่ผู้ให้กำเนิด ทั้งสิทธิการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียน เป็นต้น ซึ่งการศึกษาของ ฐานฎาณีนี นิลเกต (2561)⁷⁸ พบว่า เด็กที่กลายเป็นบุตรบุญธรรมมักเกิดจากพ่อแม่ที่ไม่พร้อมในการเลี้ยงดู ทั้งด้วยอายุ/วุฒิภาวะ ความยากจน การไม่เวลาเลี้ยงดูเนื่องจากต้องไปประกอบอาชีพ การหย่าร้างเลิกรา เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้หลายครั้งไม่สามารถติดตามตัวพ่อแม่ที่แท้จริงได้ และทำให้เด็กไม่ได้รับสิทธิอย่างเหมาะสม อีกทั้ง ยังกลายเป็นภาระค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูของพ่อแม่บุญธรรม จึงอาจต้องมีการพิจารณา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้รับบุตรบุญธรรมซึ่งเป็นผู้ปกครองตามกฎหมายและผู้เลี้ยงดูหลักในทางปฏิบัติ สามารถให้สิทธิต่าง ๆ แก่บุตรบุญธรรมในกรณีที่ไม่สามารถรับสิทธิจากพ่อแม่ผู้ให้กำเนิดได้

3. การเตรียมความพร้อมทางธุรกิจเพื่อรองรับกลุ่มคนเพศหลากหลาย ซึ่งนอกจากกฎหมายสมรสเท่าเทียมจะส่งเสริมธุรกิจการแต่งงานและธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งธุรกิจเกี่ยวกับบอส์ฮาริมทรีพีแล้ว ยังมีธุรกิจอื่นทั้งด้านสินค้าและบริการที่อาจได้รับประโยชน์ร่วมด้วย เนื่องจากครอบครัว LGBTQ+ มีการใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง จึงอาจต้องมีการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคและความต้องการของกลุ่ม LGBTQ+ เพิ่มเติม เพื่อเตรียมความพร้อมด้านกลยุทธ์ทางการตลาดให้สามารถตอบโจทย์กลุ่มนี้ได้มากขึ้น นอกจากนี้ ธุรกิจด้านการท่องเที่ยวยังมีแนวโน้มที่จะได้ประโยชน์จากการที่ไทยอนุญาตให้คู่รัก LGBTQ+ สมรสได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย เนื่องจากผลสำรวจของ Community Marketing & Insights ในสหรัฐอเมริกา พบว่า กลุ่ม LGBTQ+ กว่าร้อยละ 42

จะไม่เดินทางไปรัฐที่ผ่านร่างกฎหมายต่อต้านกลุ่มคนข้ามเพศ (Anti-Transgender) และร้อยละ 35 จะเลือกเดินทางไปท่องเที่ยวในรัฐหรือเมืองที่มีชื่อเสียงว่าเป็นมิตรกับชาว LGBTQ+ ซึ่งอาจทำให้ไทยสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มนี้มากขึ้น ทั้งนี้ การบังคับใช้กฎหมายสมรสเท่าเทียมอาจเป็นการส่งเสริมให้เกิดธุรกิจใหม่ ๆ ที่จะมาตอบโจทย์วิถีชีวิตของคนกลุ่มนี้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น อาทิ คลินิกสุขภาพเพศหลากหลาย ที่ให้การตรวจรักษาและให้ปรึกษาต่าง ๆ แบบครบวงจร ทั้งทางด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจ และครอบครัวเพศหลากหลาย

4. การสร้างความเข้าใจถึงความหลากหลายทางเพศให้กับสังคม แม้ว่าสังคมไทยจะค่อนข้างเปิดกว้างต่อบุคคลเพศหลากหลาย แต่ยังเป็นการยอมรับเพียงในระดับหนึ่ง โดยผลสำรวจของ UNDP ในปี 2561 – 2562 พบว่า คนทั่วไปจะยอมรับกับคนอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับตนเอง ขณะที่การยอมรับจะลดลงหากผู้มีความหลากหลายทางเพศเป็นนักเรียน บุคคลในที่ทำงาน สมาชิกในครอบครัว หรือคนใกล้ชิด สอดคล้องกับผลการสำรวจของกรุงเทพโพลล์⁷⁹ ในปี 2566 ที่พบว่า ประชาชนเกือบร้อยละ 25 ไม่แน่ใจ/ยอมรับไม่ได้ หากลูกหรือคนในครอบครัวเป็น LGBTQ+ ขณะที่ร้อยละ 21.4 ที่ไม่ค่อยเห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยเลย ต่อการให้คู่รัก LGBTQ+ ได้รับสิทธิทางกฎหมาย และกว่าร้อยละ 35.6 ยังพบการแสดงออกที่ไม่ปกติต่อกลุ่ม LGBTQ+ สะท้อนให้เห็นว่ายังมีคนอีกจำนวนหนึ่งที่ยังมีทัศนคติที่ไม่เปิดรับต่อความแตกต่างอย่างเต็มที่ ซึ่งต้องมีการสร้างความเข้าใจ การเคารพต่อสิทธิและความเห็นของแต่ละฝ่าย อีกทั้ง ทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโดยเฉพาะทางด้านจิตใจให้แก่เด็กและเยาวชน โดยเฉพาะเด็กที่เติบโตในครอบครัว LGBTQ+ ตั้งแต่การสร้างการเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางเพศ (Gender identity) และเพศวิถี

⁷⁷ มี 4 ประเภท ได้แก่ 1. บุตรของบิดามารดาที่ได้จดทะเบียนสมรสกัน 2. บุตรของบิดามารดาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน แต่ต่อมาได้มีการจดทะเบียนสมรสกัน ในภายหลัง 3. บุตรที่บิดาจดทะเบียนรับรองบุตร และ 4. ศาลพิพากษาว่าเป็นบุตร

⁷⁸ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 2561, บทความ เรื่อง พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กของผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมตามกฎหมายกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ในการอุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล พ.ศ. 2549.

⁷⁹ กรุงเทพโพลล์, 2566, ผลการสำรวจ เรื่อง “คิดเห็นอย่างไรต่อความหลากหลายทางเพศในเดือน “Pride Month””.

(Sexual Orientation) รวมทั้งแนวทางการตอบเมื่อเด็กตั้งคำถามเกี่ยวกับการกำเนิดของเด็กในช่วงวัยเรียนรู้ ตลอดจนการรับมือต่อความเห็นต่างจากคนในสังคม ซึ่งอาจจะต้องปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางเพศ นอกจากนี้ อาจต้องมีการทบทวนและปรับปรุงวิถีประพฤติปฏิบัติในอดีตที่ผ่านมาบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ทางเพศ อาทิ กิจกรรมในโรงเรียนอย่างกิจกรรมงานวันพ่อ/วันแม่

5. **การเตรียมความพร้อมของงบประมาณ เพื่อรองรับการได้รับสวัสดิการที่เพิ่มขึ้น** โดยคู่สมรสของกลุ่มเพศหลากหลายที่ประกอบอาชีพเป็นข้าราชการย่อมมีสิทธิได้รับสวัสดิการจากภาครัฐ โดยเฉพาะสิทธิการเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ซึ่งอาจส่งผลให้ภาครัฐต้องมีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้มากขึ้น โดยจากข้อมูลงบประมาณด้านสังคม (social budgeting) ในปี 2564 พบว่า ผู้ใช้สิทธิประโยชน์ด้านการรักษาพยาบาลจากงบประมาณในหมวดเงินสวัสดิการของข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ มีจำนวนทั้งสิ้น 3.25 ล้านคน ซึ่งในจำนวนนี้ร้อยละ 51 เป็นคนในครอบครัว และใช้งบประมาณรวมกันทั้งสิ้น 7.90 หมื่นล้านบาท ซึ่งทำให้รัฐอาจต้องมีการใช้จ่ายงบประมาณที่มากขึ้น ขณะเดียวกัน คู่สมรสเพศหลากหลายยังมีโอกาสในการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในด้านการลดหย่อน ทั้งของตัวคู่สมรสเองและของบิดามารดาคู่สมรส ซึ่งอาจทำให้การจัดเก็บรายได้ของรัฐลดลงได้ ดังนั้น การบริหารจัดการการเงินการคลังของภาครัฐในอนาคต จะต้องคำนึงถึงการเบิกจ่ายที่อาจเพิ่มมากขึ้นจากการใช้สิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ของคู่สมรส LGBTQ+ รวมถึงการลดลงของรายได้ภาครัฐ

จะเห็นได้ว่าทั้ง 5 ประเด็นเป็นสิ่งที่ต้องมีการเตรียมการเพื่อรองรับภายหลัง พ.ร.บ. สมรสเท่าเทียม มีผลบังคับใช้ เพื่อให้การแก้ไขกฎหมายบรรลุล่วงสู่ประสงค์ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวที่ก่อตั้งขึ้นระหว่างบุคคลไม่ว่าจะเป็นเพศใด รวมทั้งเป็นการสร้างความเท่าเทียม อันเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 27 วรรคหนึ่ง และวรรคสาม ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพ และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน... การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่อง... เพศ... หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้” และสร้างประโยชน์ให้เกิดกับเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายไตรมาส)

องค์ประกอบหลัก	2564				2565				2566				2567	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
1. คุณภาพของคน														
การมีงานทำ ^{1/}														
กำลังแรงงาน (พันคน)	39,866	39,894	39,732	39,759	39,618	39,764	40,089	40,143	40,281	40,302	40,532	40,674	40,226	40,178
การมีงานทำ (พันคน)	38,660	38,905	38,754	38,998	38,716	39,011	39,566	39,592	39,629	39,677	40,091	40,250	39,579	39,501
- ภาคเกษตรกรรม	11,132	11,793	12,707	12,645	11,404	11,656	12,400	12,215	11,587	11,634	12,644	12,333	10,928	11,048
- การผลิต	6,363	6,137	6,146	6,110	6,262	6,231	6,235	6,377	6,290	6,249	6,273	6,228	6,337	6,385
- การก่อสร้าง	2,499	2,394	2,073	2,175	2,395	2,190	2,081	2,154	2,356	2,320	2,142	2,221	2,474	2,355
- การขายส่ง การขายปลีก	6,516	6,326	6,486	6,590	6,649	6,850	6,775	6,724	6,944	6,886	6,761	6,982	6,917	6,899
- โรงแรม กิจดาการ	3,012	3,051	2,707	2,772	2,879	2,865	2,932	2,955	3,116	3,200	3,176	3,193	3,445	3,355
- การขนส่ง เก็บสินค้า	1,370	1,443	1,479	1,393	1,534	1,453	1,408	1,457	1,424	1,468	1,437	1,522	1,615	1,600
- อื่น ๆ	7,767	7,761	7,156	7,313	7,594	7,766	7,735	7,709	7,913	7,920	7,658	7,771	7,864	7,859
อัตราการมีงานทำ (ร้อยละ)	96.98	97.53	97.58	98.11	97.72	98.11	98.7	98.60	98.38	98.45	98.91	98.96	98.39	98.31
ผู้ว่างงาน (พันคน)	792	764	911	661	608	547	491	462	421	429	401	329	408	429
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.99	1.92	2.29	1.66	1.53	1.37	1.23	1.15	1.05	1.06	0.99	0.81	1.01	1.07
การทำงานต่ำระดับ (พันคน) (ทำงานน้อยกว่า 35 ม./สป.ที่พร้อมจะทำงานเพิ่ม)	668.9	481.5	803.9	453.2	319.1	263.6	234.5	275.9	227.9	202.6	166.9	210.9	191.5	162.4
หนี้สินครัวเรือน ^{2/}														
มูลค่าหนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	14.9	15.0	15.1	15.3	15.4	15.5	15.7	15.9	16.0	16.1	16.2	16.4	16.4	N.A.
- อัตราการขยายตัวของหนี้สินครัวเรือน (ร้อยละ)	4.6	4.9	4.0	3.8	3.6	3.4	4.1	3.8	3.7	3.8	3.4	3.0	2.5	N.A.
สัดส่วนหนี้ต่อ GDP	95.5	94.2	94.1	94.6	93.7	92.8	91.5	91.4	90.7	90.8	91.0	91.4	90.8	N.A.
หนี้ NPL (พันล้านบาท)	148.7	150.4	149.7	143.7	146.5	142.7	140.6	140.4	144.0	146.5	151.8	157.8	162.6	N.A.
- สัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวม	2.92	2.92	2.89	2.73	2.78	2.69	2.62	2.62	2.68	2.71	2.79	2.88	2.99	N.A.
สุขภาพ														
จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวัง (ราย) ^{3/}	70,287	42,698	52,200	31,014	63,158	70,542	200,626	126,651	141,779	117,952	401,003	341,963	259,672	202,879
- อัตราการขยายตัวของจำนวนผู้ป่วยด้วยโรค	-63.7	-22.3	-39.6	-67.9	-10.1	65.2	284.3	308.4	124.5	63.3	99.8	169.9	80.1	72.1
- ปอดอักเสบ	47,665	32,500	46,461	26,651	51,849	50,300	68,072	60,884	78,443	57,880	81,054	76,945	96,395	75,975
- ไข้เลือดออก	2,530	3,088	2,677	1,661	1,461	9,485	19,625	14,574	10,948	23,636	76,579	46,548	24,131	17,702
- มือ เท้า และปาก	13,023	3,723	1,360	902	740	4,734	79,223	14,285	11,483	9,305	29,974	13,636	15,957	7,847
- ไข้อีดำอีแดง	5,967	2,537	1,070	1,124	8,247	4,859	31,498	34,770	39,457	25,682	211,103	202,741	121,074	99,895
- ฉีดยา	245	275	269	361	231	529	1,376	1,465	622	797	1,591	1,473	767	732
การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ ^{4/}														
มูลค่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่	73,619	66,171	56,933	78,542	75,660	68,400	59,365	82,662	78,376	70,873	61,603	85,912	82,197	73,076
- อัตราการขยายตัวของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ (ร้อยละ)	-2.9	-2.4	-1.9	0.2	0.8	1.1	1.8	3.7	2.5	2.7	3.2	2.8	4.5	1.0
มูลค่าการบริโภคบุหรี่	46,016	37,948	34,301	49,510	47,122	39,154	36,032	52,871	49,811	41,508	38,150	55,841	54,045	43,834
- อัตราการขยายตัวของการบริโภคเครื่องดื่ม	-4.3	-3.0	-2.0	1.2	1.8	2.3	3.9	5.3	4.1	4.6	4.7	4.9	7.7	3.2
มูลค่าการบริโภคบุหรี่	27,603	28,223	22,632	29,032	28,538	29,246	23,333	29,791	28,565	29,365	23,453	30,071	28,152	29,242
- อัตราการขยายตัวของการบริโภคบุหรี่ (ร้อยละ)	-0.5	-1.6	-1.6	-1.9	-0.7	-0.5	-1.2	0.8	-0.2	-0.1	0.9	-0.7	-1.0	-1.9
2. ความมั่นคงทางสังคม ^{5/}														
ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน)														
จำนวนผู้ประสบภัยสะสมรวม	279,331	208,999	167,562	241,059	226,044	225,871	246,613	243,830	209,271	199,783	196,805	216,023	223,444	201,049
- อัตราการขยายตัวของอุบัติเหตุจราจรทางบก (ร้อยละ)	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	-19.3	7.8	47.0	1.6	-7.4	-11.5	-20.1	-11.4	6.8	0.6
- สัดส่วนการบาดเจ็บและตายด้วยอุบัติเหตุจราจรทางบก (ต่อประชากรแสนคน)	401.1	299.9	240.3	345.5	323.8	323.3	352.5	348.5	298.9	285.8	280.7	308.0	318.4	286.3
จำนวนคดีอาญารวม	144,453	139,293	125,076	119,864	101,739	107,933	104,413	112,809	103,964	89,099	90,738	102,037	112,723	112,921
- อัตราการขยายตัวของคดีอาญา (ร้อยละ)	35.1	45.9	46.7	46.0	-29.6	-22.5	-16.5	-5.9	2.2	-17.4	-13.1	-9.5	8.4	26.7
- สัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ (ต่อประชากรแสนคน)	6.28	5.57	5.13	5.66	5.30	5.29	5.47	5.65	6.62	6.84	6.56	6.67	7.34	6.98
- สัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (ต่อประชากรแสนคน)	17.46	17.34	20.03	18.59	16.54	17.20	19.2	19.26	21.12	20.35	24.01	24.89	24.84	24.22
- สัดส่วนคดีอาชญากรรม (ต่อประชากรแสนคน)	183.68	176.97	154.21	147.55	123.90	132.03	124.74	136.37	120.79	100.03	98.91	113.94	128.46	129.63
การคุ้มครองผู้บริโภค ^{6/}														
จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)	3,810	3,929	3,667	2,971	2,540	4,902	6,045	6,749	12,631	7,504	6,305	5,724	5,786	5,517
- กรณีสัญญา	983	1,090	1,031	534	432	796	1,202	385	477	561	455	431	467	420
- กรณีฉ้อโกง	585	622	633	528	830	1,018	1,652	868	793	508	474	646	584	533
- กรณีโฆษณา	1,511	1,455	813	973	740	1,995	1,220	754	2,474	330	360	470	807	397
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	731	762	1,190	936	538	1,093	1,971	1,177	741	513	588	536	609	600
- เรื่องอื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	3,565	8,146	5,592	4,428	3,641	3,319	3,567
จำนวนเรื่องร้องเรียนผ่านสำนักงาน กสทช. (ราย) ^{7/}	769	528	651	2,018	1,780	624	502	525	474	371	297	451	414	340

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายปี)

องค์ประกอบหลัก	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566
1. คุณภาพของคน												
การมีงานทำ												
ผลิตภาพแรงงาน กรณีแรงงาน (บาท/คน/ปี) ^{8/}	228,623	239,217	242,456	250,457	261,284	273,903	282,407	290,409	271,934	268,096	272,205	272,541
อัตราการมีงานทำ (ร้อยละ) ^{1/}	98.81	98.85	98.71	98.62	98.50	98.32	98.52	98.52	97.76	97.53	98.29	98.68
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ) ^{1/}	0.66	0.72	0.84	0.88	0.99	1.18	1.05	0.98	1.69	1.96	1.32	0.98
การทำงานต่ำกว่าระดับ (พันคน) ^{1/} (ทำงานน้อยกว่า 35 ชม./สป.ที่พร้อมจะทำงานเพิ่ม)	347.0	273.7	256.3	272.5	174.9	303.3	292.5	249.6	485.1	601.8	273.3	202.1
หนี้สินครัวเรือน ^{2/}												
มูลค่าหนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	9.4	10.5	11.2	11.8	12.3	12.8	13.5	14.2	14.8	15.3	15.9	16.4
- อัตราการขยายตัวของหนี้สินครัวเรือน (ร้อยละ)	N.A.	11.4	6.6	5.7	3.8	4.3	5.9	4.9	3.9	3.8	3.8	3.0
สัดส่วนหนี้ต่อ GDP	76.1	81.1	84.4	85.9	84.0	82.5	82.7	84.1	94.2	94.6	91.4	91.4
หนี้เพื่ออุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือ NPLs (พันล้านบาท)	56.6	71.1	82.7	94.9	105.3	110.4	120.5	140.6	144.4	143.7	140.4	157.8
- สัดส่วน NPLs ต่อสินเชื่อรวม	1.94	2.20	2.39	2.56	2.71	2.68	2.67	2.90	2.84	2.73	2.62	2.88
สุขภาพ ^{9/}												
อัตราผู้ป่วยนอก (ต่อประชากรพันคน)	3,116	2,917	2,837	3,160	3,733	3,691	3,393	4,031	3,499	2,935	3,387	N.A.
อัตราการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ (ต่อประชากรแสนคน)												
- มะเร็ง และเนื้องอกทุกชนิด	862	902	829	1,026	1,083	1,117	1,181	1,228	1,293	1,246.00	1,119.02	N.A.
- หัวใจ	955	887	845	1,012	1,027	810	1,069	1,099	1,116	1,050	958	N.A.
- เบาหวาน	868	1,081	1,033	1,233	1,293	1,345	1,439	1,529	1,542	1,504	1,420	N.A.
- ความดันโลหิต	1,246	1,622	1,561	1,901	2,009	2,091	2,245	2,388	2,413	2,329	2,174	N.A.
ความผิดปกติทางจิต/จิตเภท/ความหลงผิด (ต่อประชากรแสนคน)	63	83	79	92	95	98	101	106	111	106	95	N.A.
ความผิดปกติทางอารมณ์ (ต่อประชากรแสนคน)	35	43	45	55	58	61	70	78	83	83	80	N.A.
ความผิดปกติทางโรคประสาท/ความเครียด (ต่อประชากรแสนคน)	54	46	39	44	42	42	41	41	42	41	48	N.A.
ภาวะแปรปรวนทางจิตและพฤติกรรม (ต่อประชากรพันคน)	62	60	51	72	76	90	88	141	105	96	103	N.A.
อัตราส่วนภาวะพึ่งพิง (ร้อยละ) ^{10/}	49.3	49.5	49.81	50.21	50.71	51.31	52.02	52.83	53.77	54.81	N.A.	N.A.
สัดส่วนคนยากจน (ร้อยละ) ^{11/}	12.65	10.96	10.52	7.19	8.6	7.83	8.30	6.26	6.83	6.32	N.A.	N.A.
การศึกษา												
อัตรานักเรียนต่อประชากรวัยเรียน ^{12/}												
- ประถมศึกษา	104	102.72	102.24	102.4	102.74	101.53	101.38	102.42	98.43	99.06	99.24	N.A.
- มัธยมศึกษาตอนต้น	97.65	96.75	97.13	98.71	96.77	96.48	95.77	95.97	95.11	95.63	96.79	N.A.
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	73.18	75.07	77.29	78.45	78.57	78.72	79.53	78.5	79.32	81.9	84	N.A.
- อุดมศึกษา (ปริญญาตรีและต่ำกว่า)	51.85	46.48	46.22	48.17	47.72	49.13	49.46	49.02	57.97	49.37	54.34	N.A.
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป ^{13/}	8	8	8.1	8.5	8.5	8.6	8.6	8.7	8.9	8.9	9.2	9.2
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15-59 ปี ^{14/}	8.8	8.9	9	9.3	9.4	9.5	9.6	9.6	9.9	10	10.2	10.2
- ชาย	8.9	8.9	9	9.3	9.3	9.4	9.5	9.5	9.7	9.8	10	10
- หญิง	8.8	8.9	9	9.4	9.5	9.6	9.7	9.8	10	10.1	10.4	10.5
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ^{14/}	4.5	4.7	4.8	5	5	5	5.1	5.2	5.4	5.5	5.8	5.9
- ชาย	5.1	5.3	5.4	5.6	5.7	5.7	5.7	5.8	6	6.1	6.5	6.5
- หญิง	4.1	4.3	4.3	4.5	4.5	4.5	4.6	4.7	4.9	5.1	5.4	5.5
2. ความมั่นคงทางสังคม												
สถาบันครอบครัว												
สัดส่วนครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยถาวร (ร้อยละ) ^{15/}	99.53	99.71	99.64	99.59	99.62	99.69	99.73	99.81	-	99.75	99.88	99.93
ดัชนีครอบครัวอบอุ่น (ร้อยละ) ^{16/}	68.31	65.58	65.53	65.34	67.98	-	-	-	-	-	-	-
หลักประกันทางสังคม												
ร้อยละของการมีหลักประกันสุขภาพ ^{17/}	99.9	99.87	99.84	99.92	99.95	99.95	99.94	99.92	99.89	99.57	99.56	99.56
- ประกันสังคม	15.99	16.54	16.83	17.18	17.67	17.96	18.48	18.92	18.84	18.73	19.12	19.21
-สวัสดิการข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	7.69	7.8	7.62	7.37	7.21	7.48	7.63	7.74	7.8	7.92	7.94	7.95
- ประกันสุขภาพถ้วนหน้า	75.27	74.61	73.48	73.71	73.44	72.88	72.2	71.45	71.45	71.44	70.74	70.16
- สิทธิสวัสดิการพนักงานส่วนท้องถิ่น	-	0.15	0.87	0.93	0.93	0.92	0.94	0.94	0.96	0.95	0.96	1.02
- สิทธิอื่น ๆ	0.95	0.93	1.03	0.73	0.7	0.76	0.73	0.94	0.95	0.96	N.A.	N.A.
- สิทธิว่าง (ผู้ยังไม่ลงทะเบียนสิทธิ)	0.1	0.13	0.16	0.08	0.05	0.05	0.06	0.08	0.11	0.28	0.3	0.30
สัดส่วนผู้ประกันตนต่อกำลังแรงงาน ^{18/}	29.7	31.56	35.32	35.77	36.69	38.44	41.62	43.42	42.63	61.35	61.14	60.88
ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน)												
อัตราการตายด้วยอุบัติเหตุการจราจรทางบก ^{19/}	33.61	32.84	32.00	30.69	33.45	33.14	30.47	30.36	27.26	25.92	22.97	26.88
สัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ^{5/}	40.03	36.97	37.26	25.92	31.46	27.72	26.66	25.00	22.06	23.85	22.95	28.30
สัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ^{5/}	79.72	77.4	72.7	75.8	96.57	85.24	68.81	69.94	65.44	77.35	76.32	95.85
สัดส่วนคดียาเสพติด ^{5/}	596.19	719.39	558.68	249.43	349.94	424.55	436.15	554.75	471.12	697.76	546.66	459.98
ร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำอาชญากรรมผิดคดีทั้งหมดที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ ^{20/} (* ข้อมูล ณ 3 พฤษภาคม 2566)	19.98	20.37	17.52	22.73	22.14	23.37	23.68	25.18	22.33	19.66*	15.23*	15.01

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายปี) ต่อ

องค์ประกอบหลัก	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566
การคุ้มครองผู้บริโภค^{6/}												
จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)	9,489	7,093	6,638	7,118	7,409	8,870	7,441	15,565	15,964	14,377	16,671	32,164
- กรณีสัญญา	3,547	2,729	2,571	2,875	2,637	3,707	3,191	4,017	3,188	3,638	2,815	1,924
- กรณีฉลาก	3,876	2,631	2,352	2,552	2,010	2,026	1,871	2,105	2,138	2,368	4,368	2,421
- กรณีโฆษณา	2,013	1,033	1,515	1,119	1,628	2,425	1,439	7,191	6,810	4,752	4,709	3,634
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	15	76	131	566	1,097	712	940	2,252	3,828	3,619	4,779	2,378
- กรณีอื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21,807
การให้คำปรึกษาทางสายด่วน 1166 (ราย)	60,982	41,773	38,701	49,708	47,329	45,311	52,504	47,996	51,185	38,736	38,484	42,551
3. ความเป็นอยู่และพฤติกรรมของคน												
พฤติกรรมในการบริโภค												
ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม) ^{21/}	88.3	88.1	87.9	87.2	87.1	87.0	86.6	86.5	87.0	87.0	87.3	N.A.
ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม) ^{21/}	11.7	11.9	12.1	12.9	12.9	13.0	13.4	13.5	13.0	13.0	13.0	N.A.
อัตราการบริโภคสุราของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ) ^{22/}	-	32.2	32.3	34.0	-	28.4	-	-	-	28.0	N.A.	N.A.
อัตราการบริโภคบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ) ^{22/}	-	19.9	20.7	19.9	-	19.1	-	-	-	17.4	N.A.	N.A.
4. สิ่งแวดล้อม												
สารอันตราย^{25/}												
ปริมาณการใช้สารเคมี (ล้านตัน)	68.13	62.38	21.42	20.36	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
ขยะ^{25/}												
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ (ล้านตัน)	24.73	26.77	26.19	26.85	27.06	27.37	27.93	28.71	25.37	24.98	25.70	26.95
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นใน กทม. (ล้านตัน)	4.01	4.13	3.94	4.19	4.21	4.88	4.85	4.96	4.48	4.46	4.70	4.65
ความสามารถในการกำจัดขยะแบบถูกสุขลักษณะใน กทม. (ล้านตัน)	4.01	4.13	3.94	3.70	3.73	3.88	3.93	3.85	3.14	3.16	3.30	3.21
ปริมาณของเสียอันตรายทั่วประเทศ (ล้านตัน)	3.57	3.30	2.69	3.45	3.51	2.63	1.89	2.04	1.99	2.26	3.50	1.89
มลพิษทางอากาศ^{25/}												
ค่าเฉลี่ยฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน มคก./ลบ.ม. (บริเวณพื้นที่ทั่วไปใน กทม.)	38.20	41.00	41.30	38.20	38.38	35.43	46.29	43.14	37.57	38.43	38.14	48.67

- ที่มา : 1/ รายงานการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- 2/ ธนาคารแห่งประเทศไทย
- 3/ กองระบาคติวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
- 4/ กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรม กรมตำรวจ
- 5/ ข้อมูลสถิติคดีอาญา อาชญากรรม จากระบบสารสนเทศสำนักงานตำรวจ (CRIMES) สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้อมูลอุบัติเหตุจากรายการทางบก จากศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC) และข้อมูลประชากรจากการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2543-2573 และ พ.ศ. 2553-2583
- ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 6/ ผลการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานกฤษฎีกา (การให้คำปรึกษาทางสายด่วน 1166 สคบ. ให้บริษัทเอกชนดำเนินการตั้งแต่วันที่ 4 ปี พ.ศ. 2552)
- 7/ รายงานผลการดำเนินงานเรื่องร้องเรียนตามกรมวิธีข้อมูล สำนักรับเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)
- 8/ ข้อมูล GDP chain volume measures [reference year = 2002] (original) จากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อมูลการมีงานทำจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หมายเหตุ ตั้งแต่ปี 2556 ข้อมูลการมีงานทำมีการปรับค่าถ่วงน้ำหนักโดยใช้ชุดข้อมูลค่าคาดประมาณประชากรของประเทศไทย ปี 2553-2583
- 9/ สรุปรายงานการป่วย กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข
- ตั้งแต่ปี 2550 ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการเก็บข้อมูลจาก 75 กลุ่มโรค เป็น 298 กลุ่มโรค
- 10/ รายงานการศึกษาข้อมูลเพื่อใช้ในการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553 – 2583 (ฉบับปรับปรุง) (สศช., 2562ข) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ตั้งแต่ปี 2553 การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553 – 2583 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 11/ การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประมวลผลโดยกองพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.
- 12/ สถิติการศึกษาฉบับย่อ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- 13/14/ ข้อมูลปี 2545-2546 จากระบบสารสนเทศทะเบียนราษฎร์และคุณภาพการศึกษาของคนไทย สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- ข้อมูลตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นไป จากการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย กลุ่มพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศ สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- 15/ รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย จากข้อมูลความเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
- 16/ จัดทำข้อมูลปี 2559 เป็นปีสุดท้าย โดยกองประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 17/ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข
- 18/ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน และสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- 19/ ระบบบูรณาการข้อมูลการตายจากอุบัติเหตุทางถนน https://dip.ddc.moph.go.th/new/บริการ/3base_status_new และประชากรกลางปี กระทรวงสาธารณสุข
- 20/ กลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ สำนักพัฒนาระบบยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา เป็นร้อยละของเด็กที่กระทำผิดซ้ำจากการติดตามในรอบ 1 ปี ต่อจำนวนการปล่อยตัวทั้งหมด
- 21/ รายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- 22/ การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- การสำรวจพฤติกรรมกรมสุขภาพและกรมการคุ้มครองสุขภาพ พ.ศ. 2547, 2550, 2554, 2557 และ 2560 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- การสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2552, 2556 และ 2558 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ปี 2544-2548 เป็นการสำรวจของประชากรอายุ 11 ปีขึ้นไป) ทำการสำรวจทุก 2 ปี
- 23/ รายงานการสำรวจการใช้เวลาของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ทำการสำรวจทุก 5 ปี
- 24/ การสำรวจการมีรายได้ของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- 25/ รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. 2567. ระบบข้อมูลกลางเรื่อออนไลน์ M-Health เรื่อง จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคไข้มาลาเรีย ปี 2563 – 2567.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. 2567. ระบบรายงานการประเมินผลสุขภาพจิตของคนไทย (Mental Health Check-In).
- กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. 2567. การคาดหมายลักษณะอากาศช่วงฤดูฝนของประเทศไทย พ.ศ. 2567.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2567. สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย ม.ค. – เม.ย. ปี 2567 (เบื้องต้น) (International Tourist Arrivals to Thailand Jan - Apr 2024P).
- กระทรวงพาณิชย์. 2567. รายงานดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศไทย ปี 2567 ปีฐาน 2562.
- กระทรวงสาธารณสุข. 2567. ระบบข้อมูล Health Data Center เรื่อง จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคหอบหืด ปี 2565 – 2567.
- กระทรวงสาธารณสุข. 2567. ระบบข้อมูล Health Data Center เรื่อง จำนวนผู้เสียชีวิตด้วยโรคหลอดเลือดสมอง ปี 2563 – 2567.
- กรุงเทพโพลล์. 2566. ผลสำรวจ เรื่อง “คิดเห็นอย่างไรต่อความหลากหลายทางเพศในเดือน “Pride Month””.
- กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. 2567. ปริมาณการผลิต จำนวน มูลค่าการนำเข้า - ส่งออก สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ปี 2561 – 2567.
- กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. 2567. รายงานสถานการณ์โรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2567. สถานการณ์การเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ เดือนเมษายน 2567 (infographic) เข้าถึงได้จาก <https://intelligencecenter.tat.or.th/articles/61918>
- ข้อมูลการลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้า จากศูนย์ประมวลผลวิชาการข่าวทางศุลกากร กรมศุลกากร ระหว่าง 2563 – 2566 ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ณัฐพล บุญทอง. 2565. “ประสบการณ์การถูกคุกคามทางเพศบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ และแนวทางป้องกัน การศึกษาเชิงคุณภาพแบบผสานวิธี.
- ธนาคารทหารไทยธนชาต. 2566. บทความเรื่อง “Checklist ค่าใช้จ่ายงานแต่งงาน พร้อมเทคนิควางแผนการเงินที่คู่รักต้องรู้”. เข้าถึงได้จาก <https://www.ttbbank.com/th/personal/investment/mutual-funds/mf-articles/detail/tsp-wedding-plan>. (สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2567).
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2567. เงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน และสถิติสถาบันการเงิน.
- _____. 2567. รายงานผลการสำรวจภาวะและแนวโน้มสินค้า โดรนมาสน์ ปี 2567.
- ธานี แจ่มแจ้ง ชีราดา จงกรรัตนภรณ์. “การสื่อสารเนื้อหาไม่เหมาะสมด้านการคุกคามทางเพศในรายการเพื่อความบันเทิงไทย”. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2566.
- นักข่าวสร้างสุข. 2567. บทความเรื่อง สสส. สานพลังภาคี รณรงค์ “สงกรานต์ปลอดภัยวัย สังคมไทยเคารพสิทธิ” มุ่งสร้างพื้นที่เล่นน้ำปลอดภัย หลังพบมีผู้ถูกฉวยโอกาสหลอกลวง 84.9%.
- บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด (National Credit Bureau : NCB). 2567. ข้อมูลสถิติหนี้ส่วนบุคคล.
- ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้บริการขนส่งสินค้าโดยเรียกเก็บเงินปลายทางเป็นธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงิน พ.ศ. 2567. (2567, 5 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 141.
- ฝ่ายส่งเสริมนวัตกรรมเพื่อธุรกิจ (MICE Intelligence and Innovation Department) สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน). 2567. บทความเรื่อง “Festival Economics Empowering with Technology ยกระดับการจัดงานเทศกาลด้วยเทคโนโลยี.
- พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2477 (2478, 10 มิถุนายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 122 ตอนที่ 6 ก, หน้า 9.
- ภคพล เลิศนา. 2561. แนวทางในการชีวิตอย่างยั่งยืนของธุรกิจเพศเดียวกันในสังคมไทย.
- ภัทรธรรมดี พลรงค์ และสันติธร ภูริภักดี (คณะวิทยากรจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร). 2565. ผลกระทบด้านสังคมของเทศกาลถือศีลกินผัก จังหวัดภูเก็ต.
- มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ. 2567. รายงานพฤติกรรมและการใช้จ่ายของประชาชนในช่วงมหกรรมฟุตบอลยูโร 2024.
- มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม. 2561. บทความ เรื่อง พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กของผู้รับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมตามกฎหมายกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ในการอุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล พ.ศ. 2549.
- ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2567. รายงานสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร ประจำปีที่ 1 สิงหาคม 2567.
- ศูนย์วิจัยกิจการไทย. 2567. Fast Fashion ปลุกยัยตบร้อนยอดยิ่งกว่า อุตสาหกรรมการบินและการขนส่งทางเรือรวมกัน. เข้าถึงได้จาก <https://www.kasikornresearch.com/th/analysis/k-social-media/Pages/FastFashion-CIS3503-FB-06-06-2024.aspx>. (สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2567).
- สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. 2566. แฟชั่นเพื่อความยั่งยืน Circular Fashion Economy ทางเลือกใหม่ของ SME สายแฟ.
- สภาองค์กรของผู้บริโภค. 2566. สถิติการเกิดอุบัติเหตุในรอบ 5 ปี บนทางหลวงหมายเลข 35 หรือถนนพระราม 2 ตั้งแต่ปี 2561 – 2566.
- สภาองค์กรของผู้บริโภค. 2567. สถิติสถานการณ์ร้องทุกข์. เข้าถึงได้จาก <https://cm.tcc.or.th/portal/public/?entryPoint=Portal&action=dashboard#noopener>. (สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2567).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2566. เข้าถึงได้จาก <https://theactive.net/news/public-health-20231228/> (สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2567).
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. 2567. สถิติเรื่องโรงเรียน สำหรับเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน – 30 มิถุนายน 2567.
- สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. 2567. สถิติเรื่องร้องทุกข์จากผู้บริโภคและผลการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค. รายงานเดือนเมษายน – เดือนมิถุนายน 2567.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการลักลอบเล่นการพนันหายผลฟุตบอลยูโร 2024. 2567.
- _____. 2567. สถิติฐานความผิดคดีอาญา (คดี 4 กลุ่ม) หน่วยงาน ทั่วประเทศ.
- สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน). 2567. นิตยสาร The Knowledge ฉบับมกราคม - กุมภาพันธ์ 2567.
- สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน. 2567. จำนวนผู้ประกันตนภาคสมัครใจ (มาตรา 39) จำนวนรายเดือน ปี 2558 – 2567.
- _____. 2567. จำนวนผู้ประกันตนรับประโยชน์ทดแทนและจำนวนเงินทดแทนกรณีว่างงาน (สะสม) จำนวนตามสาเหตุ เดือนมกราคม - มิถุนายน ปี 2567.
- _____. 2567. จำนวนผู้ประกันตนภาคสมัครใจ (มาตรา 40) จำนวนรายเดือน ปี 2559 – 2567.
- _____. 2567. จำนวนผู้ประกันตนภาคบังคับ (มาตรา 33) จำนวนรายเดือน ปี 2557 – 2567.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. กฎหมายที่มีคำว่า “สามี” หรือ “ภรรยา”. เข้าถึงได้จาก https://www.senate.go.th/commission_meeting/readfile/177503/33807/2799/53529. (สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2567).
- สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน). 2567. บทความเรื่อง ที่สืบค้นหาขับเคลื่อนงานเทศกาลไทยสู่เวทีโลก เข้าถึงได้จาก <https://www.busessevents thailand.com/th/press-media/news-press-release/detail/1591-tceb-propels-thai-festivals-onto-global-stage>. (สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2567).
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2567. รายงานสถานการณ์ MSME ปี 2567.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2567. การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2562 – 2567.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2567. ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสแรกของปี 2567 และแนวโน้มปี 2567.
- สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี. 2567. ข่าวคณะโฆษก เรื่อง นายภา กำหนดแนวทางการยกระดับไทยสู่การเป็นจุดหมายที่โดดเด่นในการจัดงานเทศกาล แจ้งข่าวดี เทศกาลดนตรีระดับโลกเตรียมจัดที่ไทย “Summer Sonic” และ “Tomorrowland”.
- แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย. 2564. ‘สิทธิมนุษยชน’ กับ ‘แฟน’ เกี่ยวกับตรงไหน !?. เข้าถึงได้จาก <https://www.amnesty.or.th/latest/blog/850/>. (สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2567).
- Boryeong Festival Tourism Foundation. 2024. Birth of Boryeong Mud and Origin of mud festival เข้าถึงได้จาก https://www.mudfestival.or.kr/en/festival/1_mud_festival/history.html.
- British Council | Indonesia. 2022. Festivals in Sount East Asia: Catalysts for the Creative Economy.
- Disrupting Harm Report in Thailand หลักฐานเกี่ยวกับแสวงหาประโยชน์ทางเพศและล่วงละเมิดทางเพศออนไลน์ UNICEF 2022
- Earth.Org. 2023. 10 Concerning Fast Fashion Waste Statistics. เข้าถึงได้จาก <https://earth.org/statistics-about-fast-fashion-waste/>. (สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2567).
- Electronic Cigarette Use and Myocardial Infarction, Internal Medical Department, Taibah University 2023.
- Greenpeace. 2022. รายงานเผยแพร่ ผลกระทบของ SHEIN ปั่นเบื่อนสารเคมีอันตราย ผิดเงื่อนไขสหภาพยุโรป.
- I.L.O. 2022. Taking climate action - Measuring carbon emissions in the garment sector in Asia.
- Ipsos. 2023. Ipsos LGBT+ Pride 2023 Global Survey Report.
- Krunghthai COMPASS. 2023. Textile Recycling เจาะเทรนด์แปลงขยะสู่เสื้อผ้ารักษ์โลก. เข้าถึงได้จาก <https://moneyandbanking.co.th/2023/20829/>. (สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2567).
- McKinsey & Company. 2023. What is fast fashion?.
- One-month alcohol abstinence national campaigns: a scoping review of the harm reduction benefits BMC Public Health 2022.
- Our World in Data. 2020. Sector by sector: where do global greenhouse gas emissions come from?.
- Research and Markets. 2024. Fast Fashion Global Market Report 2024. เข้าถึงได้จาก <https://www.researchandmarkets.com/reports/5939667/fast-fashion-global-market-report> (สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2567).
- ResearchGate. 2023. European gay fathers via surrogacy: Parenting, social support, anti-gay microaggressions, and child behavior problems.
- SocialPubli. 2019. The global fashion influencer. เข้าถึงได้จาก <https://socialpubli.com/blog/2019-global-fashion-influencer-study/>. (สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2567).
- Thailand Digital Outlook กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม 2566
- Thairath Money. 2560. แฟชั่นรวดเร็ว ทำคนไทย 40% โฉนดเสื้อผ้าใส่เพียงครั้งเดียวทิ้งจะเยอะ. เข้าถึงได้จาก https://www.thairath.co.th/money/business_marketing/marketing/1156572. (สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2567).
- The 101 World. 2567. บทความเรื่อง “ให้เด็กได้แบ่งปันรถสกอตตามองรับ: แนวทางการเปลี่ยนผ่านสู่การเลี้ยงดูแบบครอบครัว”. เข้าถึงได้จาก <https://www.eea.europa.eu/publications/microplastics-from-textiles-towards-a>. (สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2567).
- The European Environment Agency (EEA). 2023. Microplastics from textiles: towards a circular economy for textiles in Europe. เข้าถึงได้จาก <https://www.eea.europa.eu/publications/microplastics-from-textiles-towards-a>. (สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2567).
- The standard. 2567. บทความเรื่อง งานวิจัย Microsoft ชี้ชัด ผู้บริหารไทย 90% พร้อมจ้างเด็กจบใหม่เก่ง AI มากกว่าคนประสบการณ์สูงแต่ไร้ทักษะ.
- _____. 2567. บทความเรื่อง จ่ายหนี้ไม่ไหวแล้ว? หนี้เสียคนไทยพุ่ง 12.2% ใน Q2 เครดิตบูโรเตือน NPL มีโอกาสทวีโต ทหารรายได้-เศรษฐกิจไม่ฟื้น เข้าถึงได้จาก <https://thestandard.co/thai-peoples-bad-debts-are-rising/>.
- TheWorldCounts. (n.d.). 27 million tons of cotton is produced globally in a year.
- UNFCCC. 2018. UN Helps Fashion Industry Shift to Low Carbon. เข้าถึงได้จาก <https://unfccc.int/news/un-helps-fashion-industry-shift-to-low-carbon>. (สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2567).
- _____. 2020. Children’s Rights in the Garment and Footwear Supply Chain.
- University of Melbourne. 2013. Same-sex parented families in Australia.
- Williams Institute. 2024. LGBTQ Parenting in the US.
- World Economic Forum. 2023. Future of Job Report 2023.
- Worldwide Fund for Nature (WWF). 2022. Impacts of plastic pollution in the ocean on marine species biodiversity and ecosystems. เข้าถึงได้จาก https://wwfint.awsassets.panda.org/downloads/wwf_impacts_of_plastic_pollution_on_biodiversity.pdf. (สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2567).

กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม (กขส.)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

ผู้ประสานงาน / Contact persons

หากต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาสอบถามได้ที่

E-mail : Pairat@nesdc.go.th

โทร. 0-2280-4085 ต่อ 3617

ตารางการเผยแพร่

2567

สิงหาคม

- รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสสอง ปี 2567

2567

กันยายน

- รายงานสถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย ปี 2566

2567

ตุลาคม

2567

พฤศจิกายน

- รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสสาม ปี 2567

2567

ธันวาคม

2568

มกราคม

2568

กุมภาพันธ์

- รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสสี่และภาพรวม ปี 2567

2568

มีนาคม

2568

เมษายน

2568

พฤษภาคม

- รายงานภาวะสังคมไทย ไตรมาสหนึ่ง ปี 2568

2568

มิถุนายน

2568

กรกฎาคม

https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=socialoutlook_report